

ПОЛИТИКИН

Немачка 3.00 DEM, SAD 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 16.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 600 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 150 SLT, Македонија 70
ДЕН. Р.С.А. 9 P.

ЗАБАВНИК

15. IX 1995. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LVII • ЦЕНА 5 ДИНАРА • БРОЈ 2275

ПРОЦУРЕЛА
ТАЈНА О
АТОМСКОЈ
БОМБИ?

За све од 7 до 77

ЕДВАРД III

КРАЉ В. БРИТАНИЈЕ И ИРСКЕ (1301-1310.), 32 ГОДИНЕ УЗАСТОПЦЕ ЈЕ ПРОВОДИО СВАКО ЛЕТО У НЕМАЧКОЈ БАЊИ ХАМБУРГ КАКО БИ ДОТЕРАО ЛИНИЈУ. ЗА СВЕ ТЕ ГОДИНЕ КРАЉ ЈЕ УКУПНО ОСЛАБИО 518 КИЛОГРАМА.

ЏАМИЈУ АСАФ-АД-ДАУЛА

У ЛАКНАУ (ИНДИЈА) ПОДИГАО ЈЕ 1755. СУЛТАН АСАФ САМО ДА БИ УПОСЛИО СВОЈЕ ПОДАНИКЕ У ВРЕМЕ БЕЛИКЕ ГЛАДИ.

КУЛА БУРБАЊТ

У АТУ (БЕЛГИЈА), КОЈА ЈЕ ДУГО СЛУЖИЛА КАО ЗАТВОР, ИМА ЗИДОВЕ ДЕБЕЛЕ 3,8 МЕТРА.

НАЈВЕЋИ СЛУШНИ АПАРАТ НА СВЕТУ

НАПРАВЉЕН 1819. ГОДИНЕ ЗА ПОРТУГАЛСКОГ КРАЉА ЈОВАНА VI БИО ЈЕ ВРСТА АКУСТИЧКОГ ПРЕСТОЛА. ДВОРАНИ СУ МОРАЛИ ДА КЛЕКНУ И ГОВОРЕ У ЛАВЉЕ ЧЕЉУСТИ ИЗРЕЗБАРЕНЕ НА РУКОХВАТИМА ФОТЕЉЕ.

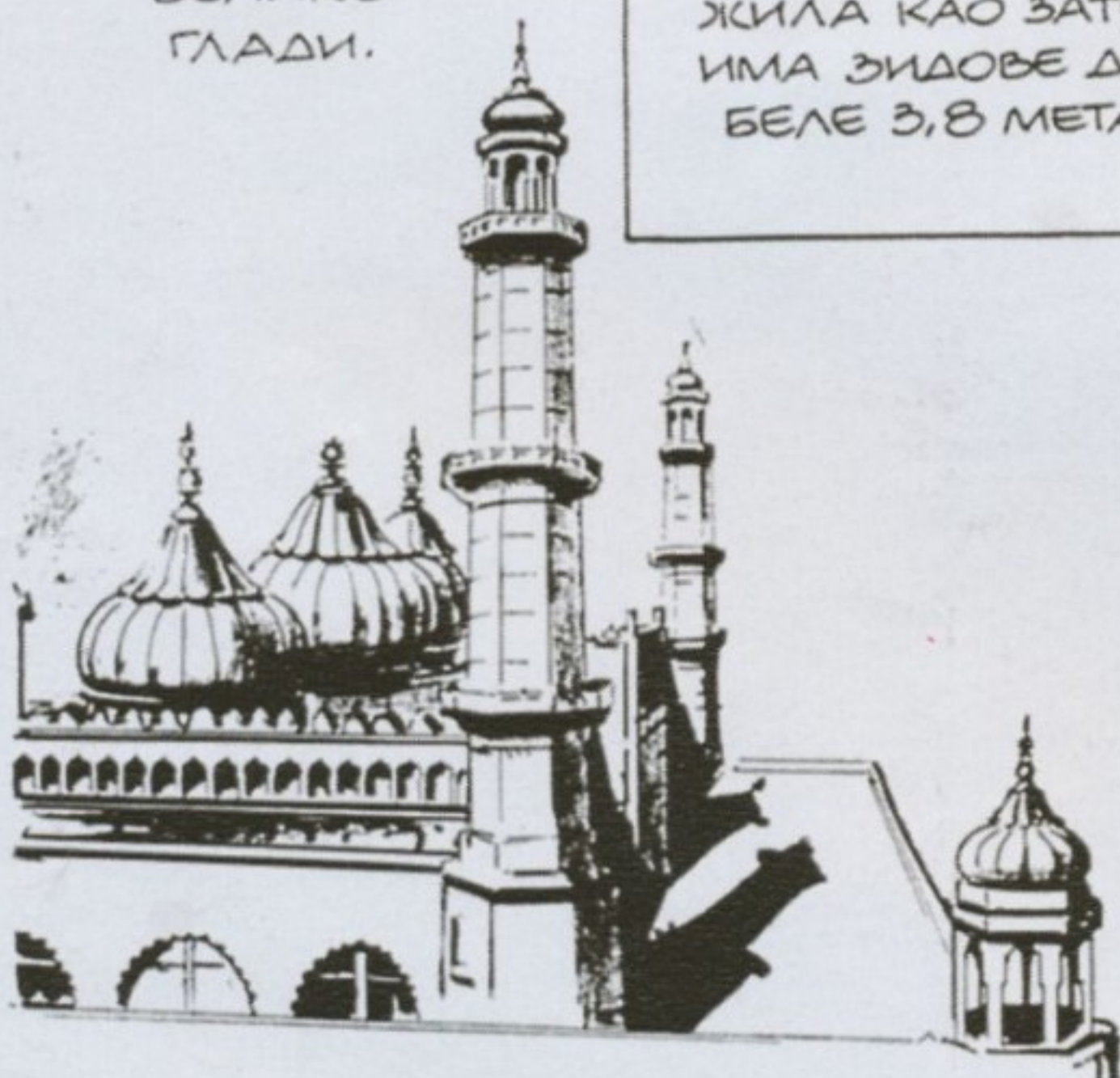

ВИА ДЕЛ АМОРЕ

(НА ИТАЛИЈАНСКОМ - СТАЗА ЉУБАВИ) УСКЕСАНА ЈЕ У СТЕНИ, ИЗНАД МОРА НЕДАЛЕКО ОД РИОМАБОРЕА У ИТАЛИЈИ. ДОБИЛА ЈЕ ИМЕ ПО СВОМ ГРАДИТЕЉУ, ИНЖИЊЕРУ КОЈИ СЕ ПРЕЗИВАО АМОРЕ, АНЕ ПО ЗАЉУБЉЕНИМА (АМОРЕ НА ИТАЛИЈАНСКОМ ЗНАЧИ ЉУБАВ) КАО ШТО СЕ ВЕРУЈЕ.

ТРОСТРУКА БАНАНА

ИЗРАСЛА ЈЕ У ВРТУ СТИВА БРАНДЕНБУРГА ИЗ ОАК ЛОНА У ДРЖАВИ ИЛИНОИС (САД).

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● израчунато је да у Италији на сваких сто становника долази по 10 мачака и 9 паса. У Француској се тај број пење на 12 и 17, а на сто Британаца има просечно 11 маца и 12 кучића. По овој статистици једино Немци подједнако воле и псе и мачке - 6:6.

●●● један рибар који није могао да одоли, а да се не слика како „јаше“ кита дугачког петнаест метара у заливу Бермагуи, јужно од Сиднеја, има велике шансе

да заради казну затвора и то чак две године. Друштво за заштиту животиња недавно га је тужило суду за злостављање угрожених врста.

●●● Јапанци, познати по томе да могу да направе савршену копију свега и сва чега овога пута су, кажу,

превазишли себе. Изградили су, недалеко од Нагасакија, холандско село. Оно се простире на површини од 152 хектара и поред правих правцатих холандских зграда, насипа и канала красе га свакако, и ветрењаче.

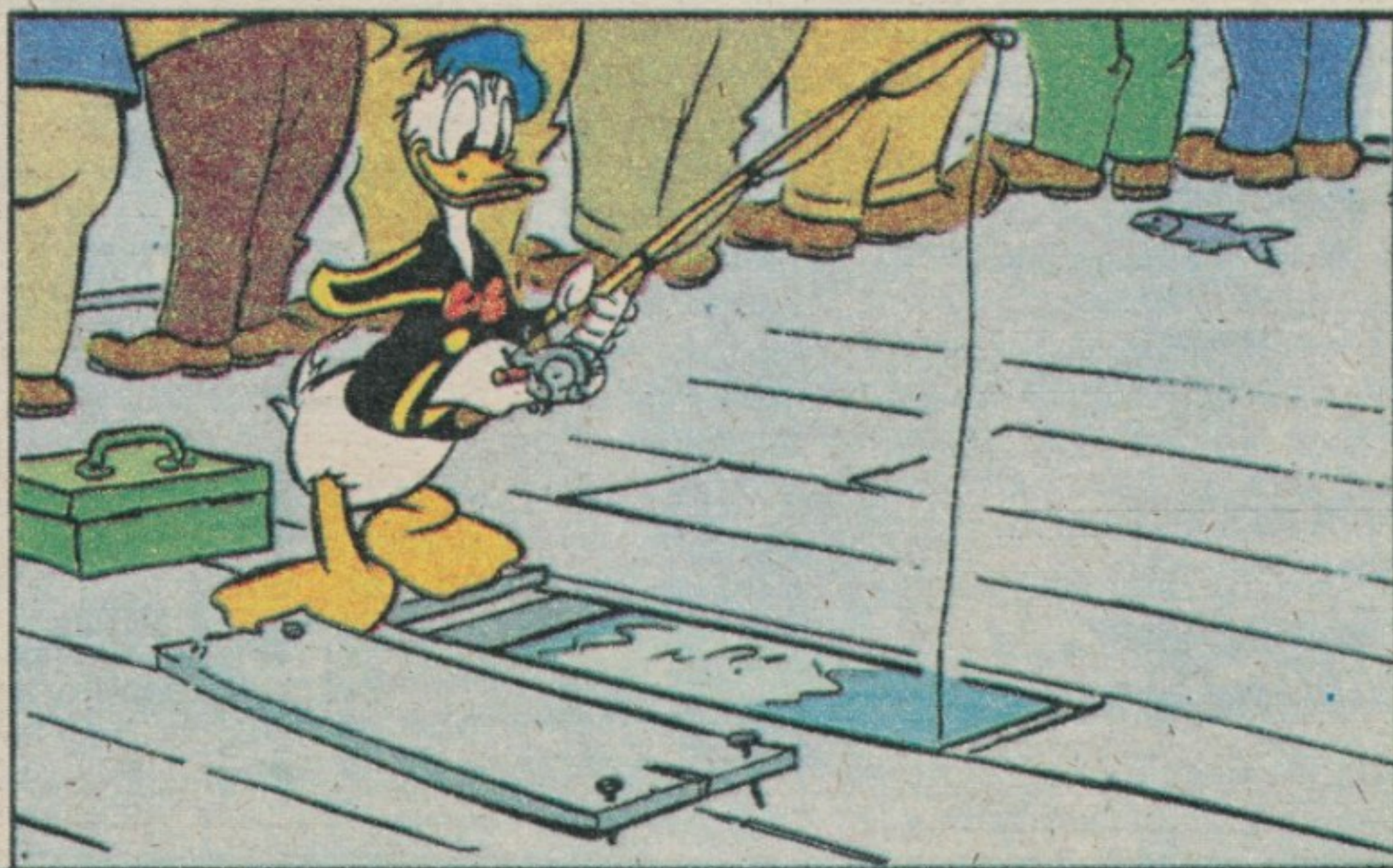
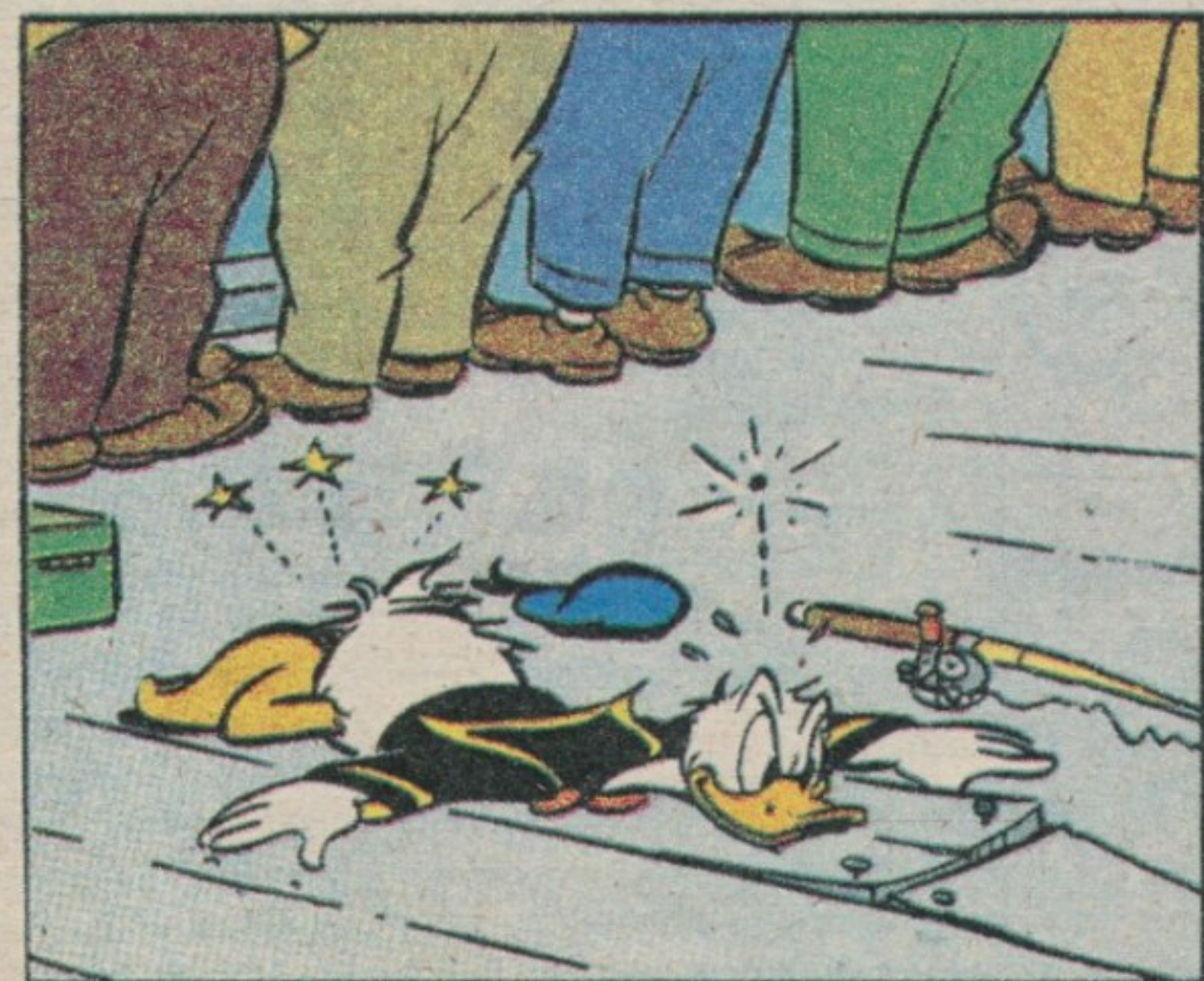
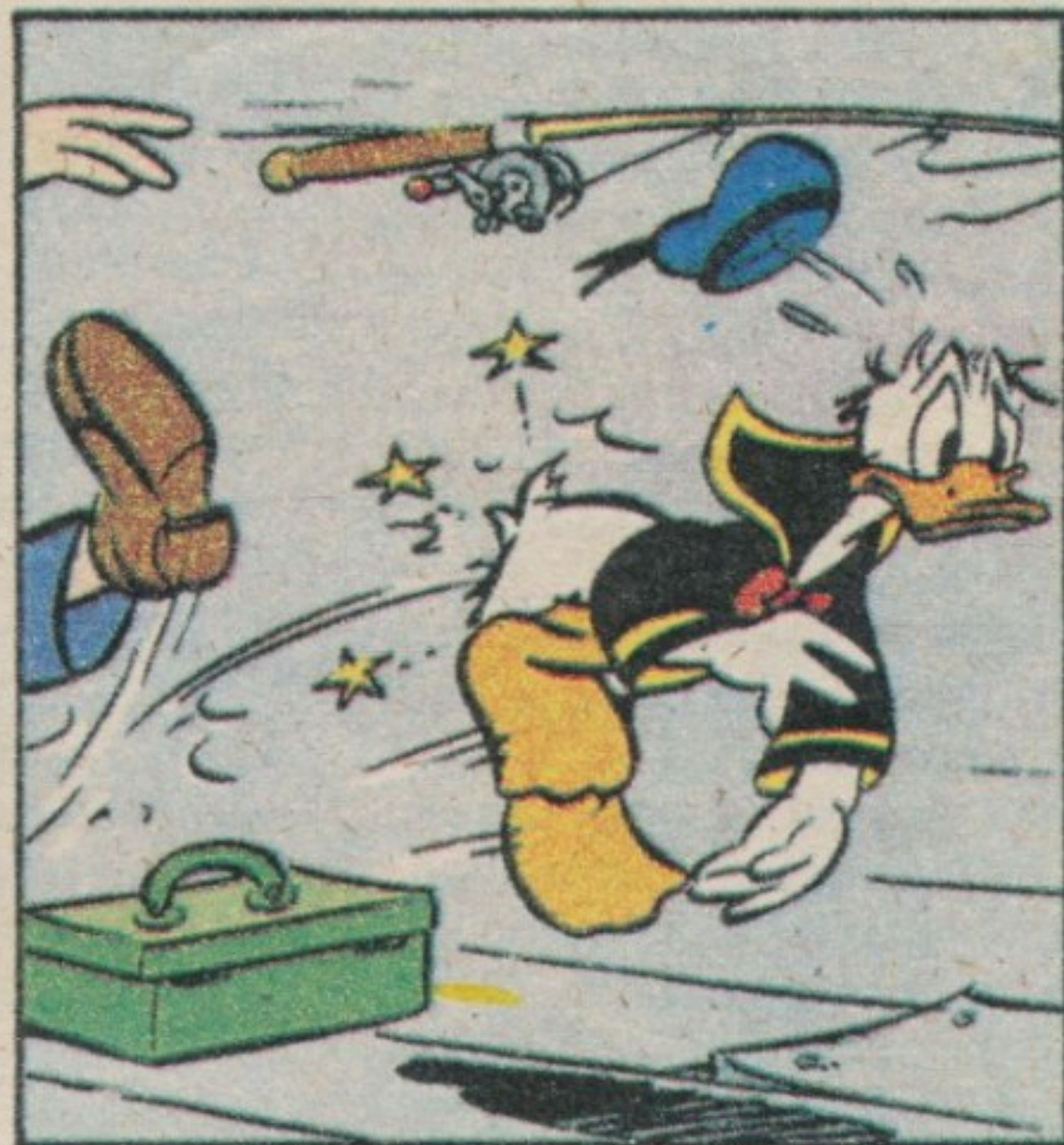
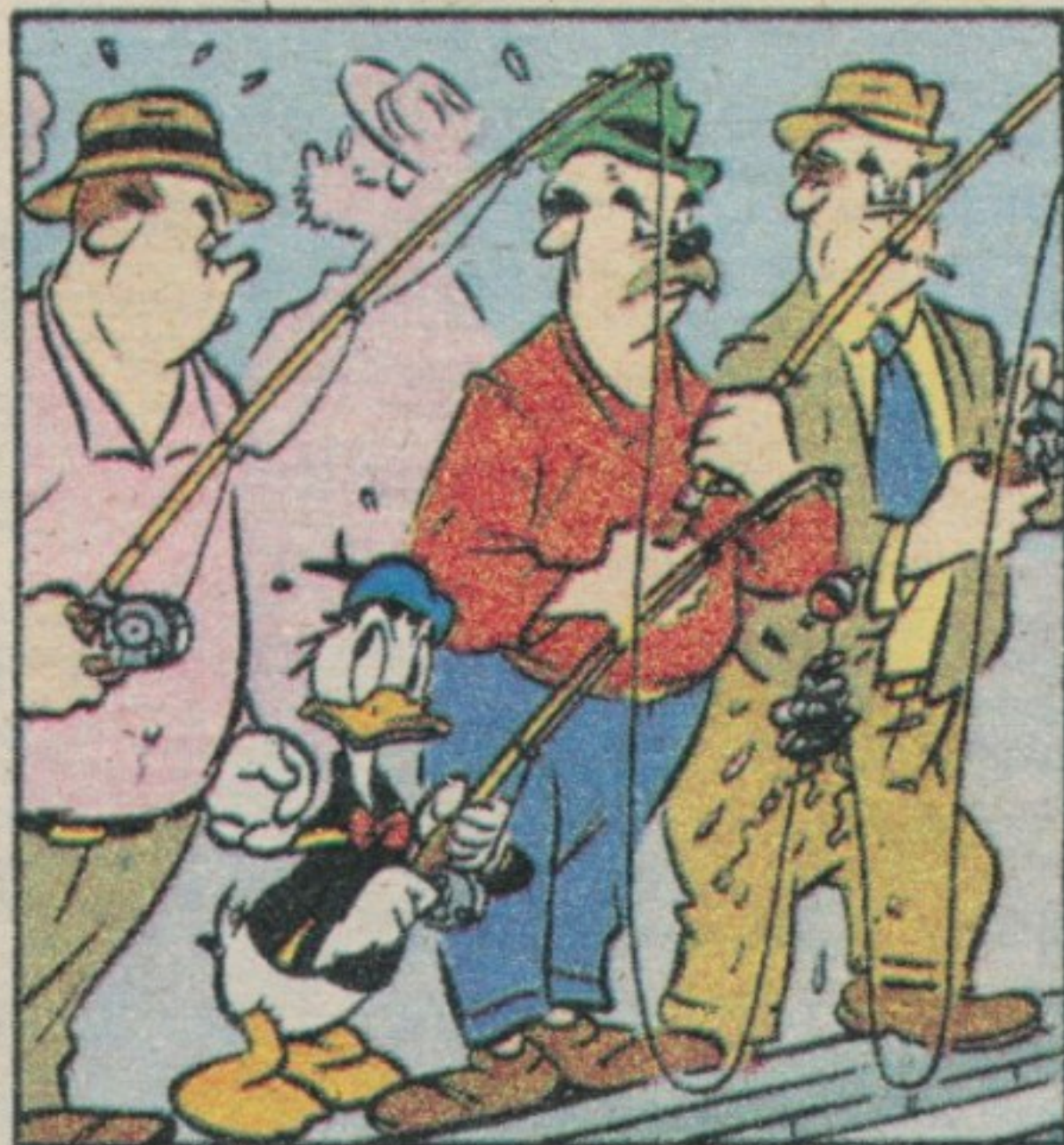
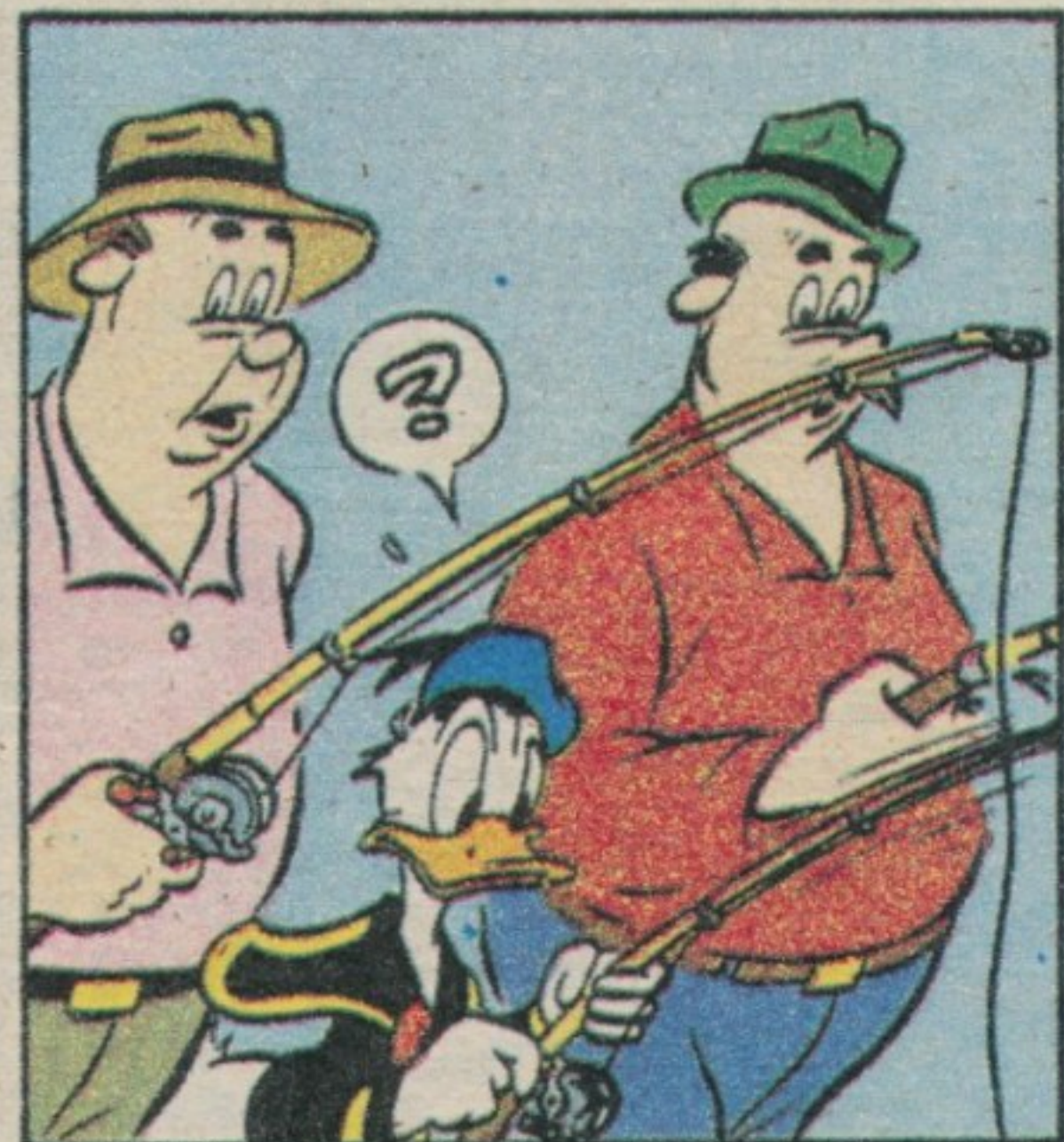
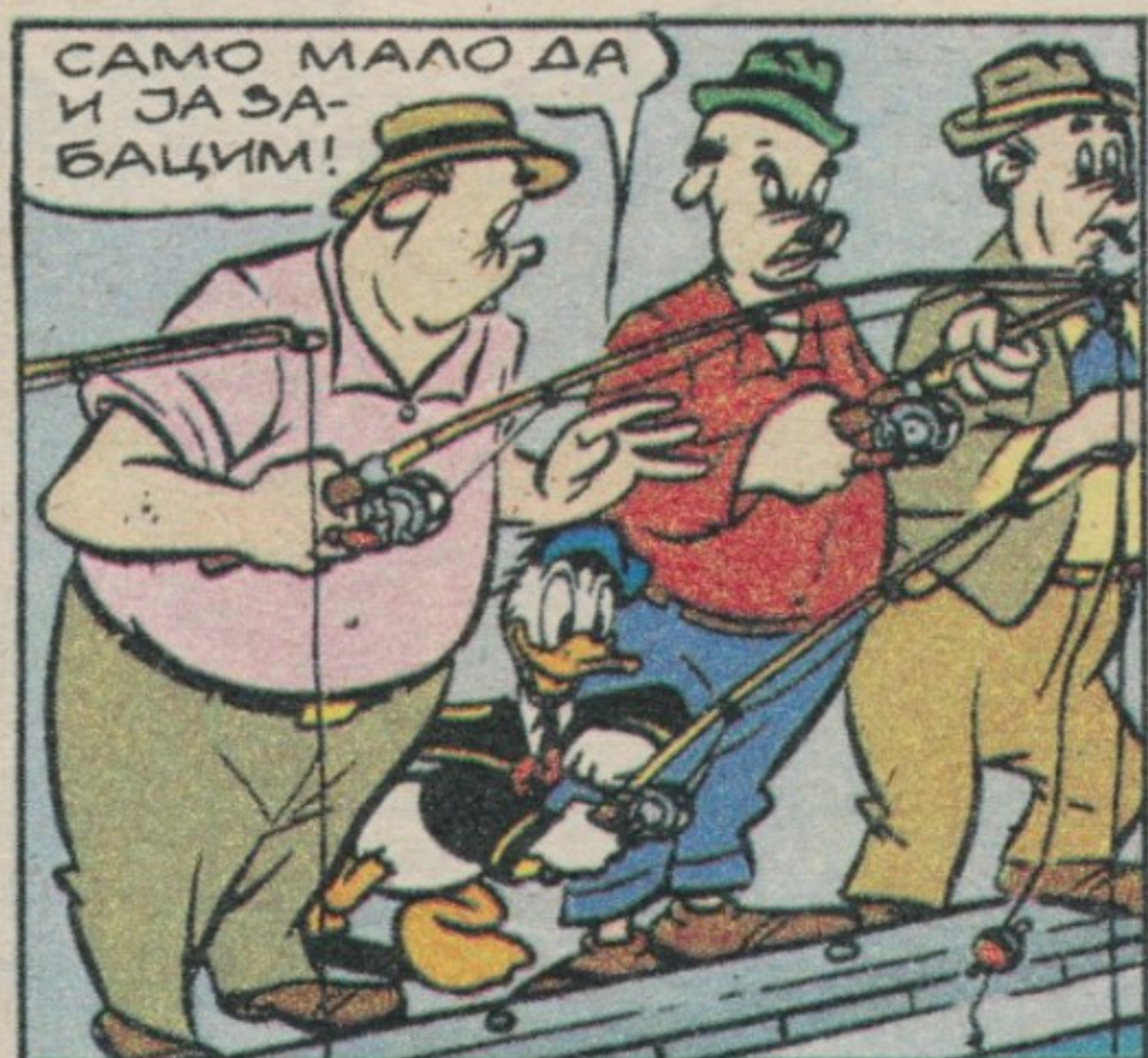
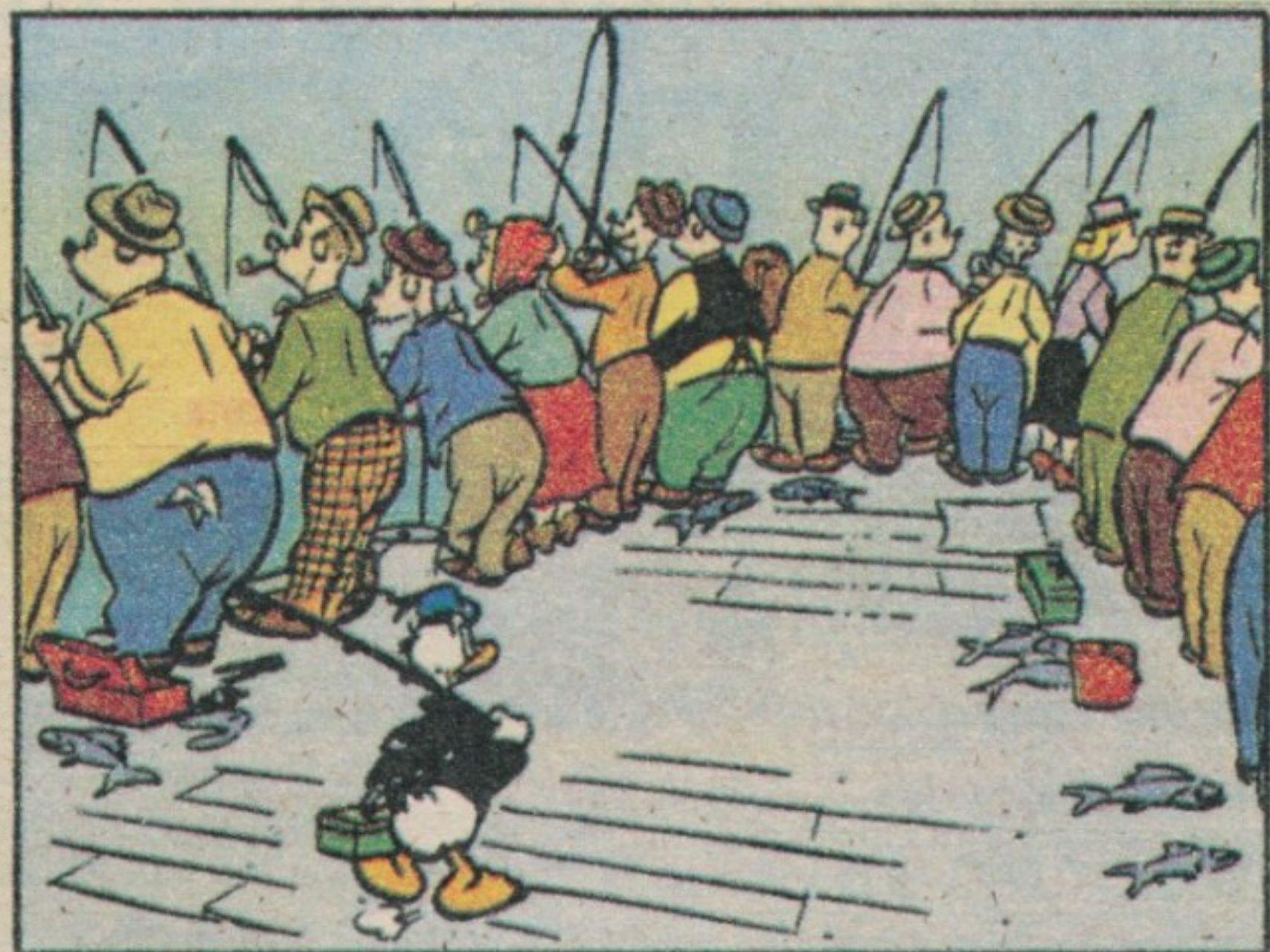
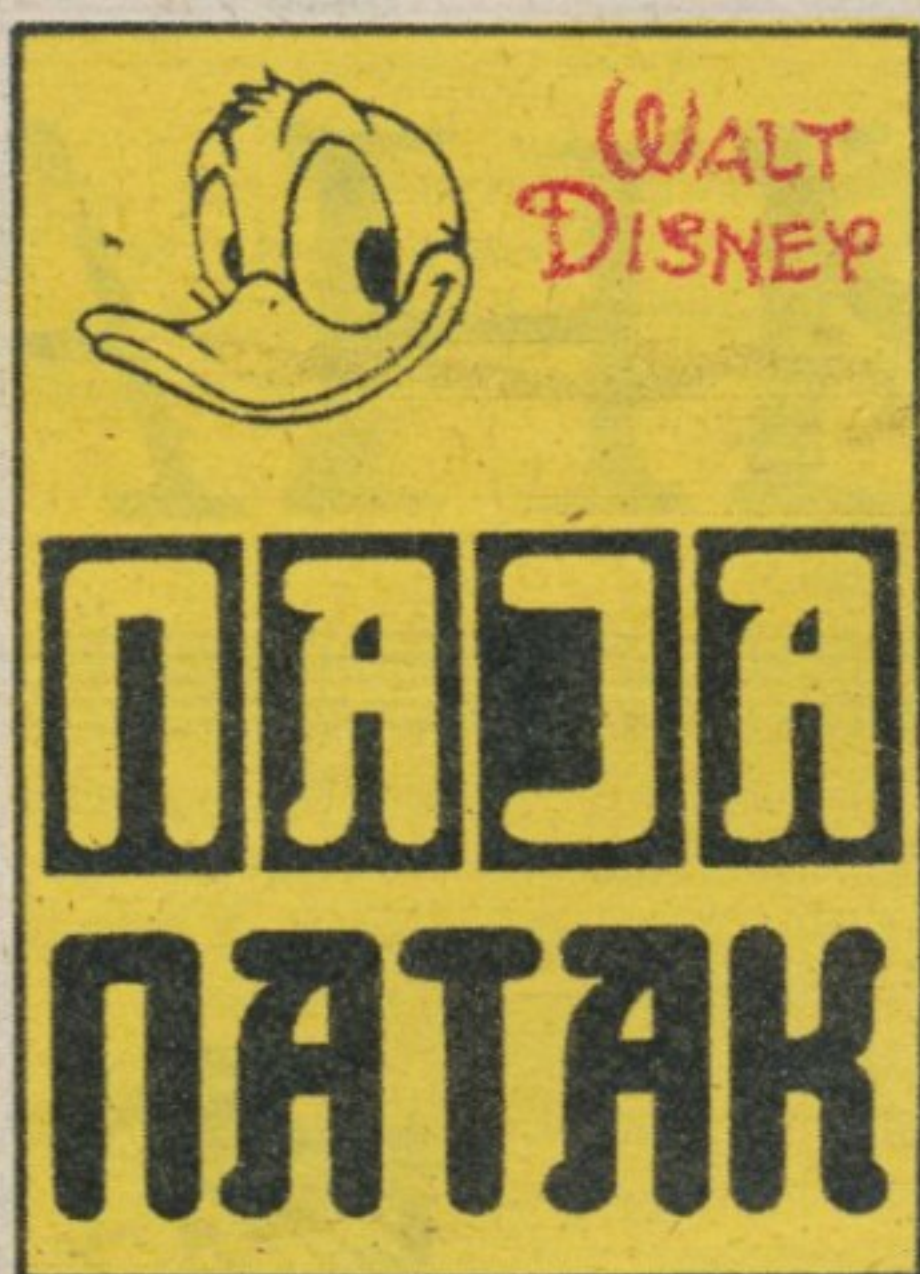
●●● највећи кип на свету је „Буда који спава“ из Саншуија, великог парка на југу Кине. Да би исклесали огроман камени блок дугачак 108 метара и висок 16, шездесет вајара вредно је радило годину дана.

●●● на северу Кине у месту Тангшан свет је угледао мали Ронг Хаиминг, тежак на рођењу осам килограма и сто грама, а дугачак 61 центиметар. Тако је овај кинески малишан, беба див, постао најтеже новорођенче на свету. Сличан случај

забележен је још само давне 1879. године у Канади када је госпођа Ана Бејтс родила дечака од десет килограма и осам стотина грама. Овај малишан дугачак чак 76 центиметара, на жалост, проживео је само десетак дана.

Илустровао Зоран Петковић - Петко

БАБА ТАНИНА

Једна од најстаријих кафана у Скадарлији настала је захваљујући турском бомбардовању, док је њена кухиња поново прорадила упорним настојањем браће Рибникар, власника листа „Политика“

Кафана „Два јелена“ у Скадарлији била је и остала знаменитост старог Београда.

У почетку и није била богзна шта. Само чатмара. Ни Скадарлија није била на гласу. Баште и ливаде нанизале се дуж потока који је текао средином. Ту и тамо, између, угнездили се Цигани па се тај крај пре 1804. и Првог српског устанка називао Циган-мала. Уз њих било је и нешто занатлија.

Београдска варош се завршавала код Стамбол-капије, у близини садашњег Народнoг позоришта.

Временом се проредили Цигани, најзад и отишли, а у Скадарлију дошли други људи, пеливани и „тамо неке замлате“ Тако је у Скадарлији настала боемска средина, свет за себе који је окупљао друге око себе!

О имену Скадарлија постоји неколико прича. Свака и јесте и није тачна, зависи како је ко прихватао, тачно је само да је од Скадарлије постала Скадарска улица и да се у њој боемија ширила као зараза.

Проводацисање у бежанији

Извор скадарског потока постоји и данас. Претворен је у чесму недалеко од пекаре

Спасовића где је у време Турака била кафана „Бандист“.

Кафана „Два јелена“ настала је касније захваљујући једној промућурној жени – Баба Тани.

Почело је са неким трговцем Ђорђевићем који је живео у близини садашње Јованове пијаце. Како није могао да подноси Турке у комшилуку, запутио се „чак“ у Скадарлију и у тој пустоши купио два плаца која су се налазила један до другог. Први је наменио кћерки Стани а други сину Кости који је важио за изванредног терзију.

Стана, или како су је одмилла звали – Тана, удала се за извесног Младена Миловановића и на свом плацу подигла скромну кућу. Изродила је троје деце, али јој је муж рано умро. Брат Коста никако није могао да се сврти већ се одселио у Пожаревац чувши да тамо може својим занатом да заради много већи новац. Сестри је оставио свој плац.

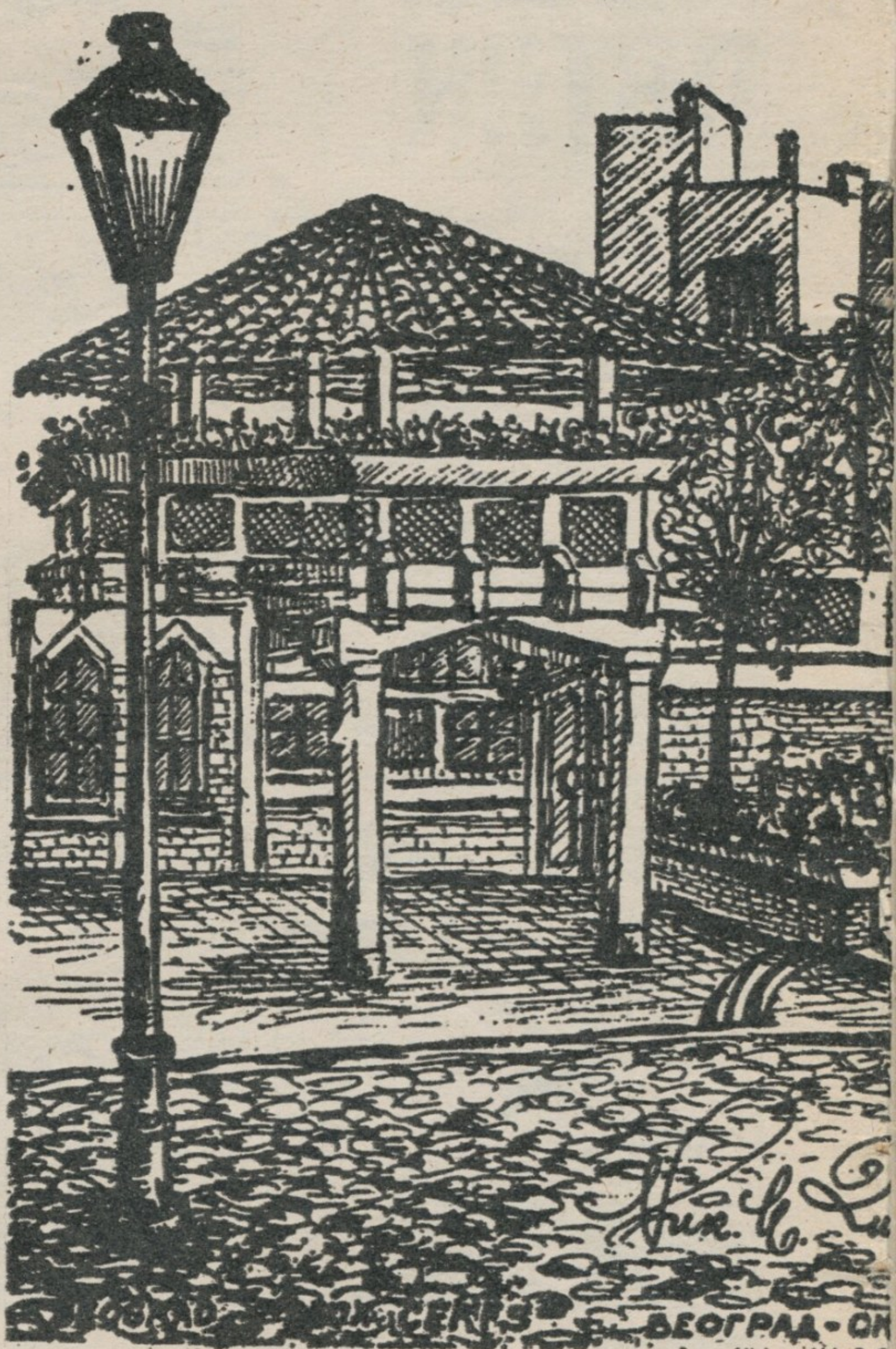
Тана је живела сама, деца су расла и требало је сва уста нахранити. Братовљев плац растао у коров. Да зло буде веће преко пута Танине кућице налазила се „Гајдашева“ кафана чији су гости били, што би народ рекао, од зла оца и од горе мајке.

Била је очајна. Шта да ради и где да заради. Тада јој је помогло само провиђење. А оно се звало – бомбардовање Београда! То је познати догађај код Чукур-чесме. Када су Турци пребили српско дете Саву, приметила се кавга са нашим и Осменлије су осуле паљбу из топова са Калемегдана.

Булад су пљуштала и народ је кренуо у збег. Најближа и најсигурнија била је ташмајданска пећина. Шћућурио се народ у пећини и чека да зло прође. Изненада, Станина комшиница, као изнебуха, предложи Тани:

– Слушај, Тано, гледам те како се мучиш с том децом! Што се не удаш! Ево, Ђока Стојковић је удовац. Кућеван је, има нешто имања и мали хан, а и златне руке, на камен да стане пару ће да направи!

Стана ју је забезекнуто погледала.

– Ју, мори, зар у ово време да чинимо калабалук!

– А што Тано, ако будемо чекали мир с Турцима, никад ништа не урадисмо!

Комшиница није попуштала и када је бомбардовање прошло и свет се вратио кући из бежаније удовица Стана је пристала да се уда за вредног Ђоку.

По плану 111 класе

Вредни Ђока и Тана с лица баште подигли су кафану а до ње чатмару где је Ђока продавао вино и ракију. Тана је у

кафани кувала јела за сиротињу: јанију, манџу и пилав. Пара по пара, накупило се богме, и два вредна посленика саградише уз кафану кухињу, собе за госте и шталу. Све је то било лепше од „Гајдашеве“ кафане насупрот њих, али је Гајдаш имао добре везе с властима па Тани и Ђоки никако да дају дозволу за рад. Међутим, њих двоје се нису предавали. Најзад, 23. марта 1866. добили су „месно право“ да држе кафану на свом имању у „Циганској мали по плану 111 класе“!

ДВА ЈЕЛЕНА

Кафана
„Два
јелена“
није
много
променила
првобитни
изглед.
Део
лево
дозидан
је
у
новије
време.

бијали из њене кафане иако је у Скадарлији већ радило неколико — „Три шешира“, „Вук Караџић“, „Златни бокал“, „Бандист“ и „Исток“.

Убрзо је Тани умро и син. Опет је остала сама, али са синовљевом нејаком децом. Она и унуци, рекло би се сломиће је живот. Али није. Кафану је дала у закуп Томи Цинцарину док јој унука Каја не стаса за кафецијски посао. У међувремену, учиће је како да води „Два јелена“ па ће њих две заједно... Тако је и било. Када је Каја одрасла, баба Тана је удала за кафецију Алексу Михајловића. Срећна, младенцима је предала кафану.

Боеми на сахрани

Каја и Алекса су умешно водили посао, али без Тана ништа није могло да се одлучи. За све је питана, о свему давала мишљење. У Београду се мање помињало име кафане, а више говорило: „Идемо код Баба Тана!“

Песник Ђура Јакшић и глумац Чича Илија Станојевић редовно су навраћали на пиће. Кухиња није радила, мукотрпан посао, дигла је Баба Тана руке од тога. А онда је прорадила захваљујући браћи Рибникар, власницима листа „Политика“.

Баба Тана је умрла почетком овог века у дубокој старости, имала је више од деведесет година. Сви бодеми Скадарлије били су јој на сахрани.

Унука Каја и даље није хтела да кува.

— Браћа Рибникар навалила да проради чувена Танина кујна, а ја шта ћу, угледни су и добри људи, знали су да ме је баба научила да кувам! После је за њима цео Београд дошао код нас на храну! — казивала је Каја.

Танини наследници умрли су после Другог светског рата. Прво Алекса, па Каја. Наравно, уочи рата кафану су преуредили. Нове власти одузеле су им „Два јелена“. Кафана је и данас у неку руку друштвено власништво али предатни изглед у основи није променила.

И не треба.

Миленко Тодоровић

Бока и Тана су радили од јутра до сутра, за одмор нису знали. Стално на ногама, трчкарајући између столова личили су на два јелена. Ваљда су зато и кафани дали име „Два јелена“. За „Гајдашеву“ кафану више није било посла.

Када је Танин син из првог брака одрастао, увела га је у кафецијски посао. Али, наврзла се несрећна на њу: остала деца су јој помрла а ускоро је умро и вредни Бока.

Тана се са сином борила као лавица. Прочула се у целом Београду. Боеми нису из-

ШТО УМРЕ ГЛАДАН?

Сећала се Баба Танина унука Каја песника Ђуре Јакшића који је долазио код „Два јелена“. А када је Јакшић умро, и у Скадарлију се слегао силан свет свечано обучен да испрати песника, пекарин неки, родом из Јужне Србије, стојећи на прагу радње упита:

— Куј је замрео кад дође толики народ?!

— Ђура Јакшић, највећи српски песник! — кажу му. — Твој комшија, брате!

— Ма, добро, де! — збунио се пекарин. — Ако беше толико велик што га бре пустише да умре од глади, а сад му дођоше! Никад пару није имао, лебац сам му давао на божју вересију.

И то је, и то је...

ЉУБАВ И ПЛАСТИКА

КАД СЕ ИГРАЈУ ХЕМИЧАРИ

„Лего“ коцке и Барбика, „Своч“ сат и волан, телефон и пегла, вештачки срчани записци и замена за крвну плазму. Ако покушате да се сетите још неких предмета од пластике, закључићете: њена је употреба неограничена!

Јесте, пластика је применљива, јевтина, не спроводи струју, хемијски је неактивна и тако даље, али ... коме је уопште пало на памет да измишља пластику? Наравно, хемичарима! Прву пластичну масу паркезин (касније названу ксилонит) начинио је енглески хемичар Александар Паркес 1862. од нитроцелулозе и камфора.

Пластифицирајуће средство камфора уочио је и искористио и Американац Ј. В. Хајат па је 1869. произвео целулоид. У почетку се целулоид користио за израду билијарских кугли (као замена за слоновачу) и ветробрана за фијакере, а затим за филмске траке и фотографске филмове.

Међутим, прву тврду, праву пластичну масу, у данашњем значењу, произвео је 1910. белгијски проналазач Бакеланд и она је по њему названа бакелит (користи се за утикаче и прекидаче јер не проводи воду, топлоту ни струју). Бакелит је био начињен од фенола (дериват угља) и формалдехида.

Онда су Британци 1933. открили полиетилен и почели индустријски да га производе током Другог светског рата, 1937. један Немац је пронашао полиуретан, па су онда измислили епоксисмолу... А најлон или полихексаметиленадипамид чарапе почеле су да се носе пошто је Американац Каротерс успео 1935. да произведе ова влакна.

Шездесетих година упражњавао се на Ташмајданском клизалишту у Београду најеротичнији од свих телесних додира – држање за руку, жељно се ишчекивао сваки број „Џубокса“ са новом плочом, и ... жудело за неким предметом од пластике. Малобројни срећници који су тада путовали у иностранство враћали су се са шушкавцима, најлон кошуљама (које су после у Совјетском Савезу мењали за шубаре), хемијским оловкама, гондолама из Венеције и пластичним куглама у којима пада снег.

О том времену и пластици рекли су:

Славољуб Вава Станковић, вајар:

У Србији, шездесетих година, неки земљорадник имао је ауто „трабант“. Једне дуге зиме, десило се нешто чудно и занимљиво – мишеви су појели „трабант“. Јер, ауто „трабант“ имао је каросерију од пластике. У то исто доба доста уметника почело је да експериментише са пластиком у скулптури. Срећом, били су то углавном становници градова, где нема тако много мишева, и не знам да је и једна скулптура поједена.

Дејан Цукић, музичар:

Мој животни пут одредило је неколико парчића пластике из шездесетих година. Ти парчићи су били црни, имали су рупу у средини и окретали су се на мом грамофону. Због њих мислим да је пластика шездесетих једна од најважнијих ствари које су се десиле у овом веку.

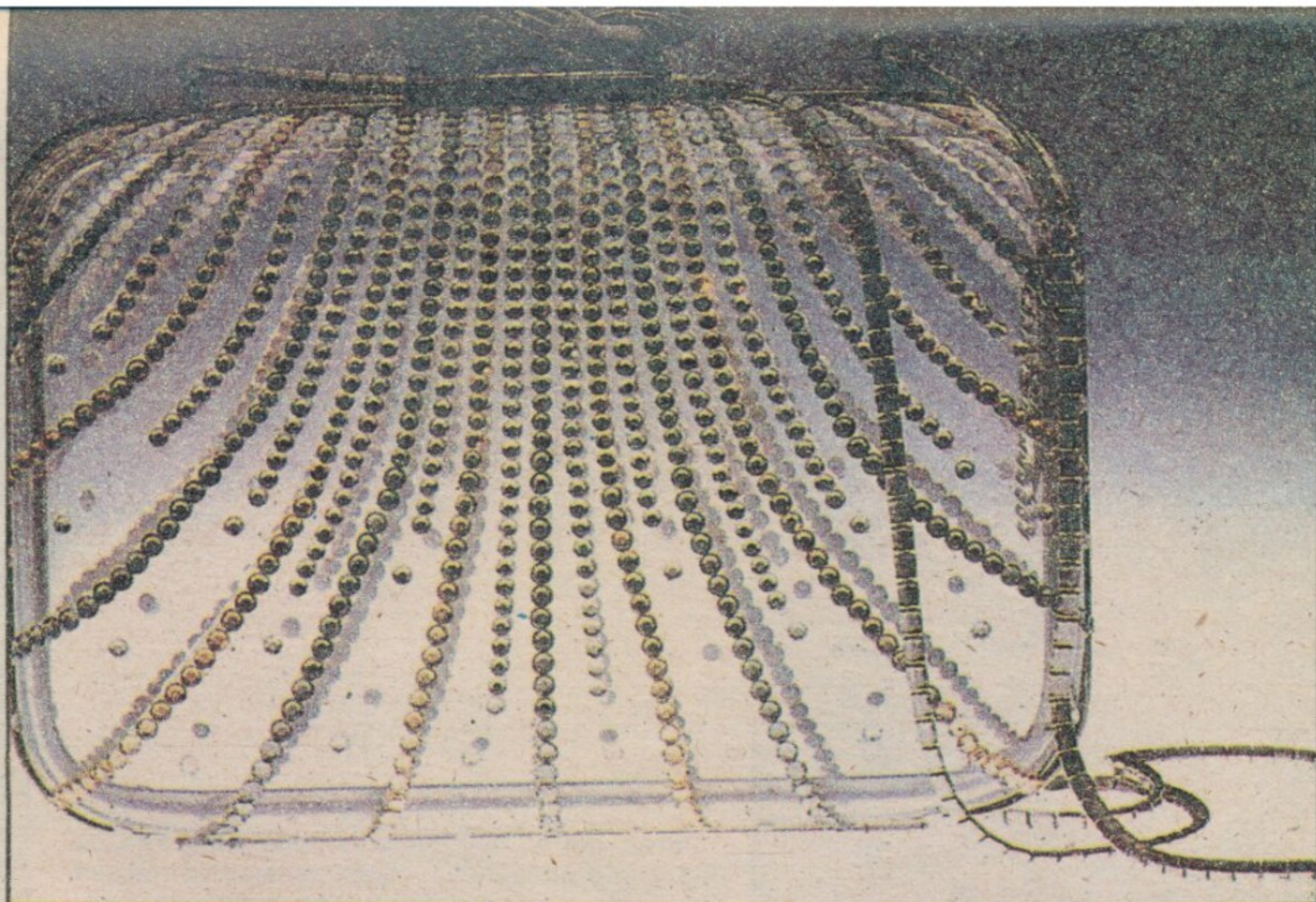
Душко Трифуновић, књижевник:

Изуми који нису измишљени да би се њима служила сиротиња – нису ни потребни. Пластика је изум за народ, а ја сам народ. Највише што сам ја имао од тог изума била је најлон кеса, једина кеса у којој може да се носи вода.

Пеђа Нешковић, сликар:

Пошто сам припадао генерацији београдских мангупа имао сам пластични чешаљ у облику жене у купаћем костиму, а из њеног тела излазили су зупци. Касније, када сам постао сликар и уметник, направио сам једну серију „Жена и мушкарац чешљеви“.

НАФТИНО ДЕТЕ

Данас је најјефтиније правити пластичне масе од нафте. На примеру PVC (поливинил хлорид) материјала видећемо како то иде. Узме се бутан, то је дериват нафте, и стави у велику индустријску пећ где се из њега издвоји водоник – процесом крековања (енглески *cracking* = цепање). Онда се водонику дода хлор чиме се добије хлороводонична киселина. Хлороводоничној киселини се, пак, дода ацетилен чиме се добије винил хлорид. Он се, збијен, ставља у велике челичне кугле и тамо чува, где се спонтано умножава у поливинил хлорид – процесом полимеризације (обнови хемију!). Тако смо добили PVC, али у виду прашка који се загрева до 163 степена чиме постаје „тесто“ које се развлачи преко челичних влакана (као оклагијом) до жељене дебљине и затим лако обликује у пластичне рукавице, кишне кабанице, флаше за уља или „винил“ подне плочице.

Временилов намештаја од пластике

Енглески
накит
од пластике
осамдесетих

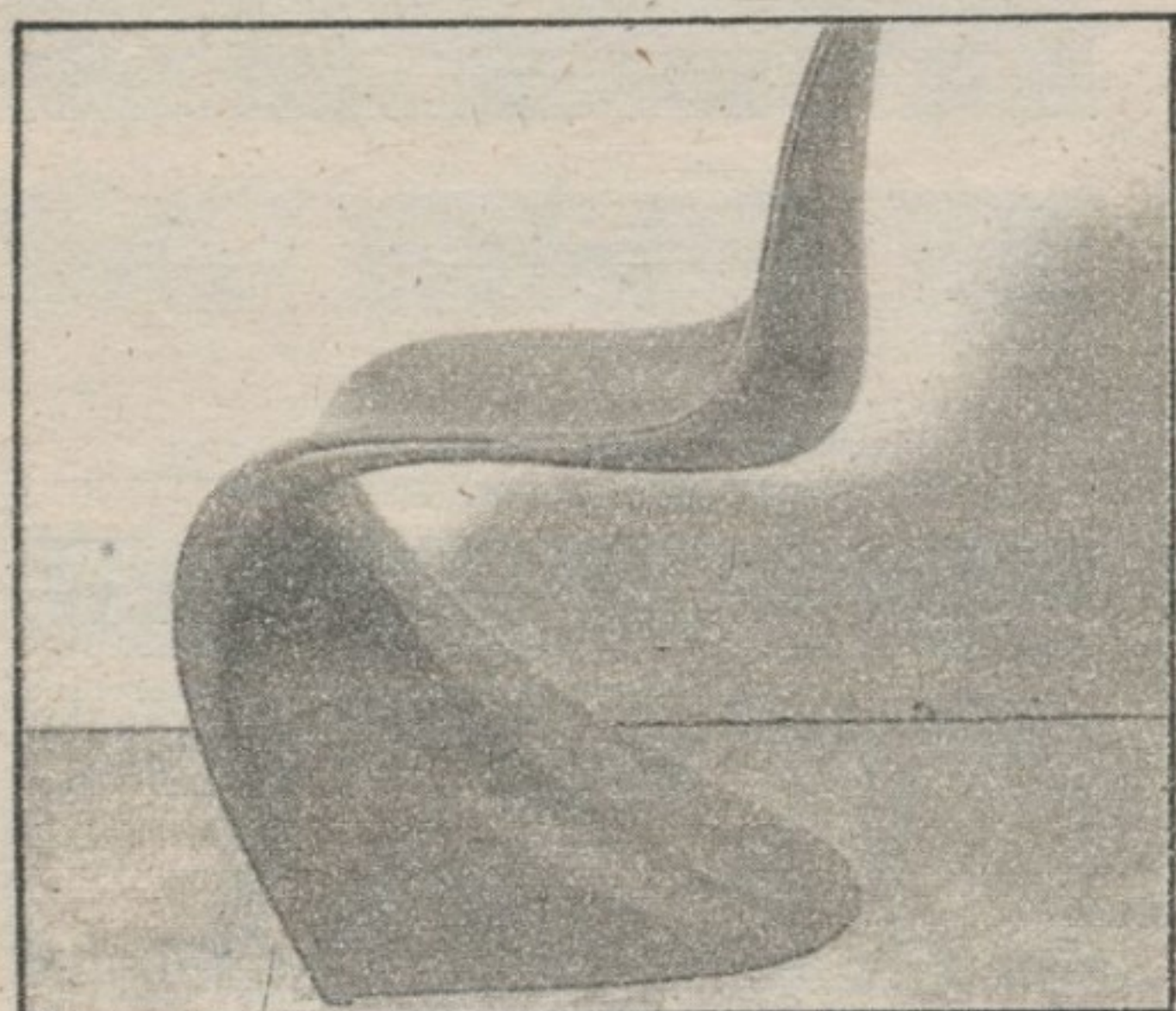
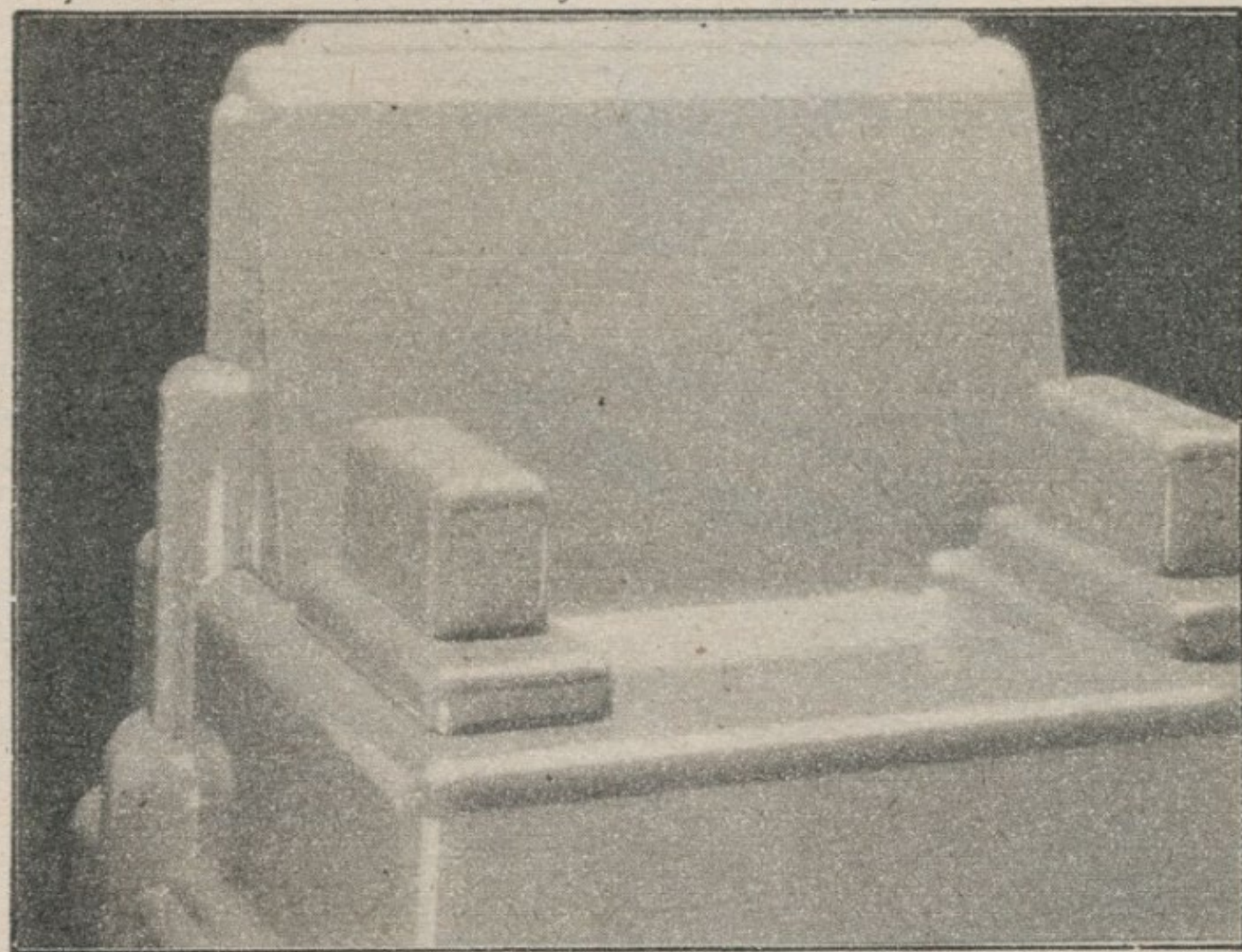
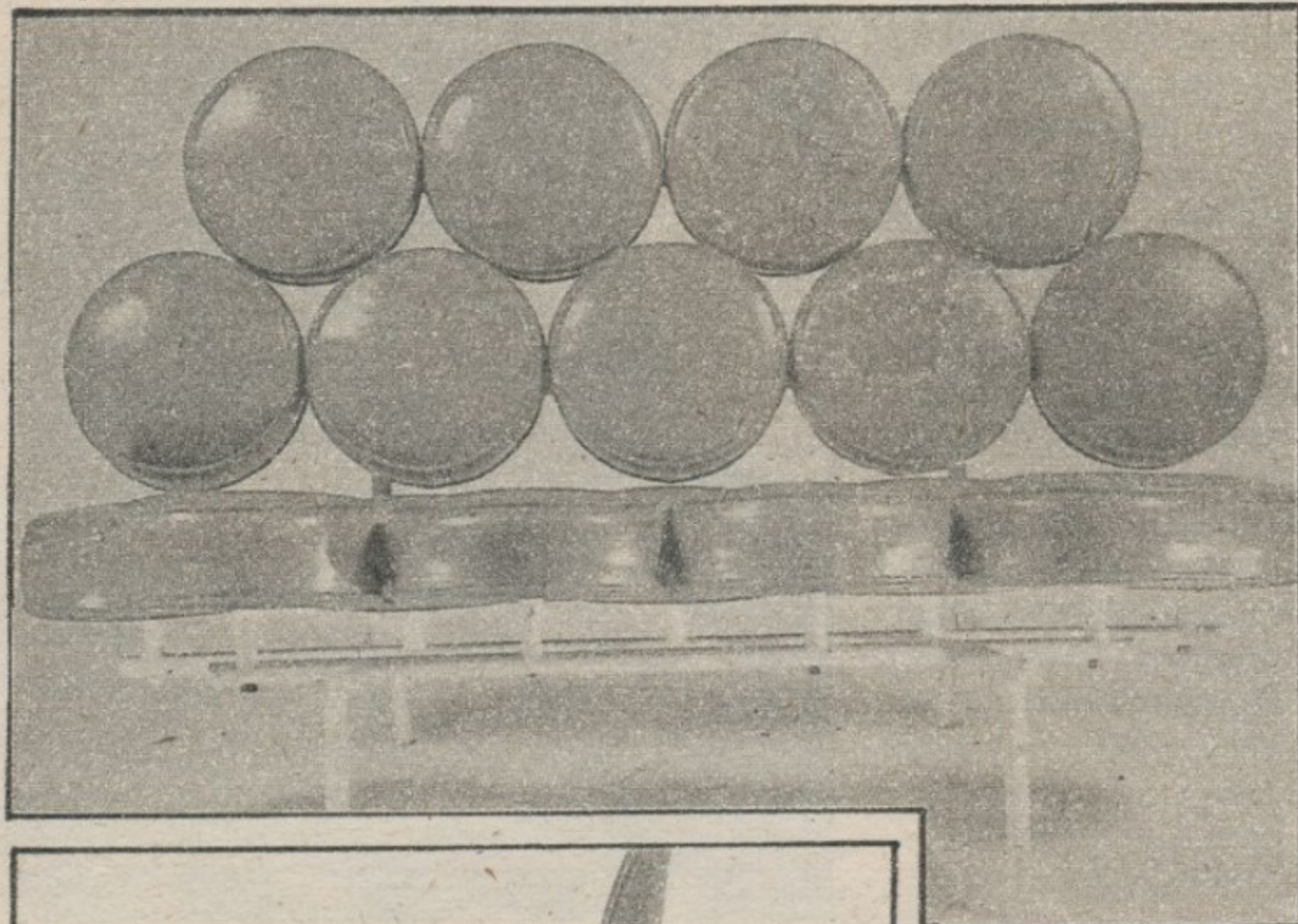
Дански
дизајн
из
шездесетих.

Материјал за ову рубрику позајмили смо са изложбе посвећене обележавању 45 година постојања предузећа Неопластика из Београда (власник Драгутин Загорац) који су припремили Света Тодоровић, Ивана Петровић и Јелена Ерцеговац Тодоровић из групе Сачи Балкан Ивентс.

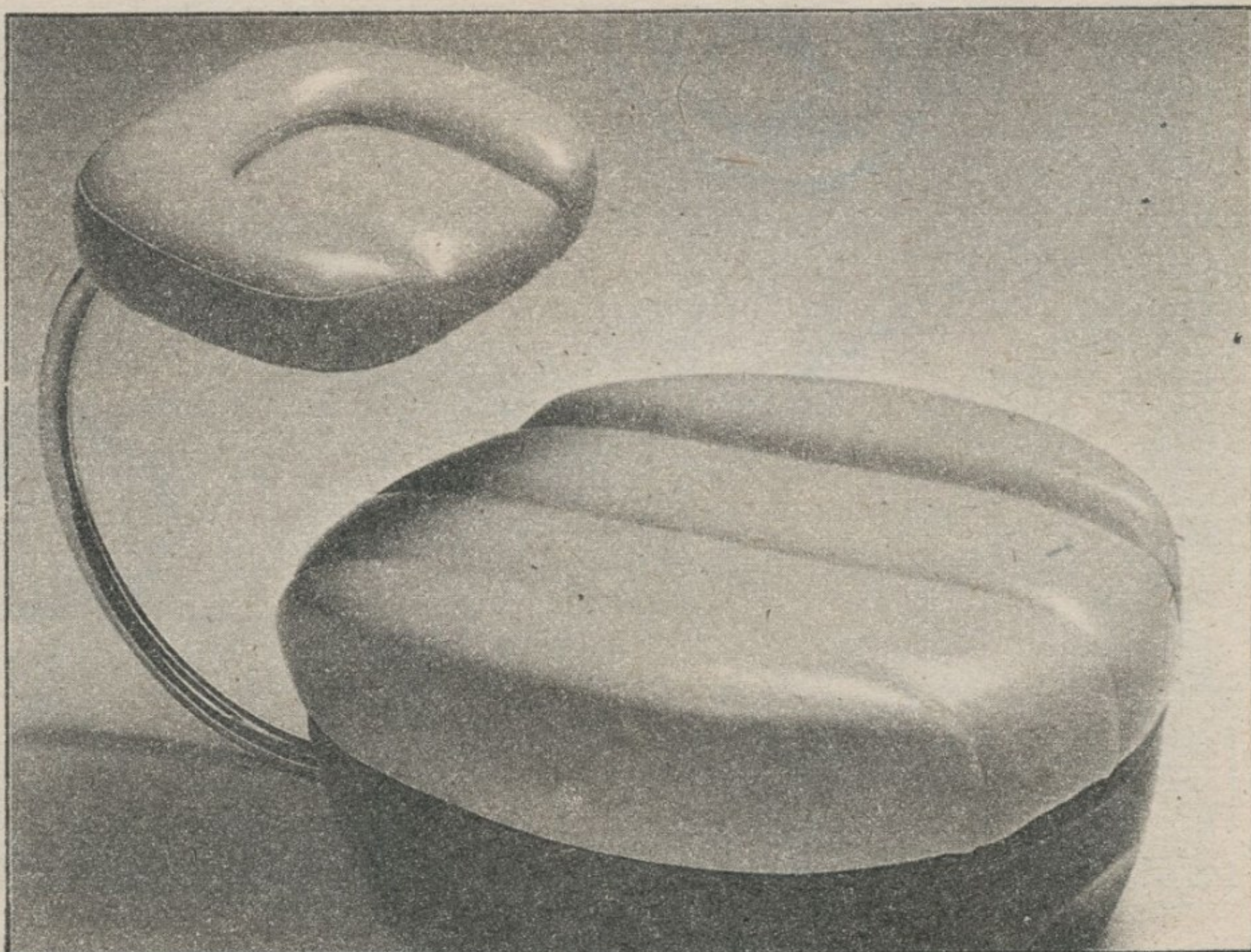
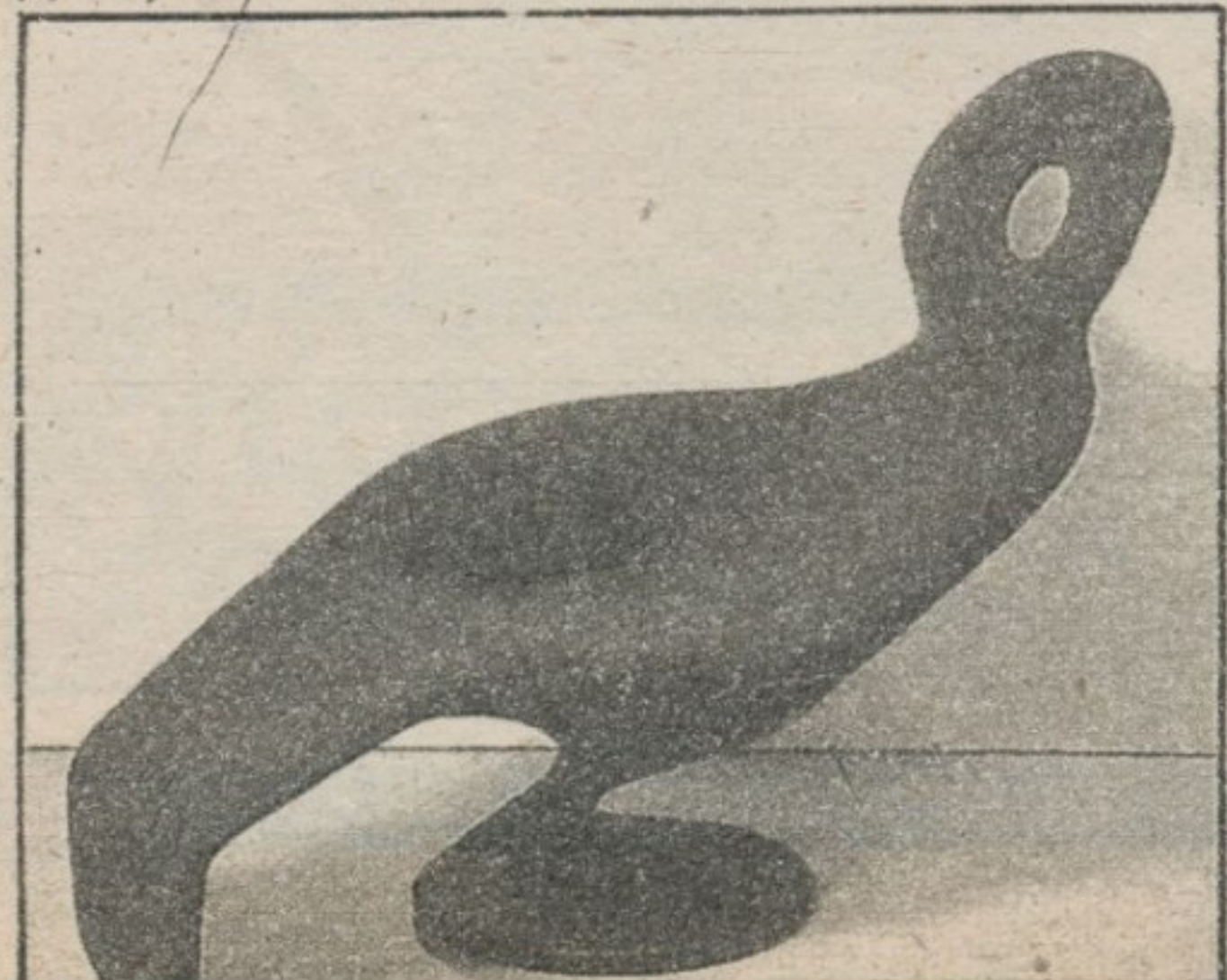

Софа из педесетих година.

С. Лазаревић
Најлонска столица на снегу. Фински дизајн из осамдесетих.

Дизајн Кастиљони из седамдесетих,

МА ШТА КАЖЕШ

БОНАЦА

Једна лука у Венецуели зове се Пуерто Кабељо, што значи „Лука косе“. Пристаниште је добило име по нечувеној бонаци у овом делу Карипског мора: вода је тако мирна да је сваки брод могао да се привеже – једном власи косе! ■

ЗАШТО ДА СЕ ЖЕНИМ?

Једна анкета спроведена у САД показује које практичне разлоге разматра модерни мушкарац пре него што понуди брак изабраници свог срца:

- смањити му се порез,
- њени родитељи живе на Аљасци,
- кување код куће је много јефтиније него исхрана по ресторанима,
- она се увек сети да купи пиво пред викенд,
- када оду у посету код родитеља, моћи ће да спавају у истој соби,

- уштедеће новац за такси или бензин,
- она је стручњак за масажу,
- нека друга девојка би са собом довела и мачку,
- ожењени мушкарци живе дуже,
- њој не смета да он за време вечере гледа пренос неког спортског догађаја на ТВ,
- она прави бољи шпaгетe-сос од његове маме,
- она никада не гунђа, чак и када је у праву. ■

ЈАМИЦЕ

У мору модних лудости у Енглеској се недавно појавила још једна: апарат за прављење јамица на лицу.

У питању је гумена маска са сисаљкама коју жене пре спавања ставе на лице и ујутро се пробуде са дражесним јамицама на образима.

Фабрика шминке и осталих средстава улепшавања, која производи чудотворну маску, гарантује да јамице не губе облик најмање осам сати. ■

НОВА ДИВА

Најновије откриће Холивида је Нан, платинаста лепотица која је освојила место на конкурс за главну улогу у филму „Тама“, на који се пријавило 46 кандидаткиња.

Нан је, кажу, веома фотогенична, паметна и сјајно извршава упутства редитеља, а поврх свега даје и млеко! Јер, Нан је – коза коју су за потребе филма обојили у платинасту нијансу. ■

ОПРАВДАЊЕ

На једном споредном путу у близини Канзас Ситија полиција је једва успела да заустави возача који је јурио недовољеном брзином. Очекивали су да ће се правдати неким неодложним послом или неком невољом, али он је искрено објаснио:

– Морам да јурим што брже могу. Мало пре сам опрао кола, па сам хтео да се просуше. ■

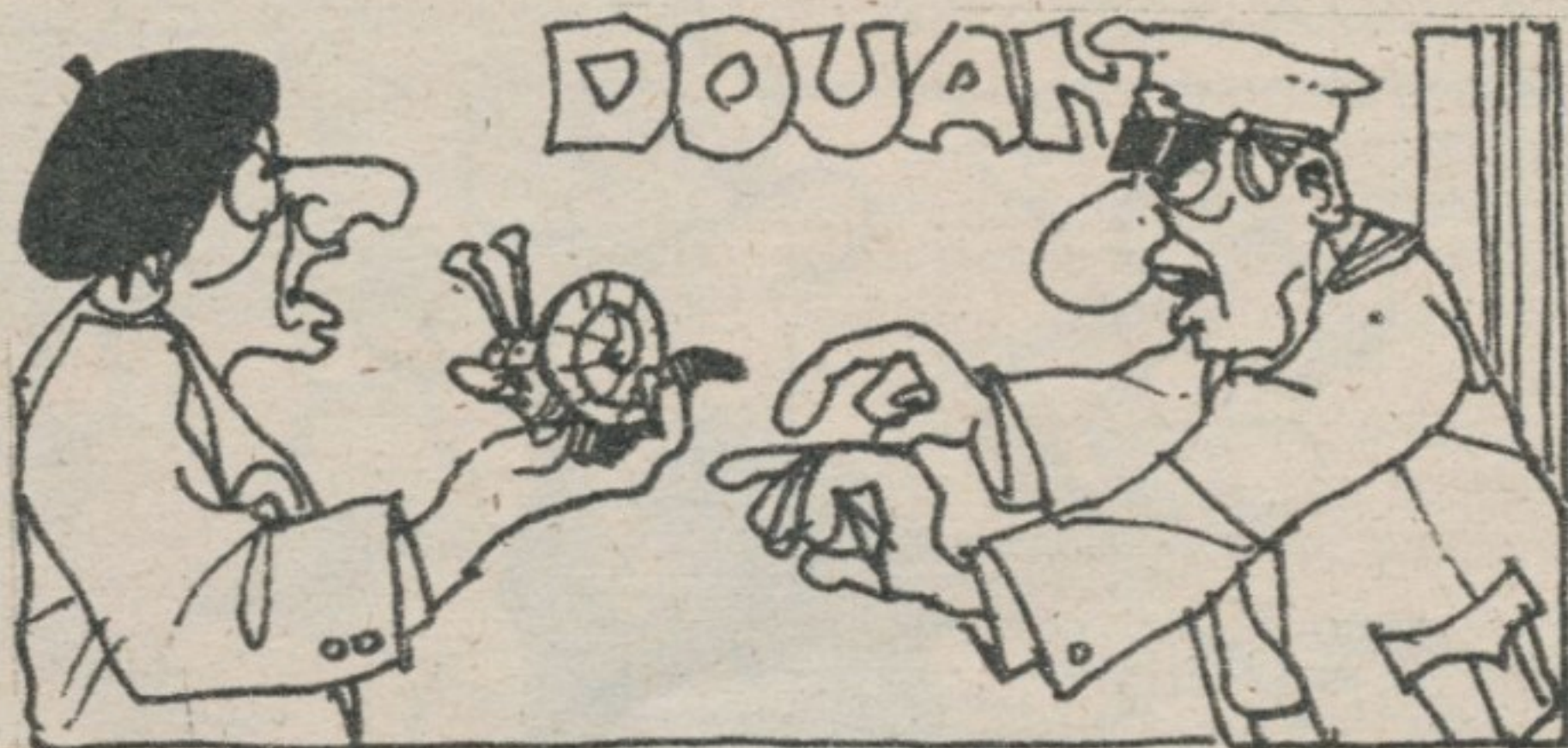
МУКЕ С ПУЖЕВИМА

Љубитељи пужева у Енглеској никако нису могли да добију чувене бургундске виноградарске пужеве јер њих једноставно није било у царинским тарифама.

Градоначелник француског града Дижона, у коме су највећа одгајалишта поменутих пужева, покушао је да над-

мудри енглеске царинике, па је у декларацији навео да је у питању „рогата стока“. Цариници су били неумољиви: „Пужеви могу своје рогове да увуку и извуку кад год желе, а рогата стока то не може“.

Најзад је нађено решење: пужеви су увезени као „фабриковане готове куће“. ■

ПОРЕЗ

Пореске власти у Де Моину, највећем граду у америчкој држави Ајови, упутиле су позив једној келнерици да доплати још 300 долара јер јој порез није правилно обрачунат. У образложењу се каже:

„Ваш начин ношења чаша и послужавнка приликом служења је такав да га посетиоци сматрају атракцијом. То повећава промет у локалу, а тиме расту и ваши приходи. Сходно томе, уврштени сте у категорију артиста, а они, као што вам је познато, плаћају већи порез“. ■

СКУПЕ ЦИПЕЛЕ

Један предузимљиви власник бутика за модерну обућу у Њујорку одлучио је да провери нека своја схватања о женским ђудима. У излог је ставио два пара женских ципела и изнад њих написао:

„Између ова два пара не постоји никаква разлика, сем што овај лево стаје 18,95 долара, а овај десно – 32,95. Желимо само да видимо коју цену више волите“.

Три четвртине жена које су ушле у butik желело је да купи скупље ципеле јер су веровале да јефтинији пар ипак крије некакву подвалу. ■

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

АУ! КОЛИКО СВЕТА!
ОВО ЈЕ ВЕЛИКИ ПАРТИ!

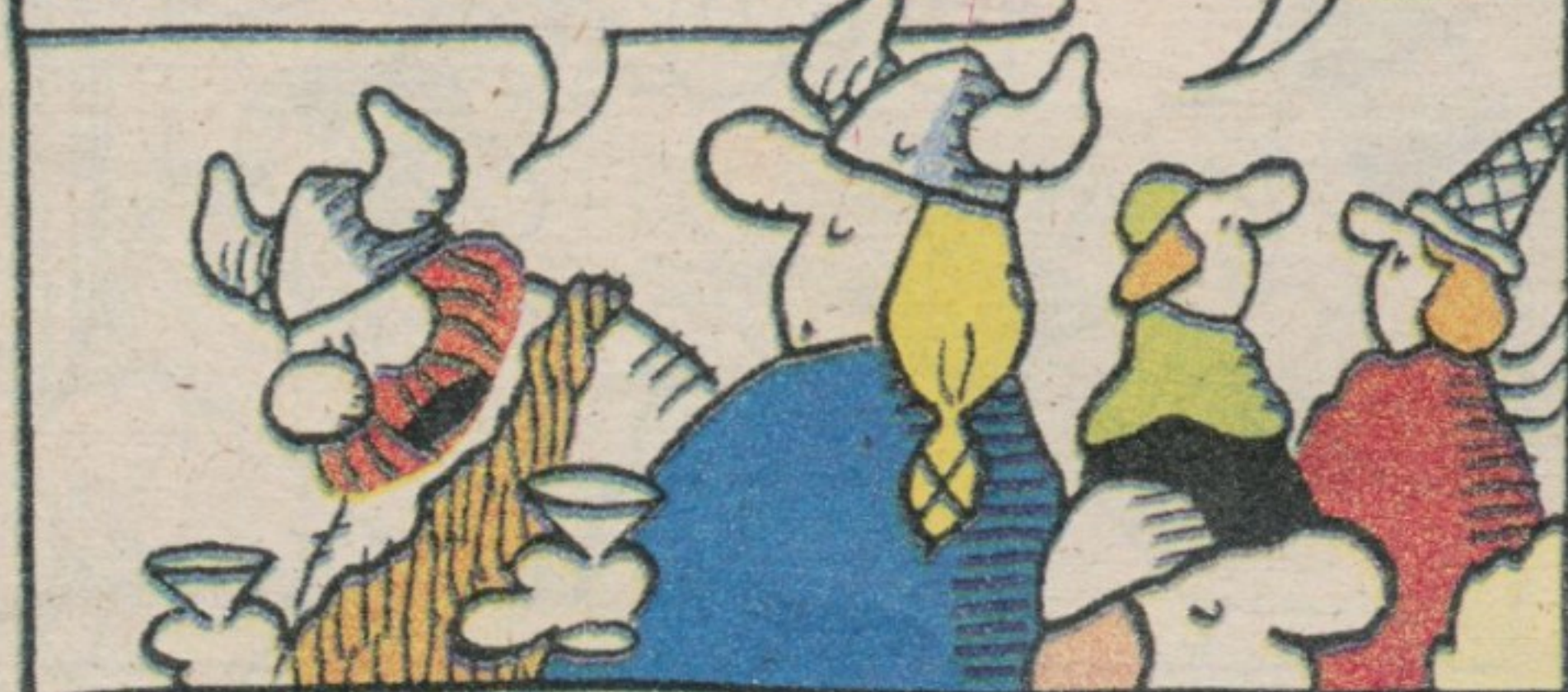

ОБОЖАВАМ ОВАКВЕ СКУПОВЕ!
НАБАЦИ ОСМЕХ И КРЕНИ ЗА МНОМ!

НЕ МОГУ ДА СЕ ОСМЕХУЈЕМ!
ТОЛИКО ЈЕ СВЕТА, А ЈА САМ
СВИМА ЗАБОРАВИО ИМЕ!

ОХ,
МИЛИ!

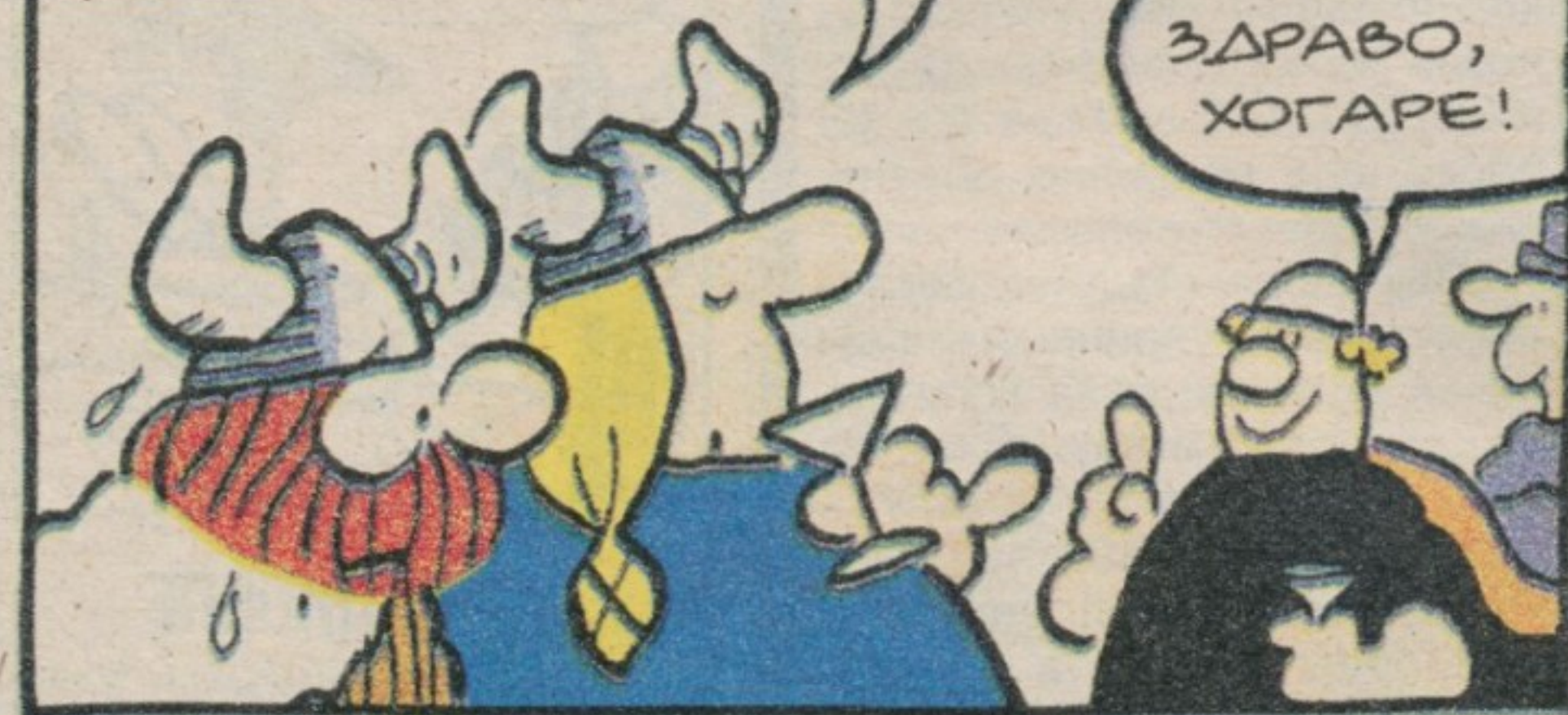
ХЕЛГА! КОСУ ОНИ
ДВОЈЕ ШТО ПИЈЕ
У НАС?
ЗНАМ ЛИ ИХ?

НАРАВНО!
ТО СУ ОЛАФ
ДРАГОР...

... И ЊЕГОВА ЖЕНА КАРЕН! ИМА-
ЈУ БЛИЗАНЦЕ МИКСА И МАКСА!

ЗДРАВО,
ХОГАРЕ!

ОЛАФЕ, СТАРО МОМЧЕ! КАРЕН,
ТАКО ЛЕПО ИЗГЛЕДАШ!
КАКО СУ МОМЦИ
МИКС И МАКС?

ОВАЈ ХОГАР ЈЕ СЈАЈАН! ВИЂАМО СЕ ЈЕДНОМ ГОДИШЊЕ, А ОН СЕ ТА-
КО ЛЕПО ИСПРИЧА СА НАМА! А ЊЕГОВА ЖЕНА ... НИ ДА НАС ПОГЛЕДА!

УОБРА-
ЖЕНА
ГУСКА!

ПРЕД ТАЈНОМ ВЕЧЕРОМ **КАКО ДОПРЕТИ ДО ЛЕОНАРДА?**

Петовековне „поправке“ чувеног дела Леонарда да Винчија довеле су до тога да оно више не личи сувише на оригинални рад. Међутим...

Сваки од двадесетак посетилаца у групи која ће ући у самостан Санта Марија деле Грације проћи ће кроз стаклени тунел и укорачити у простор између двоја херметички затворена врата. Ту ће, стојећи на антибактеријској подлози дозволити да јако струјање чистог ваздуха са његове одеће одува сву нечистоћу и прашину. Тек

тако ишчишћен срећни љубитељ уметности закорачиће у просторију у којој ће моћи да нетремице посматра „Тајну вечеру“, једно од ремек-дела славног Леонарда да Винчија. И никада више од двадесет посетилаца истовремено.

Захваљујући напорном шеснаестогодишњем раду Пинин Брамбиле Барсилон Леонардова слика поново личи на ону коју је уметник насликао. Задатак госпође Барсилон је да са „Тајне вечере“, симбола хришћанске уметности, скине петовековне наслаге лепка, воска, разних учвршћивача, као и слојеве и слојеве боја које на слику није нанео Леонардо. У данима када јој посао иде од руке госпођа Барсилон успева да очисти површину слике која одговара величини једног новчића. Њен алат су скалпели, разређивачи и памучне крпице којима открива делић по делић оригиналног рада. Често се догађа да исту по-

вршину мора да чисти и по неколико пута. Када се очишћени део осуши, испод њега понекад „исплива“ нова прљавштина.

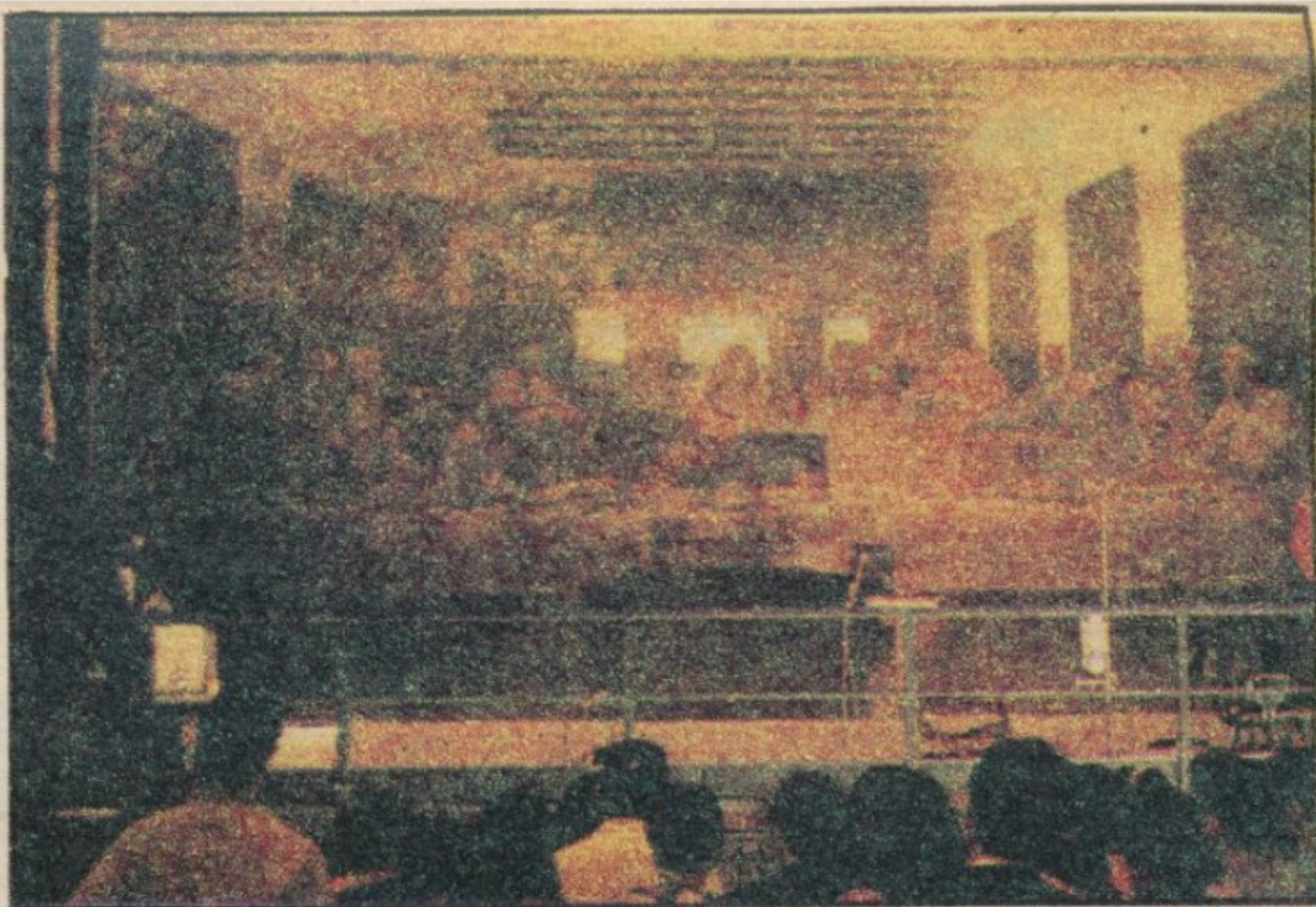
Госпођа Барсилон почела је свој рад пре 16 година, а „Тајна вечера“ је тада изгледала као поштовања достојна руина. Као и на многим другим сликама, Леонардо је и на овој користио експерименталну технику бојења, уместо већ испробане и трајне коју су употребљавали други уметници. Леонардов експеримент довео је до тога да боје брже пропадају, а оштећења настала бомбардовањем током Другог светског рата претила су да докрајче ово изванредно дело.

Посетиоцима који су „Тајну

вечеру“ могли да виде и пре двадест година ова слика данас изгледа потпуно другачије. „Сигурна сам да оно што сам са слике одстранила није насликао Леонардо“, објашњава госпођа Барсилон и додаје: „У поређењу са овим послом обнављање Сикстинске капеле изгледало је као обично прање прозора.“

До 1997. године, када се прославља 500-годишњица Леонардовог рада, посао госпође Барсилон биће вероватно готов. Захваљујући њој посетиоци Санта Марије деле Грације имаће јединствену прилику да, свако по 15 минута (јер је толико задржавање дозвољено), ужива у правој и јединој „Тајној вечери“.

Љ. Б.

Новости из Тоскане

КРИВИ ТОРАЊ ЈЕ МАЊЕ КРИВ

● Торањ у Пизи почео је да се криви и слеже још 1173. године, на самом почетку градње. Када су мајстори Бонана Пизана стигли до трећег спрата, примећено је да се грађевина не „понаша“ како би требало. Следећих 180 година (до завршетка градње) наследници првих мајстора су, користећи разне методе да исправе торањ који се нагињао све више и више, напредовали спрат по спрат. Зауоставили су се на висини од 55 метара, али се торањ и даље кривио. Коначно, 1990. године, када је установљено да грађевина одступа од вертикале за читавих 5 метара, стручњаци су одлучили да је затворе за посетиоце.

Окупљен је међународни одбор састављен од четрнаест врхунских стручњака, да спасу шта се спасти може. Њихов главни задатак био је да од безбројних елабората пристиглих на тему „Како спасти торањ у Пизи“ одаберу прави.

Из Сједињених Америчких

Држава стигао је предлог да се темељи торња замрзну у огромном блоку леда и тако спречи даље кривљење. Следећа идеја била је да се торањ подупре циновском статуом Сан Ранieriја, свеца заштитника Пизе, који би у руци држао огроман мач. „Ископајте торањ одатле и преселите га на неко стабилније место!“, поручио је „загрејани“ стручњак свестан чињенице да је управо меко, песковито земљиште на коме је изграђен торањ узрок читаве невоље. „Могуће би било и исправити торањ јаким кабловима причвршћеним за стабилну основу“, гласила је идеја још једног пројекта.

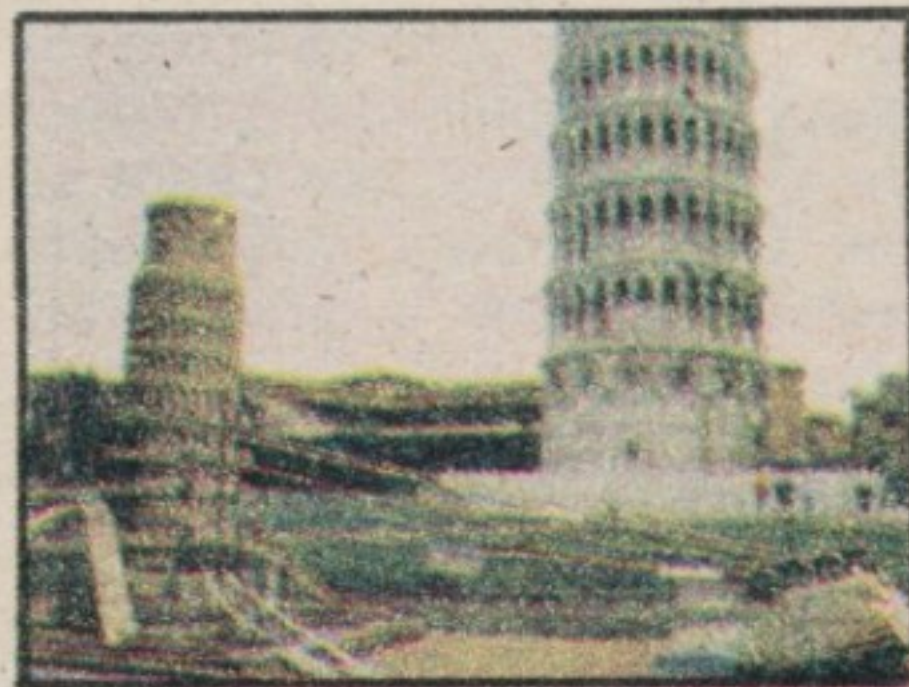
Одбор састављен од 14 стручњака прихватио је и одобрио пројекат тима стручњака које предводи Паоло Хеингар. Радови предузети на основу овог пројекта су у завршници и очекује се да ће до краја ове године Криви торањ бити поново отворен за посетиоце. На северној страни

торња постављен је 600 тона тежак бедем од оловних блокова, који је смањио нагиб за 2,5 центиметра и тако вратио грађевину у положај који је имала пре 20 година. Постављање ових блокова само је први корак у „оздрављењу“ Кривог торња. Следећи корак предвиђа ојачање темеља конструкције уклапањем у дубини

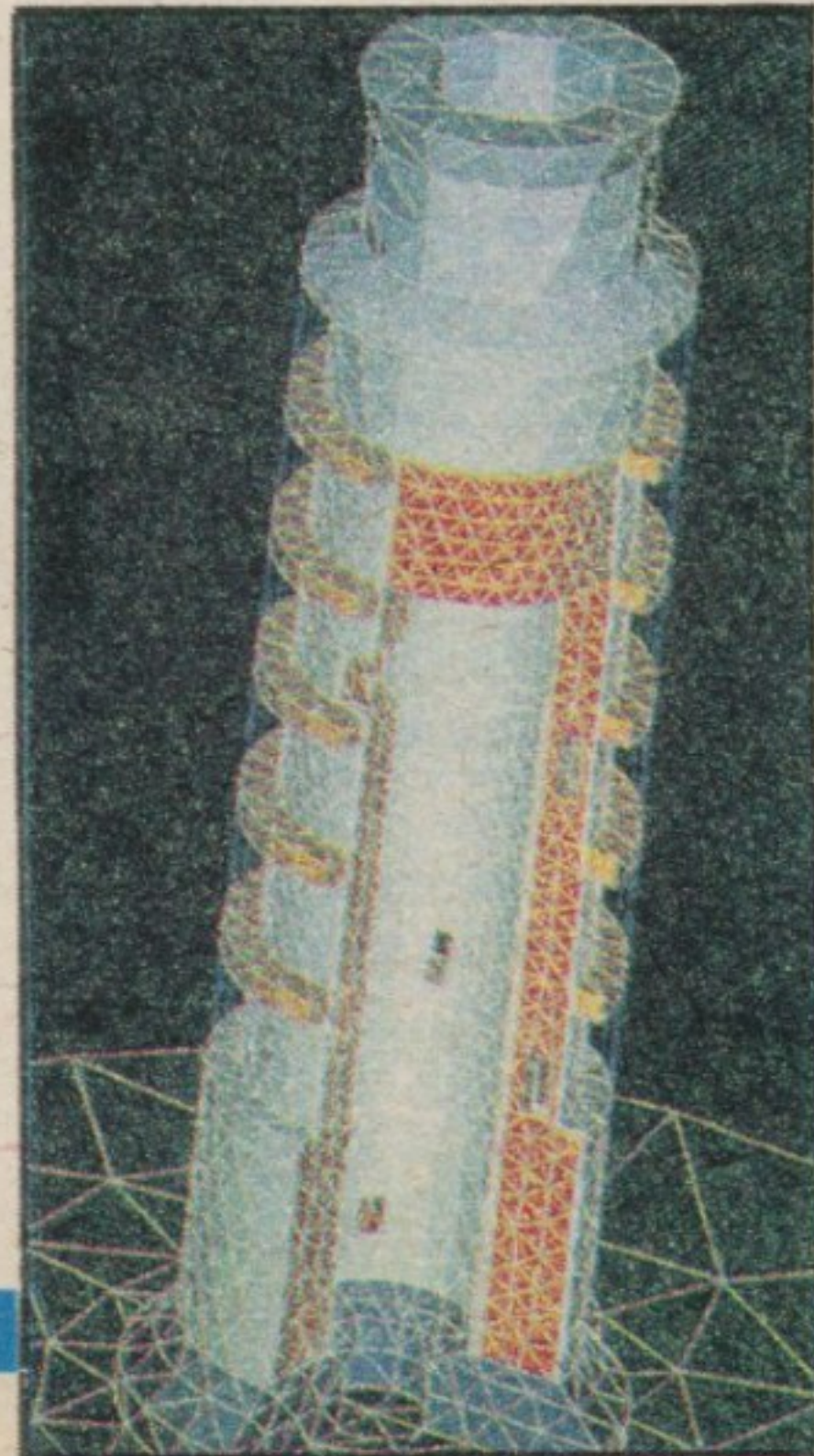
од 50 метара десет челичних ленгера који ће допрети испод нивоа песковите, меке земље која је изазвала нагињање.

Мерења које ће извршити тим стручњака по окончању радова на торњу показати да ли је „непослушна“ кула, потпомогнута стручњацима, решила да се врати у „нормалу“

Љ. Б.

Компјутерска слика торња и модел једног од решења: стручњак је замислио да торањ притегне челичним сајлама!

ПРОЦУРЕЛА ТАЈНА

ПУН ПОГОДАК У БУДУЋНОСТ

ИЛИ ЋОРАК

АТОМСКОЈ БОМБИ?

Марта 1944. године на вратима Клива Картмила, осредњег америчког писца научне фантастике, зазвонило је неколико људи. „Државна безбедност!”, представили су се. „Молимо вас да нам одговорите на неколико питања.” И подвргли су Картмила испитивању које је трајало пуних пет сати. Шта је то овај писац скривео?

Па, у једној својој причи, с књижевне тачке гледишта сасвим просечној, он је описао атомску бомбу и чак поменуо уранијум 235 и критичну масу. Прича је објављена годину дана пре бомбардовања Хирошиме, то јест, када нико, осим веома ограниченог броја научника и високих државних функционера, није имао појма о атомској бомби, камоли о појединостима у вези с њом.

Државна безбедност је, чим се прича појавила, посумњала да је строго чувана тајна о прављењу атомске бомбе процурела док је, у ствари Клив Картмил у причи употребио оно што је читао по разним научним часописима додавши много интуиције и маште. И то је испао чист погодак у најскорију будућност.

У научној фантастици има много тачних предвиђања и бар исто толико погрешних. Ни једно ни друго нити доприноси нити одузима квалитету самога дела пошто су њихови аутори књижевници, али је занимљиво видети колико се „визија будућности” остварило, а колико (још) није или је дошло с великим закашњењем.

Ванземаљци су нас заобишли

Израз научна фантастика (science fiction) скован је 1926. године када је почео да излази и први специјализовани часопис на ту тему под именом „Amazing stories” („Чудновате приче”). Још та-

да почело је да се пише о будућности, а предвиђена је и судбина последње деценије века у којој управо живимо. Како су је видели аутори тих научнофантастичних романа и прича?

Писци прве половине 20. века били су, што се краја тог века тиче, прилично оптимисти. Сматрали су, пре свега да ће развој науке побољшати живот човека и донети му изобилје и мир. Уједињење држава Европе предсказано је као стопроцентно сигурно, такође и истраживања свемира, али и везе с ванземаљцима. Ово последње се, колико је јавност обавештена, још није испунило мада се одавно зуцка да CIA нешто крије.

Заједничко је да је, у свим причама и романима, став према бићима с других небеских тела и галаксија имао све одлике ксенофобије и бо-

јазни од нечег што је сасвим другачије. Према ванземаљцима цела наша планета поставила се као једна једина нација најблаже речено веома сумњичава према свемирским гостима. Они су то изгледа наслутили па нису ни дошли.

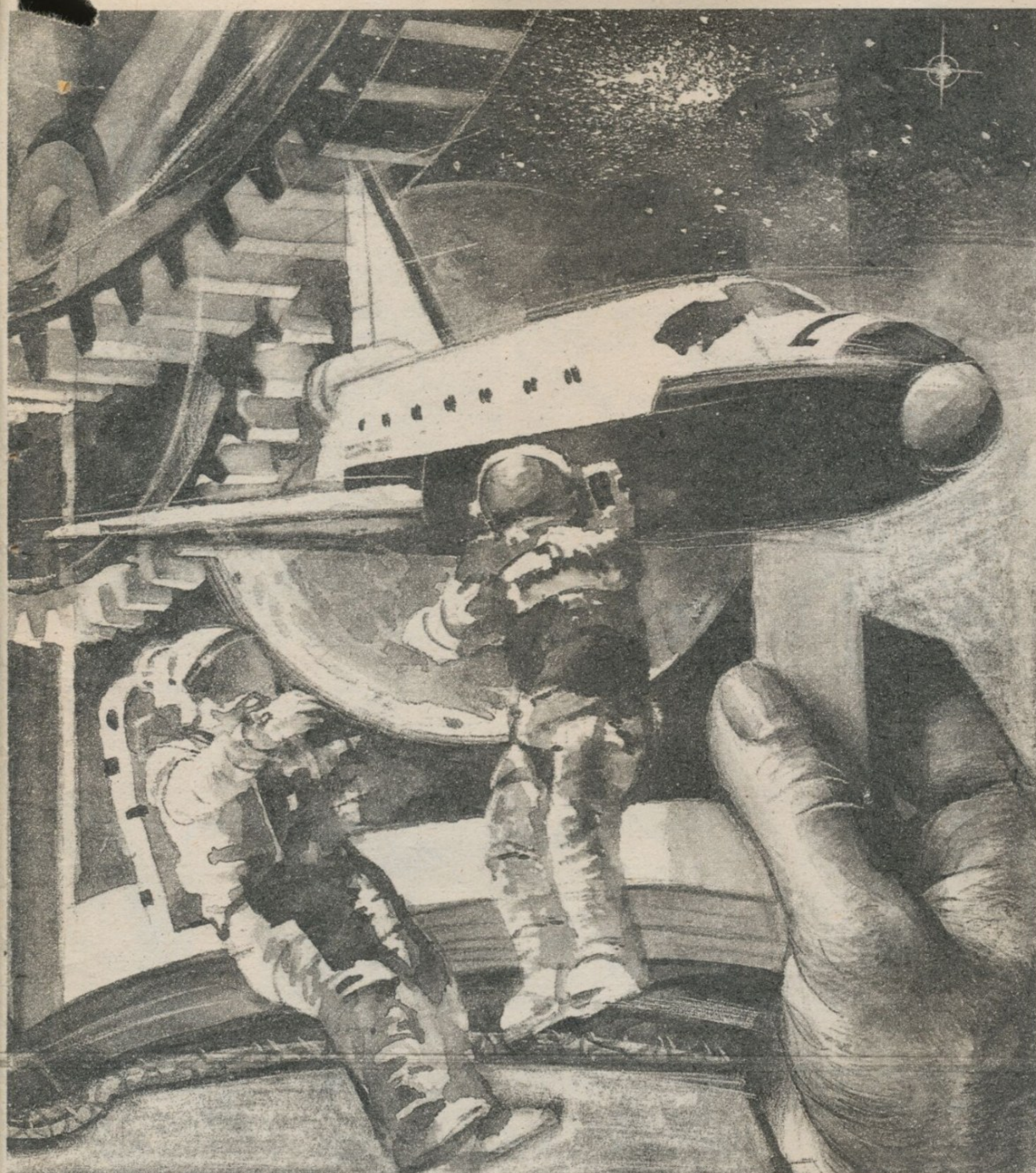
Ко се сећа „Паклене поморанџе”?

Што се 2000. приближавало, писци научне фантастике стали су над њом да назиру и неке црвенкасте облаке. Почело је, рецимо, да се пише како публицитет, рекламирање, постаје све насртљивији. У „Тунелу испод света” Фредерика Пола, написаном педесетих година, цела једна држава је „отета” и употребљена као полигон за испитивање делотворности реклама и слогана пре него што би били пуштени у свет.

У романима и причама научне фантастике има много тачних предвиђања и исто толико погрешних. Ни једно ни друго нити доприноси нити одузима квалитету дела, али је занимљиво видети колико се визија остварило, а колико (још) није или је дошло с великим закашњењем

Међу остварене визије спадају и неке о развоју друштва. Ентони Барцис је 1962. предвидео безумна насиља банди младих силеџија у роману по коме је снимљен чувени филм „Паклена поморанџа”. Сад не морате да путујете по беломе свету да бисте се уверили да су се страва и ужас из тог филма, то јест, романа, обистинили и постали саставни део наше свакодневице.

Дејвид Комптон је у „Оку без сна” 1975. описао телевизијску мрежу која купује права, као да је реч о обичном сценарију, на смрт неизлечиво оболеле жене: камера непрекидно снима сваки њен покрет све до самога краја. Није искључено, мада смо досад гледали уживо само неке занимљиве операције с много крви, рецимо као она на отвореном срцу.

„Док сам писао те приче и романе, нисам ни мислио да ћу доживети да роботи постану стварност. Постали су и углавном су онакви како сам их замишљао: индустријски производи направљени да обављају одређене радње... Наравно да нису интелигентни, али ко зна шта ће све умети да раде кроз четрдесетак година“, написао је сам Асимов који је недавно умро.

Микрочип и Совјетски Савез

Од многих омашки писаца научне фантастике боду очи две веома битне: микрочип, о коме нико није ни збуњено, и Совјетски Савез. Минијатуризација транзистора, интегрисана кола, лични компјутери предвиђени су и, раније или касније, постали стварност. Распад Совјетског Савеза, заузврат, био је потпуно изненађење за ауторе научне фантастике. И те какво!

Норман Спинрад је чак свој роман „Руско пролеће“ посветио утакмици у освајању свемира између Совјетског Савеза и Сједињених Америчких Држава. Књига је објављена 1991, баш оне исте године када су совјетске републике Естонија, Летонија и Литванија започеле комадање ове некада велике светске силе.

Због чега, онда, предвиђати будућност уз ризик да се прогнозе не остваре и аутори обрнукају? Уосталом, писци научне фантастике су књижевници а не врачаре и имају право да пусте машти на вољу без намере да њени плодови постану стварност. Курт Вонегет, познати амерички књижевник, одговара на ово питање обраћајући се самим писцима научне фантастике:

„... Само ви имате храбрости да се бавите будућношћу, да предвидите шта нам спремају машине, шта нам чине ратови...“

И прави научници увек су ценили ове фантастичне излете у будућност. Негде педесетих година главни уредник часописа научне фантастике „Естаундинг“ приметио је да је тираж његовог листа нагло скочио у мјесташцу Хантсвилу у држави Алабама.

Испитао је ствар и открио да је тамо ново седиште Вернера фон Брауна, америчког ракетног стручњака немачког порекла, једног од конструктора чувеног нацистичког ракетног пројектила „Фау 2“. Он и његове колеге из тог научног центра, као верни читаоци научне фантастике, редовно су куповали часопис.

Бојана Дожић

Има новости и на политичком плану. У „Праву гласа“ из 1993. године славни Исак Асимов, сматрајући да ће се ускоро изборни процеси (бар на Западу) толико усавршити, пише да ће убрзо бити довољан само један гласач. Компјутер ће му постављати права питања и из његових одговора прецизно и без грешке закључивати како би гласали и сви остали становници неке државе.

„Спејс шатл“ тридесет година унапред

Могло се очекивати да ће се освајање Месеца масовно предсказивати будући да је о томе писао Жил Верн још у 19. веку у роману „Путовање на Месец“. Није било тако. Тек 1951. научник и писац Артур Кларк, велико име научне фантастике, у причи по којој је настао филм „Одисеја у све-

миру: 2001“ очекује да ће људи крочити на Месец 1980. прешавши се тако за једанаест година.

Треба признати да је Кларк у истом роману описао мали брод који врши свемирске мисије и враћа се на Земљу атерирајући као авион: то је „спејс шатл“ тридесет година унапред. Нико живи, међутим, није измаштао да ћемо прве човекове кораке на Месецу пратити у директном телевизијском преносу. Било је то фантастично невероватно и за саму научну фантастику.

Постоји један роман који се може назвати правим каталогом будућних проналазака. То је „Ралф 128 С 41+“, а написао га је још 1911. године Хјуго Гернсбек, оснивач првог часописа за научну фантастику. Поменути роман је досадан и лоше написан, али је предсказао: магнетопхон, ра-

дар, телевизију, пластику, нерђајући челик и, чак, џубокс!

Мало је писаца који су наслутили којом ће брзином напредовати технологија. У „Рађању нове републике“ из 1930. Џек Виљемсон и Виљем Бројер предвиђају, на пример, да ће прва свемирска ракета бити направљена 1989, каснећи тако за тридесетак година док су први свемирски лет са људском посадом заказали за 2043.

С роботом се догодило управо супротно. Читајући давне приче Исака Асимова, могло се помислити да ће у најближој будућности сваки човек имати свог личног робота да га служи и да му угађа. Сви одлично знамо да роботи још имају само строго ограничене покрете, али је и то, можда, само питање времена. Ако јесте, прилично ћемо се начекати.

ШЕТЊА КРОЗ НАУЧНУ

ПОЧЕЛО ЈЕ...

1817

Франкенштајн

Сматра се да је баш то прво дело научне фантастике јер је комбинација науке и „готског“ романа страве и ужаса. Његов аутор је жена Енглескиња Мери Шели, супруга славног песника Персија Биша Шелија.

1828

Славни претеча

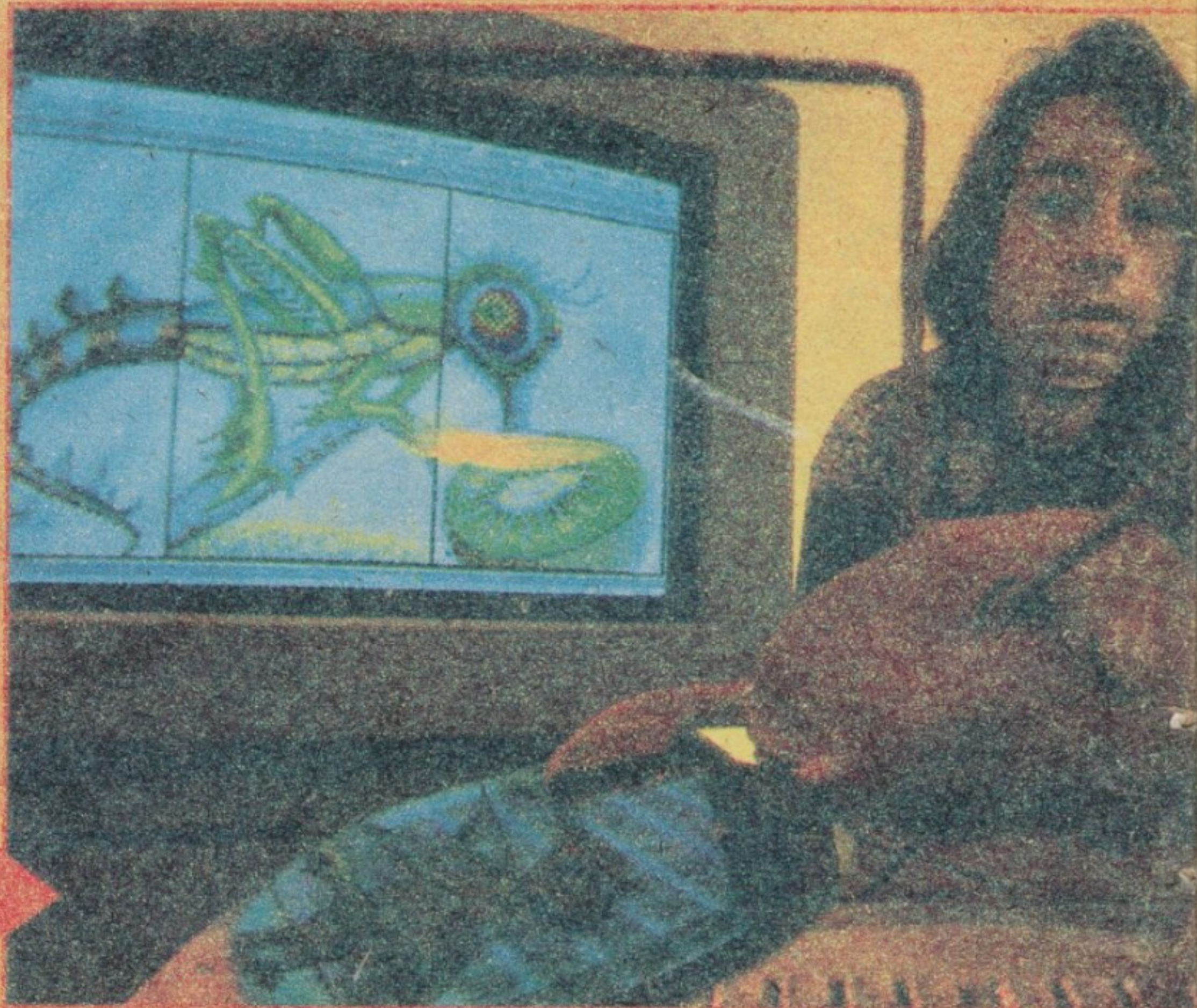
Француз Жил Верн, рођен 1828, у својим фантастичним романима предвидео је многа каснија научна открића и проналаске. На слици је сцена из првог филма прављеног према његовом роману „Двадесет хиљада миља под морем“.

ОСАМДЕСЕТЕ

Додир жене

Група нових списатељица (на слици је Урсула К. Ле Гвин) изводи револуцију у Жанру научне фантастике пишући на нов начин о класичним темама. Џоана Рас, Елис Шелдон, Октавија Батлер, Мерион Цимер Бредли, Тенит Ли нека су од тих важних имена.

Звездане зараде

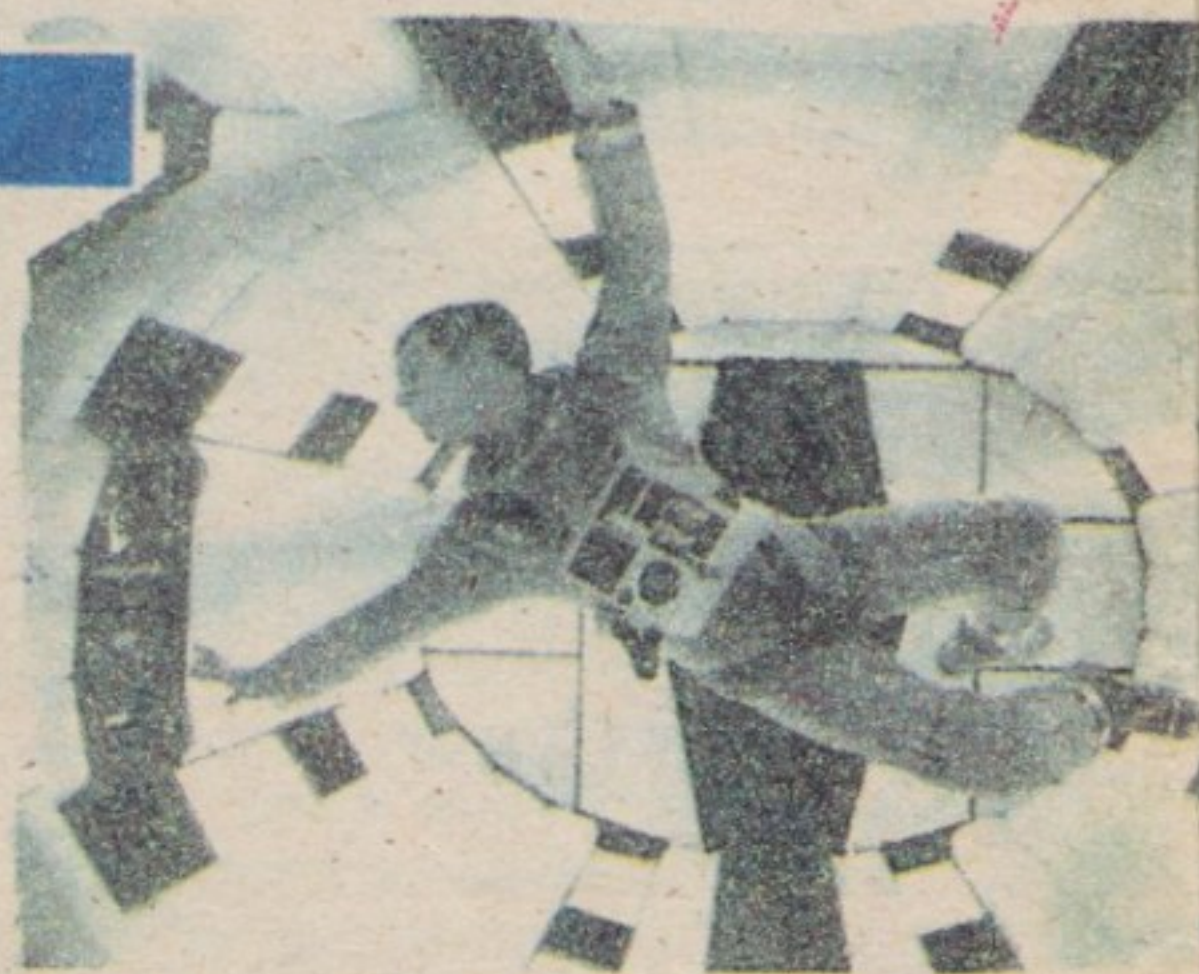
1977

Невероватни специјални ефекти, чудовишта, јурцање по свемиру: научна фантастика осамдесетих година враћа се класичним темама на ироничан начин. Серија је почела „Ратовима звезда“ Џорџа Лукаса

1968

Изаз на велики екран Чувени режисер Стенли Кјубрик направио је филм „Одисеја у свемиру: 2001“ према делу чувеног писца научне фантастике Артура Кларка (на слици). Филм је учинио да научна фантастика изиђе из уског круга страствених љубитеља и освоји широку публику.

ФАНТАСТИКУ

Када је рођена
и које су битне етапе
њенога развоја? Пратите стрелице и сазнаћете

Немир 20. века

На слици је енглески књижевник Херберт Ц. Велс (1866-1946). Теме његових дела, од „Невидљивог човека“ (доле је сцена из истоименог филма из 1933) до „Рата светова“, имају све елементе научне фантастике.

1866

1926

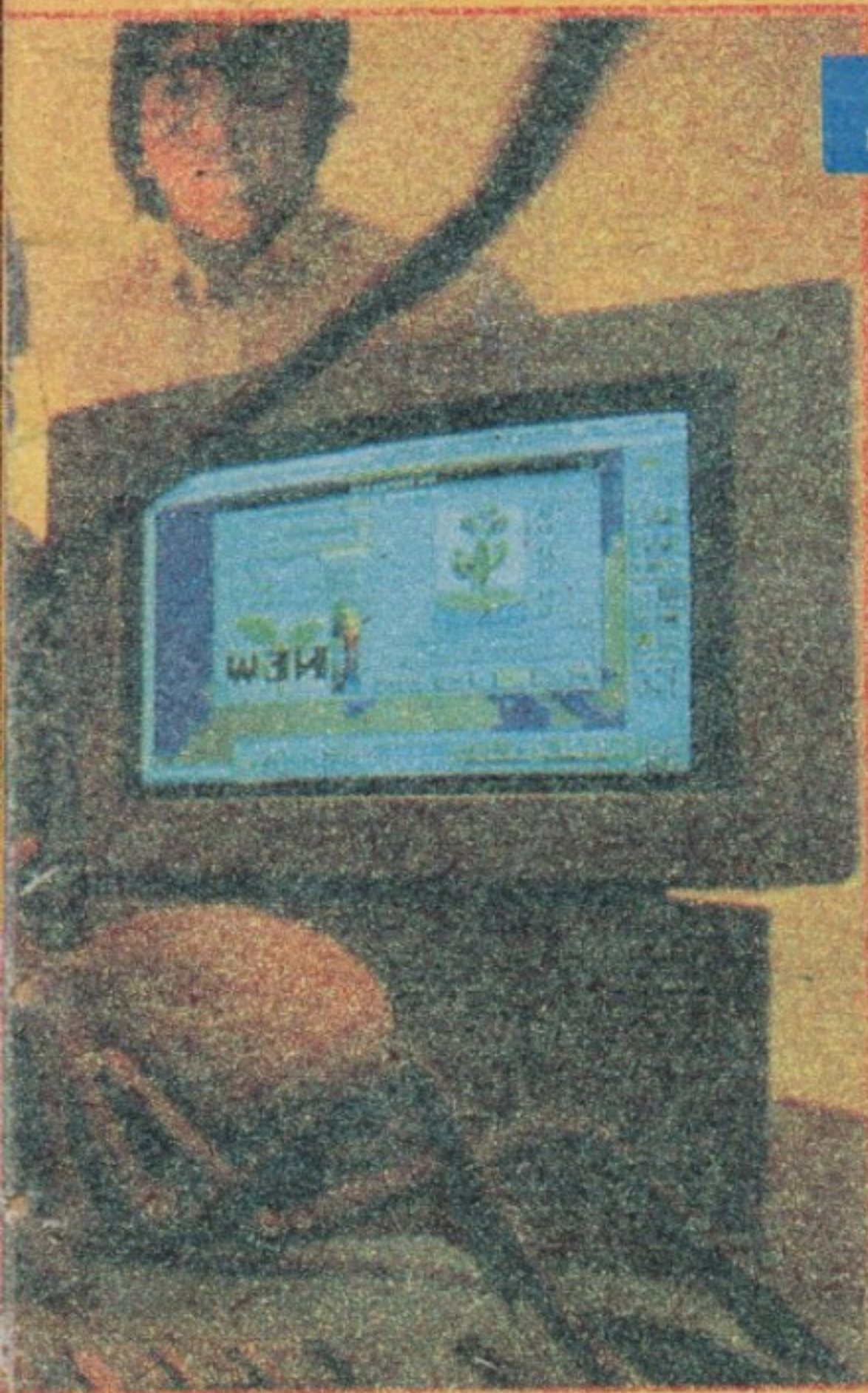
Први часопис

Инжењер Хјуго Гернсбек основао је 5. априла 1926. у САД први часопис научне фантастике под називом „Amazing stories“ („Чудновате приче“) пошто је пре тога објављивао своје приче по разним часописима (слика лево). И данас се годишњи Оскар за научну фантастику зове „Награда Хјуго“.

ДЕВЕДЕСЕТЕ

Кибернетички панк

Родочелник је Виљем Гибсон и његово дело „Неуромансер“. Основна замисао киберпанка (cyberpunk) претпоставља постојање упоредне привидне стварности у оквиру глобалних компјутерских мрежа. Киберпанк је највећи искорак научне фантастике у правцу савремене постмодерничке прозе.

1952

Стиже и „Уранија“

За Италију је 10. октобар 1952. важан датум јер се тога дана појавио први број „Ураније“, часописа за научну фантастику. Пре „Ураније“, која излази и данас и цењена је у свету, у Италији је постојала ревија „Фантастична наука“.

1938

Марсовци нас нападају

Млади Орсон Велс изазвао је праву панику у Сједињеним Америчким Државама читајући једну радио-верзију „Рата светова“ Х. Ц. Велса, али као да уживо преноси инвазију, која је управо у току, Марсоваца на Замљу.

УБИ МЕ РИБА!

Иако се налазио у чудној и готово безизлазној ситуацији, ронилац је успео чак и да се у себи горко насмеје: зар њега, познатог рибара, да убије – риба!

Потпуно непокретна, огромна риба се бојом тела и шарама на њему сасвим стапала са околним стенама. Повремено би померила крупне, црне очи којима није могло ништа да промакне. Равномерно дишући, полако је отварала и затварала уста: њене чељусти, поготово истурена доња вилица, биле су пуне ситних, уназад повијених зуба, оштрих као крхотине стакла. Све што зграбе те две застрашујуће вилице било би одмах једноставно самлевено. Скривена у подводној пећини коју је сматрала својом неприкосновеном територијом, риба се осећала заштићено и безбедно.

Међутим, ускоро се на уском, једином улазу у шпиљу, такође опрезно, појавило још једно биће. Својим телом потпуно је затворило пећину и риба се сад налазила у својеврсној клопци.

Касно у јесен пре десетак година Басро је међу оштрим стенама недалеко од Улциња приметио кирњу какву дотад није видео. Али, увек кад је покушао да јој се приближи, она је хитро нестајала. Скривала се међу стенама најчешће на дубини од 10 до 12 метара.

Снажан југо, даноноћна киша и велики таласи завладали су јужним Јадраном, а Басро је и даље свакодневно ронио, наравно опет само „на плућа“, трагајући за „својом“ кирњом. Ко зна којег дана приметио је да увек нестане на истом месту. Тако је открио пећину где се скрива или одмара.

Данима је Басро Кахари, искусни риболовац из Улциња, пратио кроз дубине и подводне лавиринте ту џиновску кирњу. Од оног часа кад је први пут угледао, она му није излазила из главе: дању би мислио само на њу, где и како се крије и како може да јој се прикраде надомет харпуну подводне пушке, а ноћу, у оно мало не-

мирног сна, јављала се опет она, та кирња какву досад није видео, а камоли одстрелио.

И ево, сад је стајала на само три-четири метра од њега, наоко сасвим мирна, уверена да је у полутами пећине најбезбеднија. Али, његовим искусним очима, годинама навиклим да будно мотре на све под водом, као и харпуну његове пушке, нису могле да промакну ни неупоредиво мање рибе него што је ово чудо од кирње.

Дошао је, дакле, тренутак о коме је Басро даноноћно маштао: целим телом и пажњом усредсређен само на то, полако је испружио руку с пушком испред себе и нанишанио. Циљао је у главу, јер је правило да се ова изузетно снажна риба, нарочито ако је велика, гађа по могућности само тако.

Већ док је повлачио обарач, био је уверен да неће промашити. Иако се све збијало у полумраку подводне шпиље, јасно је видео како из пушке одапети харпун муњевито јури кроз воду и својим врхом, сличним врху стреле, зарива у главу кирње.

А само секунд-два касније у пећини је настао прави пакао.

На плућа до 26 метара

Од своје педесет три године, Басро Кахари је преко четрдесет провео на мору и у мору, по свакојаким времену, у свако доба године или дана. Старином Улцињанин, он једноставно не може без мора. Познати рибар је био и његов отац, али га је Басро вишеструко надмашио. Као врстан ронилац и инструктор подводног риболова, преронио је сву јадранску обалу, ронећи увек само на дах, без ронилачких боца. Тако је доспео и до задивљујућих 26 метара дубине!

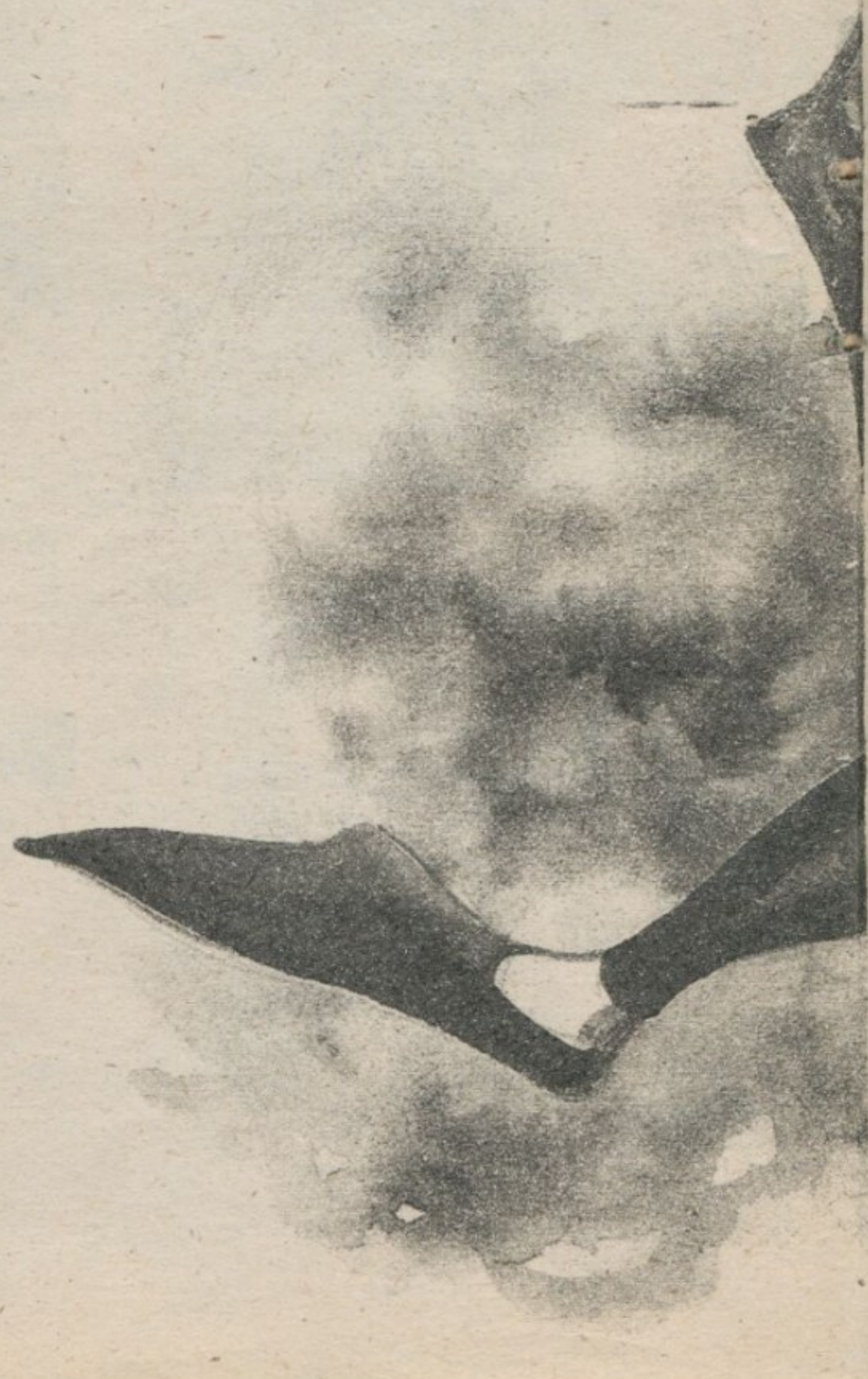
ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Овако се Басро Кахари најчешће враћа с мора

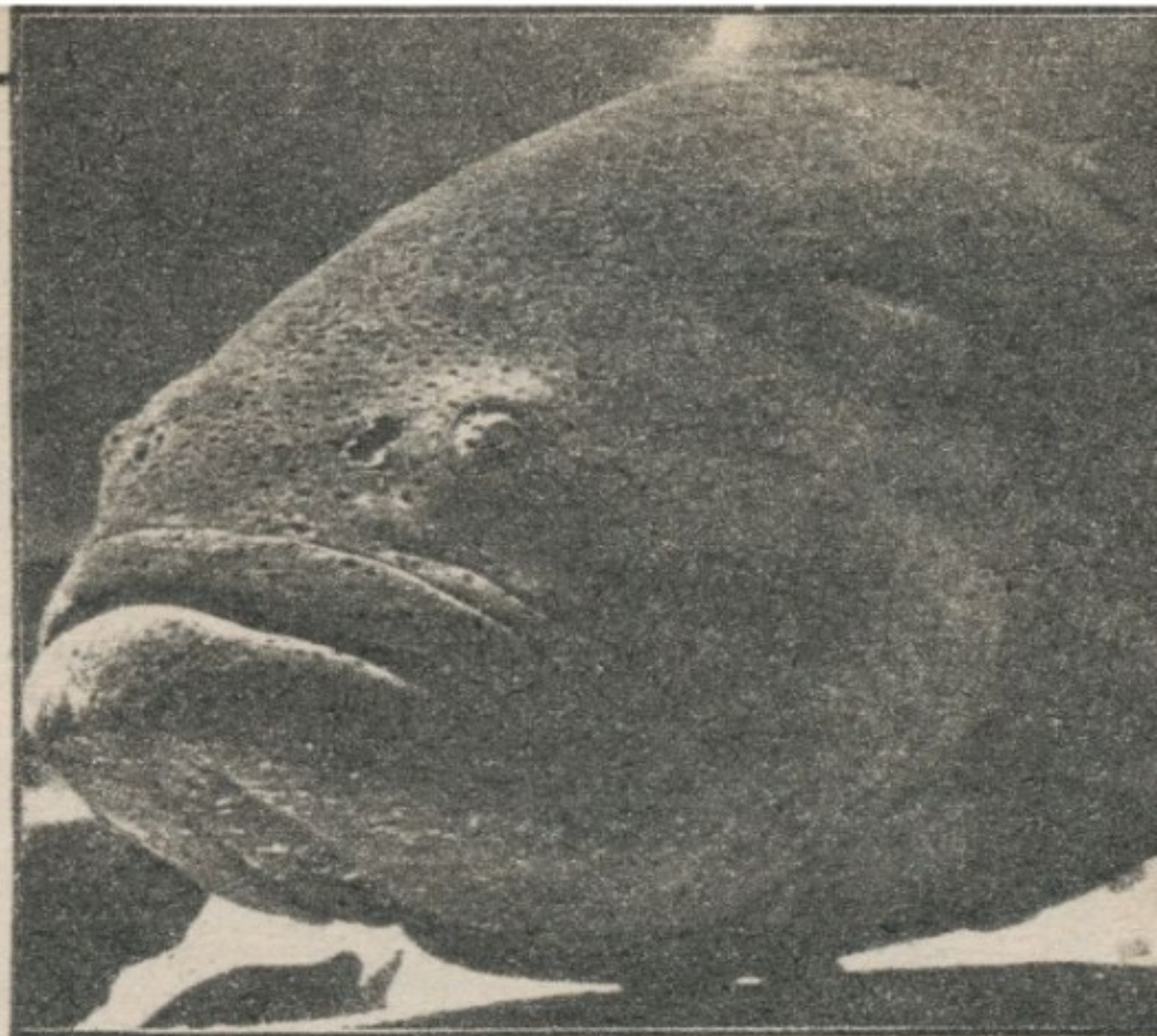
У тим походима у дубине сусретао се с разним морским чудовиштима, али његова рука никад није задрхтала. Непогрешиво је погодио и месечарку, врсту плаве рибе, од 54 килограма, злогласну муруну

СТРАШНИЈА ОД АЈКУЛЕ

Кирња, керња или краја припада бројној породици Serranidae и честа је у Јадранском и Средоземном мору, као и у Атлантском и Тихом океану. Једна је од највећих риба Јадрана, где нарасте до метар и по. За сваког подводног риболовца кирња је најдрагоценији плен, али су за многе рониоце неке врсте опасне по живот. Тако једна аустралијска кирња, иначе доста честа, уме дуго и притајено да прати рониоца и да га нападне кад се најмање нада. Како та врста понекад достиже тежину и до 500 килограма и дужину од преко три и по метра, рониоци их се плаше више од ајкула. Забележени су случајеви тешких рањавања, али су неосноване приче да су овакве рибе гутале живе рониоце.

Иако има овакву нарав, кирња се у великим акваријумима лако не само држи, већ и сасвим припитоми, тако да једно из руке и допушта да се милује. Њено месо, припремљено на било који начин, врхунски је специјалитет.

тешку 7 килограма и дугачку готово метар и по, хоботницу од 10 килограма, крупне кирње, чак и велике морске псе. Никад болестан и увек тежак тачно 62 килограма, већ деценијама је једно од живих знамења древног Улциња, а његов ши-

ром Европе познати рибљи ресторан „Амфора“ истински музеј разноврсног подводног богатства.

Изузетног темперамента, увек у покрету, Басро о мору чије тајне све зна говори мало. Али, сећајући се свега што је доживео у мору, никада не заобиђе ону велику кирњу из пећине, показујући при том видљив ожиљак на десном рамену – то је једина повреда коју је задобио у води.

Кирња напада!

Кад је испалио харпун и видео да се његов врх дубоко забио у главу кирње, за

тренутак се у себи силно обрадовао, уверен да је одстрелио још једну трофејну рибу. Међутим, радост је трајала немерљиво кратко.

Уместо да рањена риба бежи од њега, како се скоро увек дешава, ова готово метар и по дугачка кирња се муњевито окренула и са харпуном као рогом истуреним напред јурнула право на рониоца. Следећег тренутка је осетио како му се онај други, иако туп крај харпуна зарива у десно раме.

Иначе изузетно јака, а сад и тешко рањена, риба се снажно увијала и копрцала, трзајући и тресући Басру цело тело и наносећи бол какав није никад доживео. Уз то, осећао је да је већ дуго у води, да му у плућима нестаје ваздуха и чинило му се да ће да прсну од огромног притиска. Напазио се у ситуацији кад је морао да брзо и мисли и реагује. У једном тренутку, док је осећао како му се испод ронилачког одела, све до хладних стопала, слива нешто топло и не досећајући се у први мах да је то крв, све му је изгледало чак и смешно: зар њега, једног Басра Кахарија, да убије – риба! Шта ће да кажу његови Улцињани, поготово они дечаци и момци којима је више од узора?

Мислио је готово последњим напорима свести. Знао је да је против тако велике рибе голорук сасвим немоћан. Уз то, био је озбиљно повређен и десна рука му је постајала све тежа. Сад никако није могао да се ослободи те проклете рибетине: ако и успе да извади харпун из рамена, однеће му и пушку, јер су она и стрела везани посебним и јаким ужетом.

Стежући зубе и осећајући као да ће плућа да му прсну од притиска и бола, дохватио је левом руком харпун, трзнуо га и ишчупао из рамена. Чврсто га је држао, док се кирња бесно отимала. Затим је, с оно нешто снаге што му је остало у десној руци, извукао нож причвршћен испод десног колена и што је снажније могао зарио га риби у груди, једном, па још једном. Вода око њега постаде црвена од крви.

Онда с рибом на харпуну јурну ка светлој површини.

Мутило му се у свести док је, на устала-саном мору, прво убацио око 40 килограма тешку кирњу у чамац, а затим се и сам с муком успео у њега. Тешко је упалио мотор и такође тешко доспео до Улциња. Али, кад се искрцао на обалу и кад су се његови суграђани по ко зна који пут окупили око њега, корачао је усправно и са осмехом – опет је био онај свима знани Басро, рибар за поштовање.

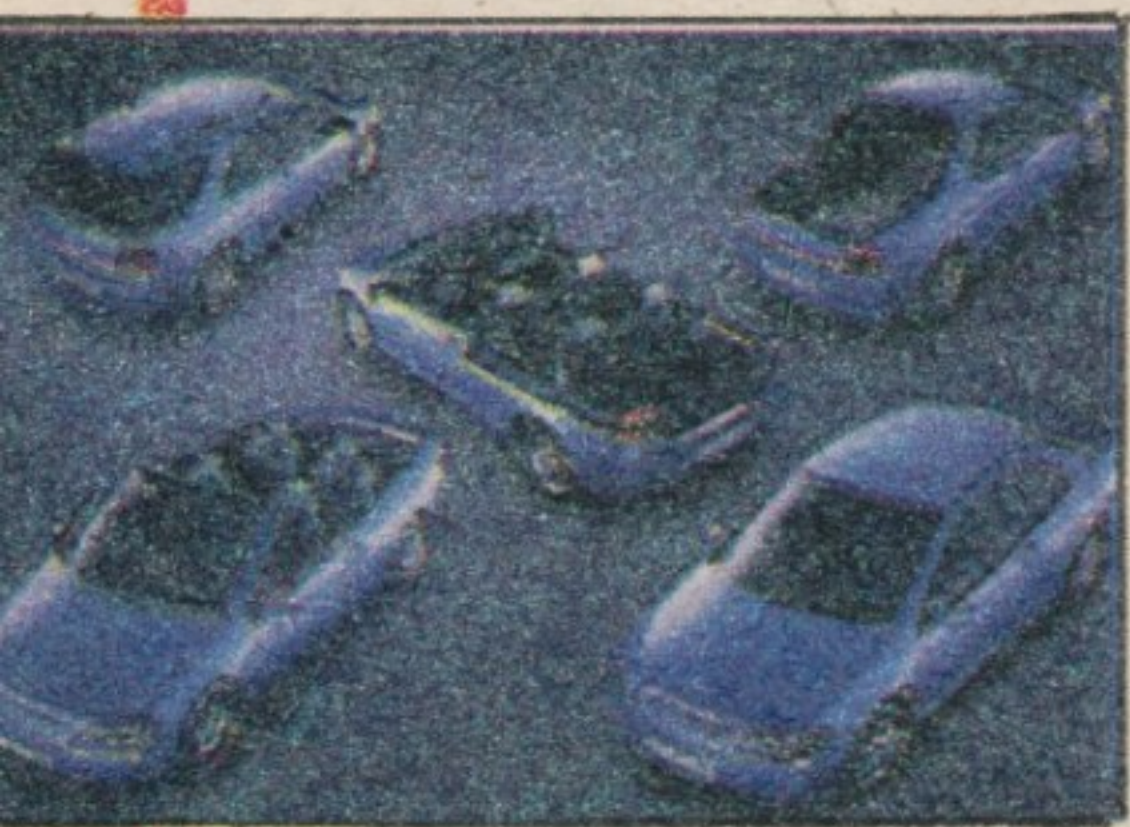
Иван Лончар

ОД ЈЕДНОГ АУТОМОБИ- ЛА – ЧЕТИРИ!

Ових дана фирма „Мерцес“ произвела је „експериментална променљива кола“ чију основу видите у средини фотографије: она се за неколико минута претварају у караван, кабриолет, кабриолет пик-ап или обичну лимузину. Како? Помоћу различитих „надogradњи“ од суперлакхих материјала – сваки тежи педесетак килограма – који се причвршћују на базу електромагнетима. Уграђени електронски сензори одмах препознају која је верзија уграђена и аутоматски успостављају све потребне везе.

ЖИВЕЛЕ ЛАСТЕ! ДОЛЕ ЛАСТЕ!

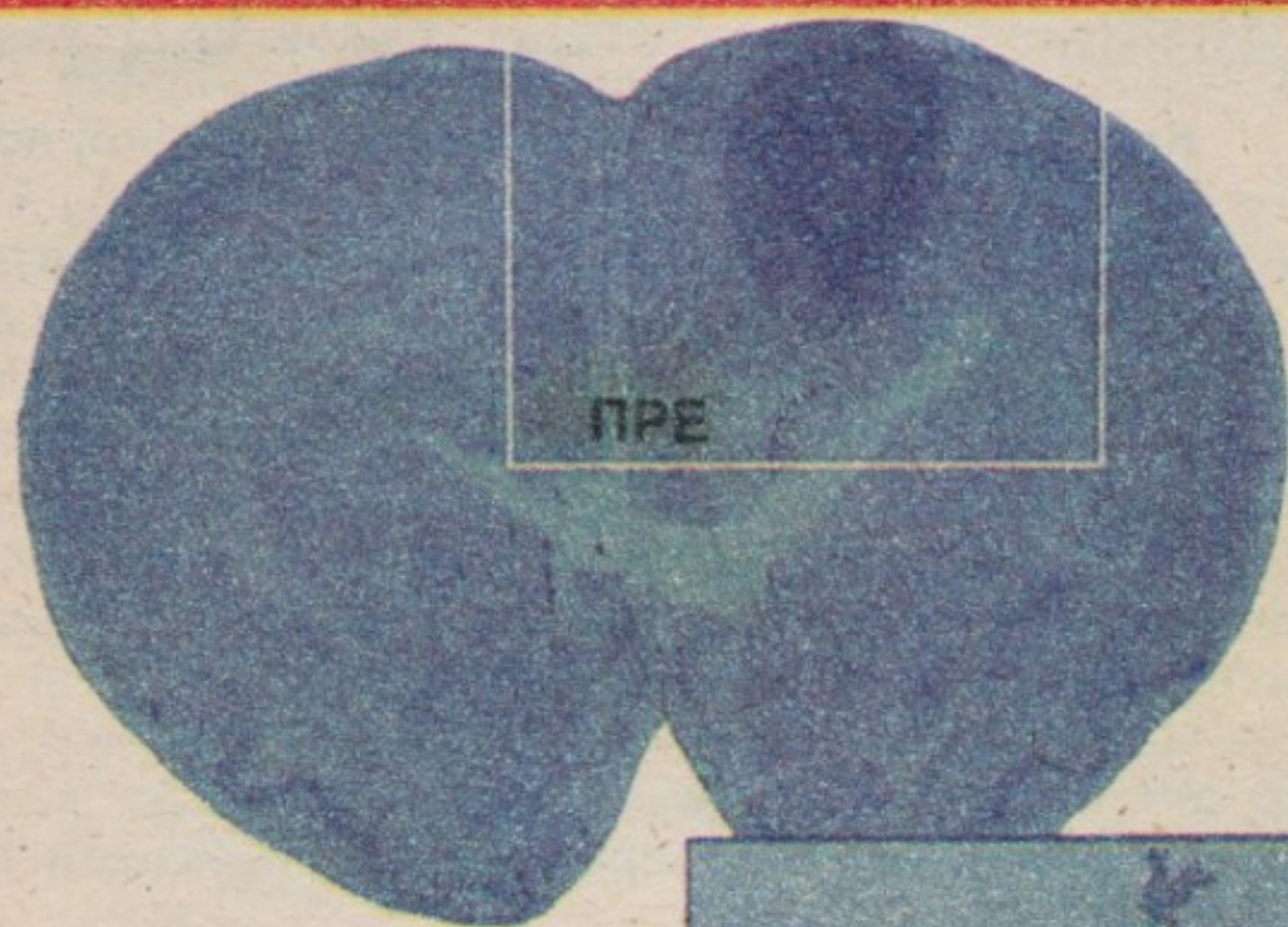
Што је много, много је. Приморски градови Француске као што су Авр, Шербур, али и многи други, објавили су овог пролећа прави рат сребрној морској ласти која је, жале се, велики загађивач фасада, балкона, прозора... Ови су градови најзад нашли штос како да изађу на крај с најездом птица.

Прошле године Брест, у коме пребива највећа градска

БОЛЕСТ ПРОТИВ БОЛЕСТИ!

Доцент Вилијам Џија с Медицинског факултета у Британској Колумбији (САД) предлаже крајње необичан начин за лечење тумора мозга – треба га заразити херпесом!

Његова техника састоји се у томе да се у тумор убаци вирус херпеса, али тако генетички измењен да се развија искључиво у канцерозним ћелијама. Према др Џију присуство измењеног вируса у овим ћелијама делује као обележивач: док у нормалним околностима одбрамбени систем човека није у стању да разликује канцерозне од здравих ћелија, вирус указује одбрамбеним снагама на болесне ћелије које треба уништити. Упозорен, организам

Само после 48 сати тумор на мозгу пацова потпуно је ишчезао, као да се истопио. Вирус херпеса који је убачен „црта“ одбрамбеном систему организма циљ који треба уништити. Задатак је извршен.

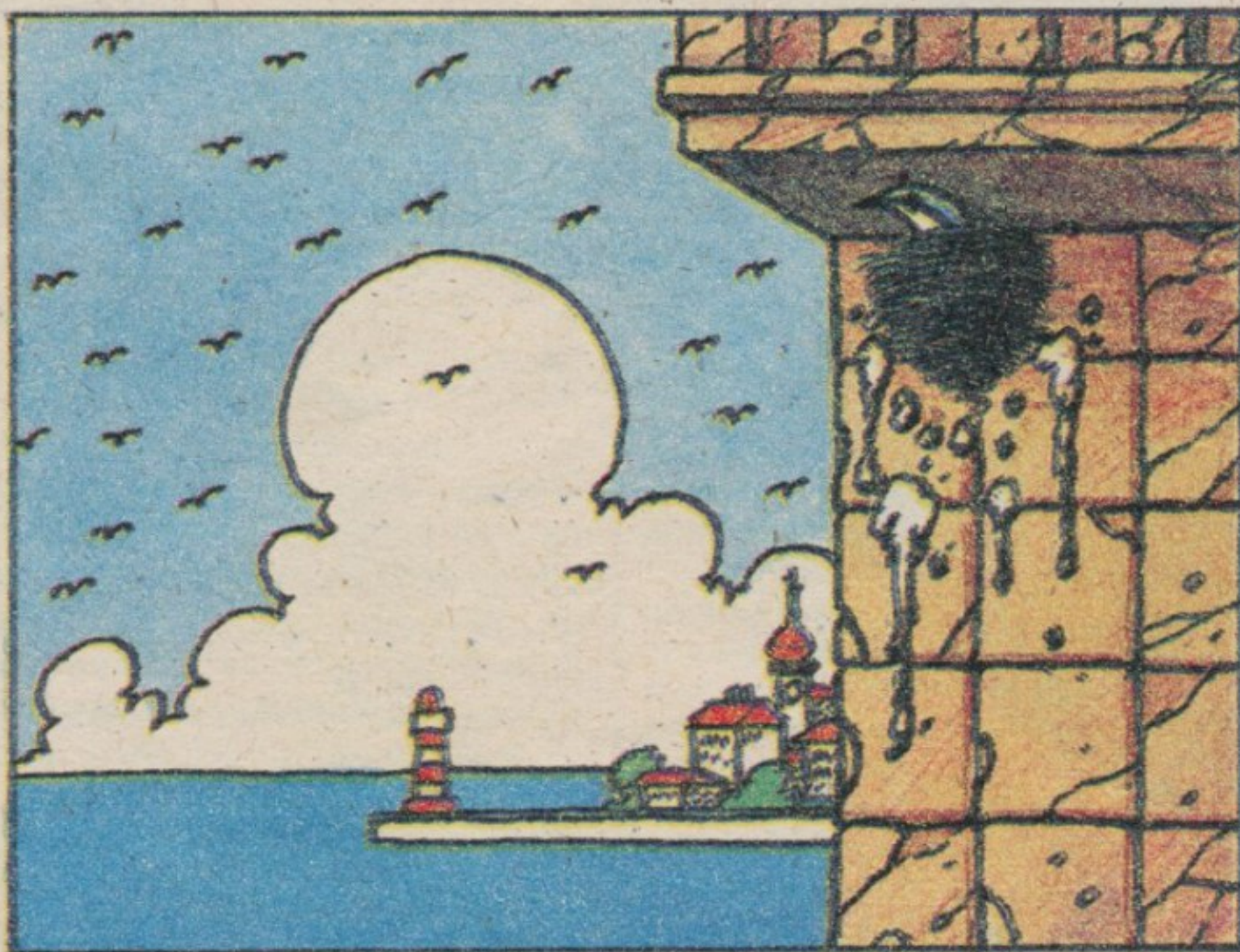

креће у акцију – тумор је потпуно уклоњен, без оштећења околног здравог ткива, за само 48 сати (фотографија доле). Вилијам Џија се нада да

ће се ова метода, која ускоро треба да буде испробана на људима, показати ефикасна као код пацова које је њоме лечио.

ТЕРЕН ЗА КОШАРКУ – ОД НАЈКИ!

Да се старе аутомобилске гуме прерађују, за то већ сви знају, али овог пута амерички стручњаци отишли су корак даље: фирма „Најк“ прва се усудила да крене с производњом терена за кошарку од прерађених старих патика! Површина једног игралишта у Берлину добила је ових дана подну подлогу која одлично ублажава скокове и усто се не клиза, а направљена је од неколико стотина одбачених аутомобилских гума и 45.000 изношених кошаркашких патика!

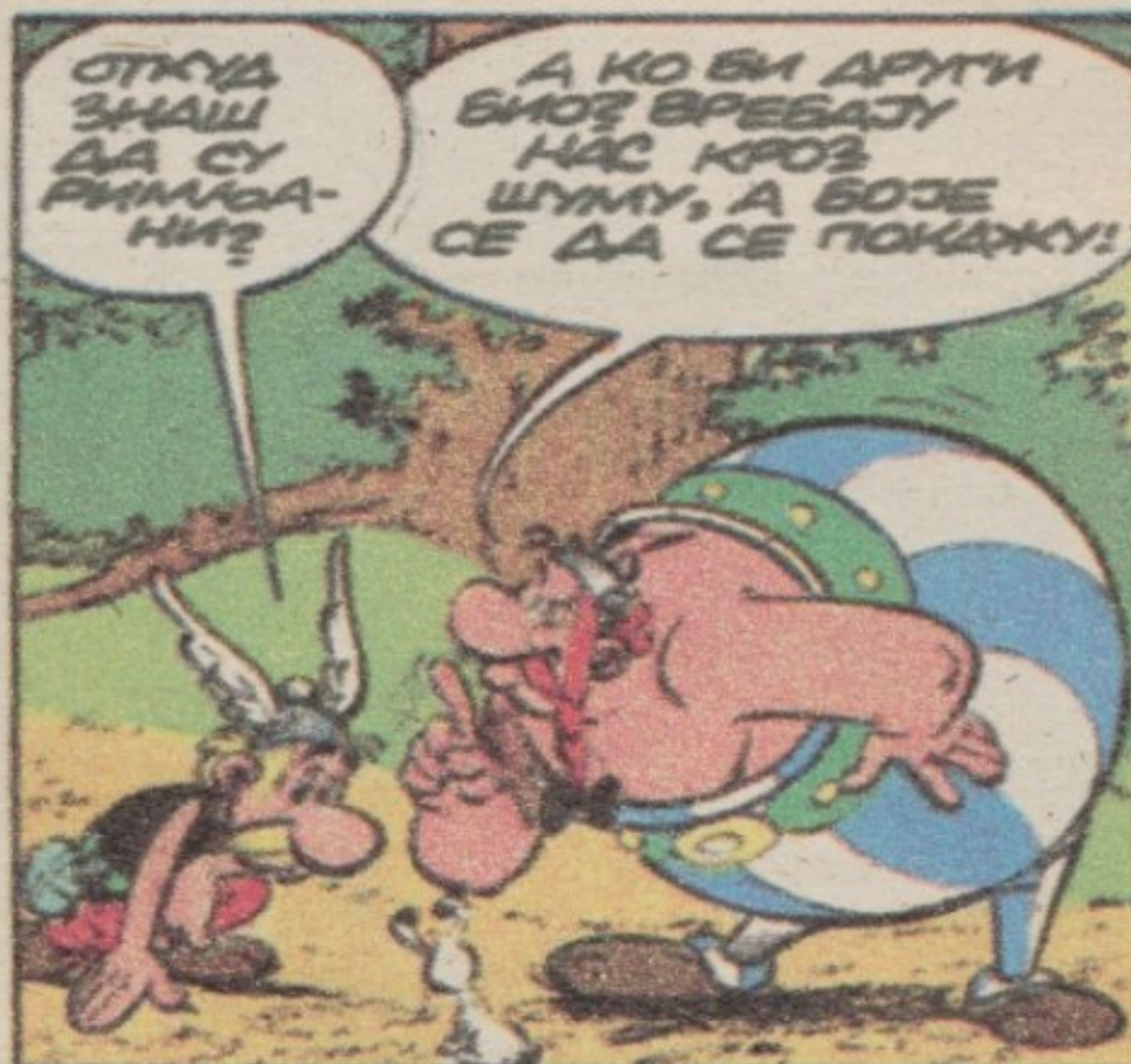

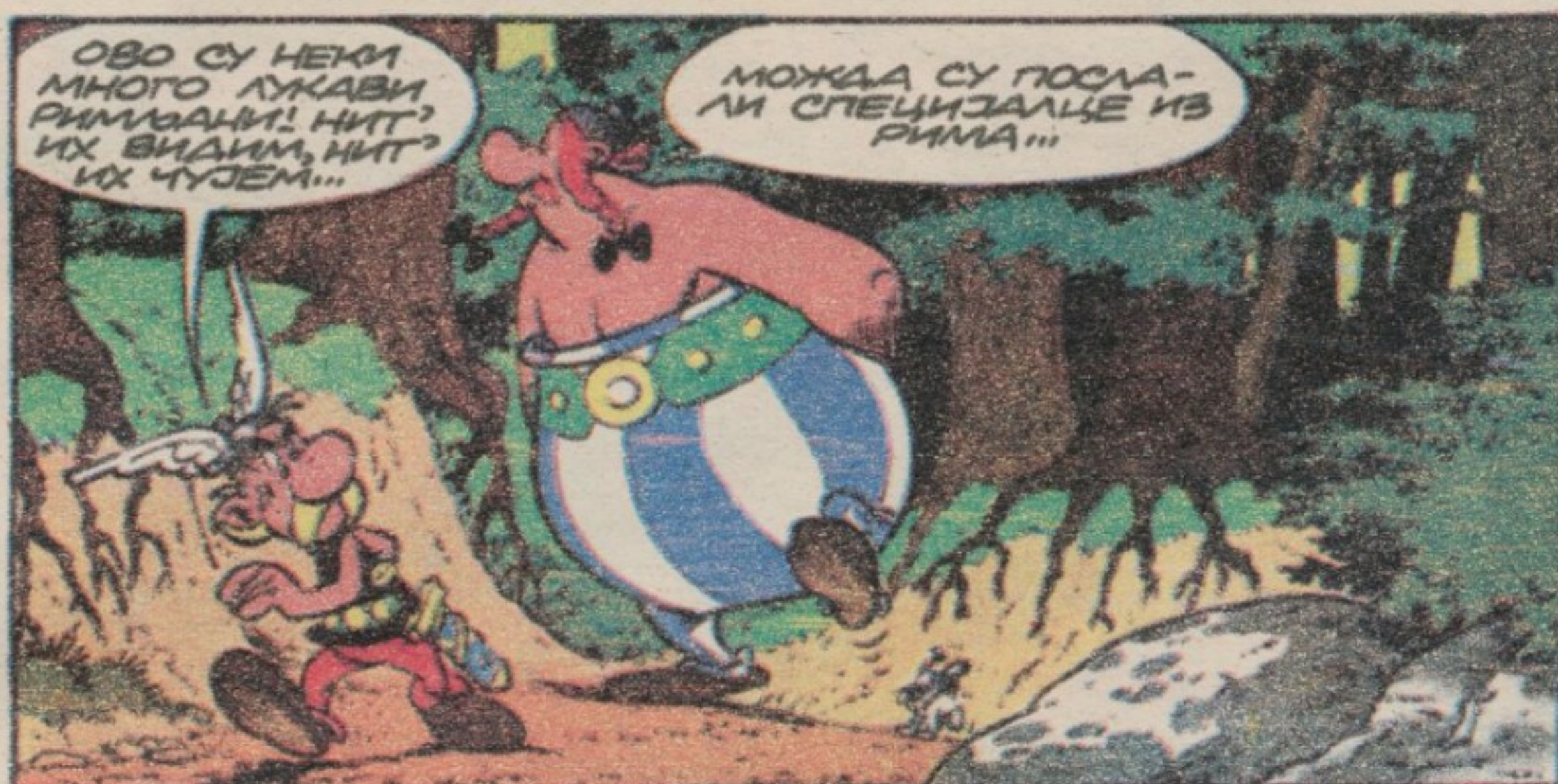
колонија ластавица у Француској (преко хиљаду парова), послужио је као огледни град. Резултат: 95 одсто парова није извео потомство. Сада се и остали лучки градови на атлантској обали спремају да крену његовим путем.

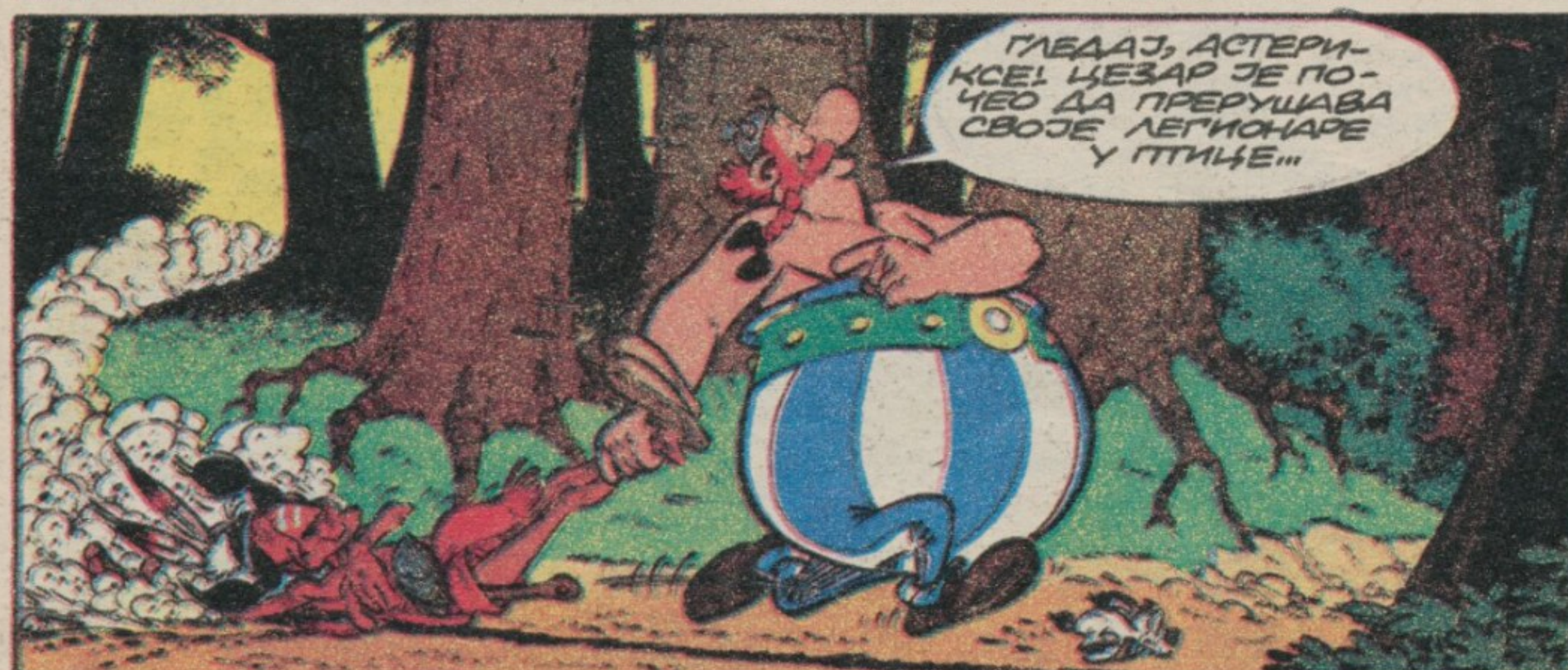
Јаја се прво потопе у уље које запуши све поре на љусци тако да ембрион нема кисеоника, а затим у формол који спречава да се јаја покваре. Збуњена присуством јаја птица наставља да седи на јајима тако да другог полога нема. Још једна успутна предност: смањење буке. Јер управо у тренутку кад се младунци излежу, морске ласте дижу несносну галаму пиштећи и звиждећи да човек оглуви.

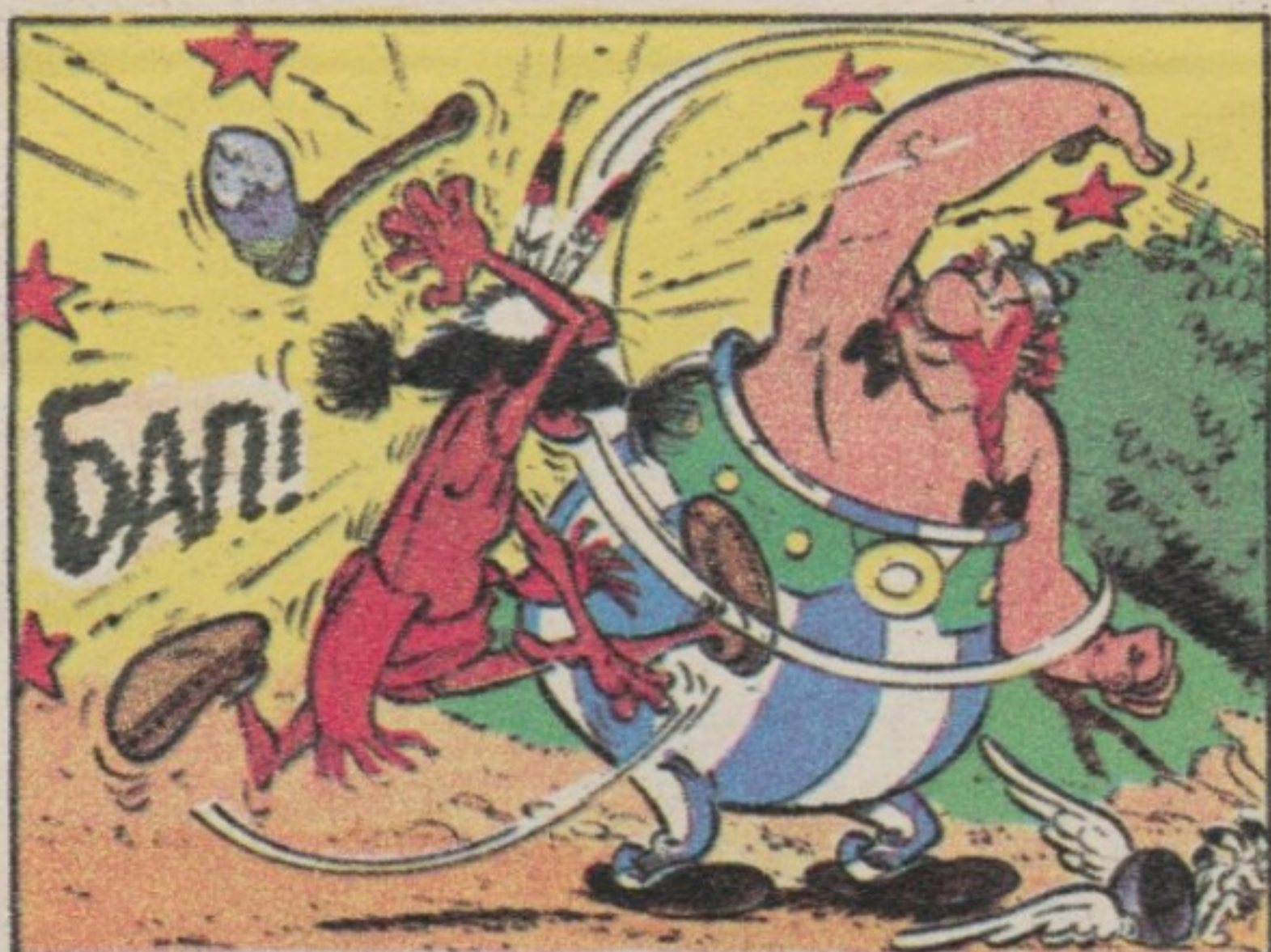
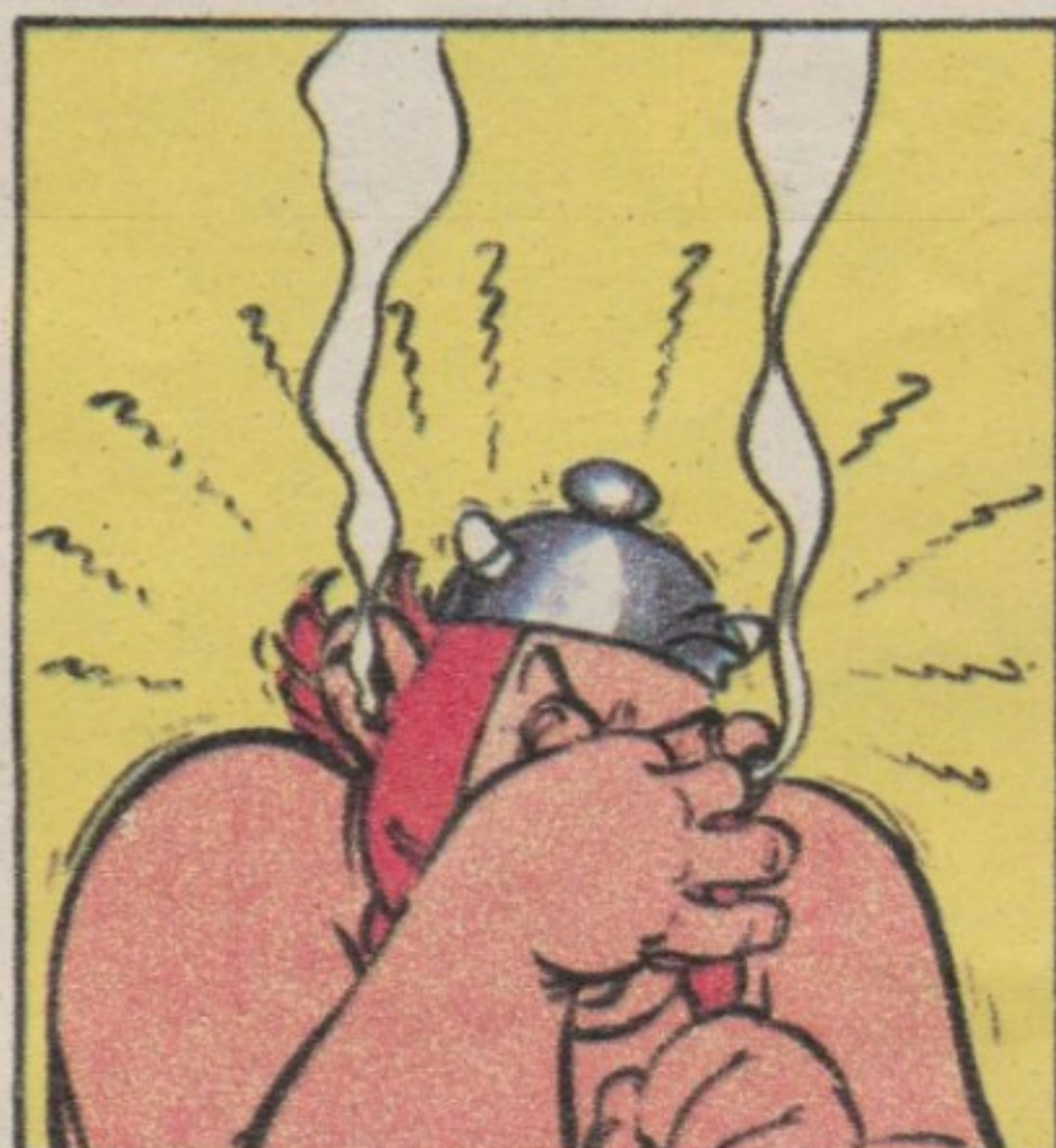
АСТЕРИКС ПУТОВАЊЕ ПРЕКО ОКЕАНА II ДЕО

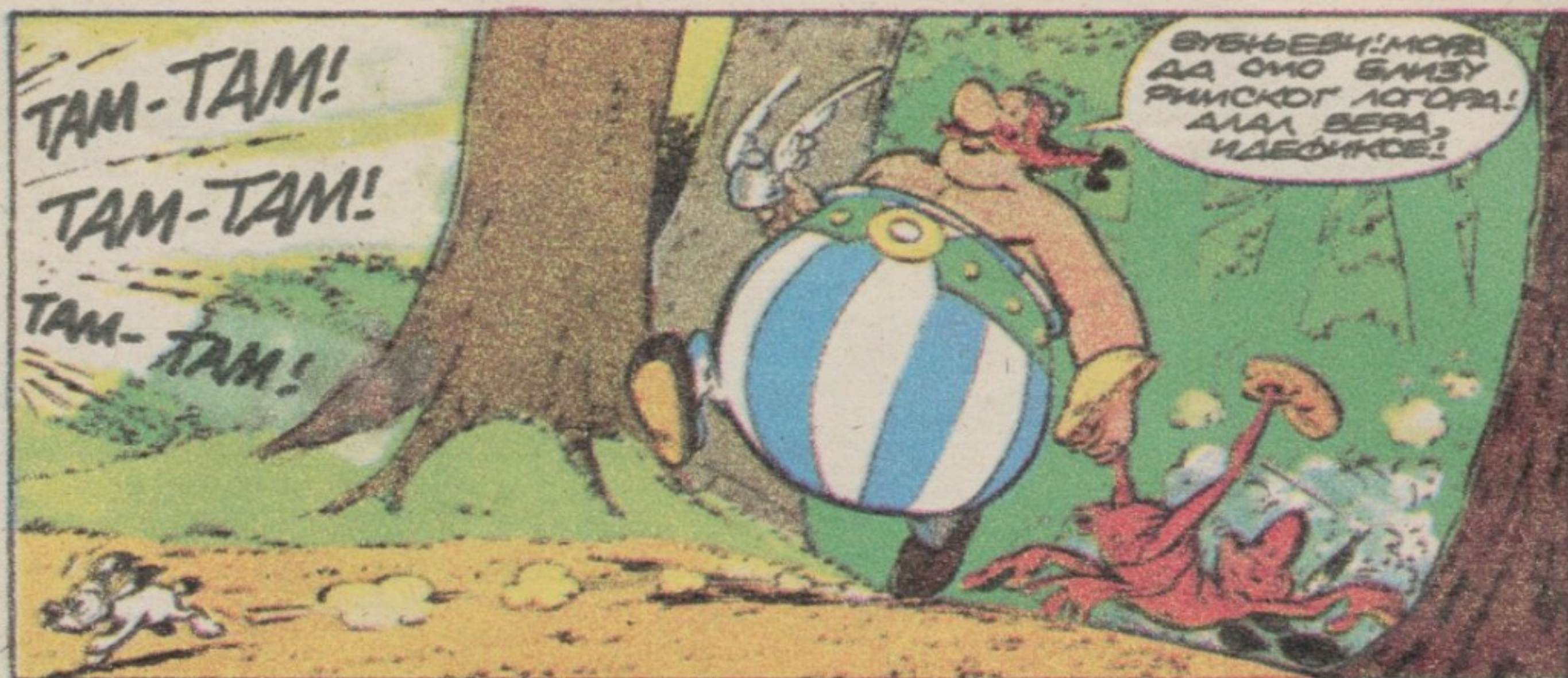
ЦРТА: УДЕРЦО ПИШЕ: ГОШИНИ

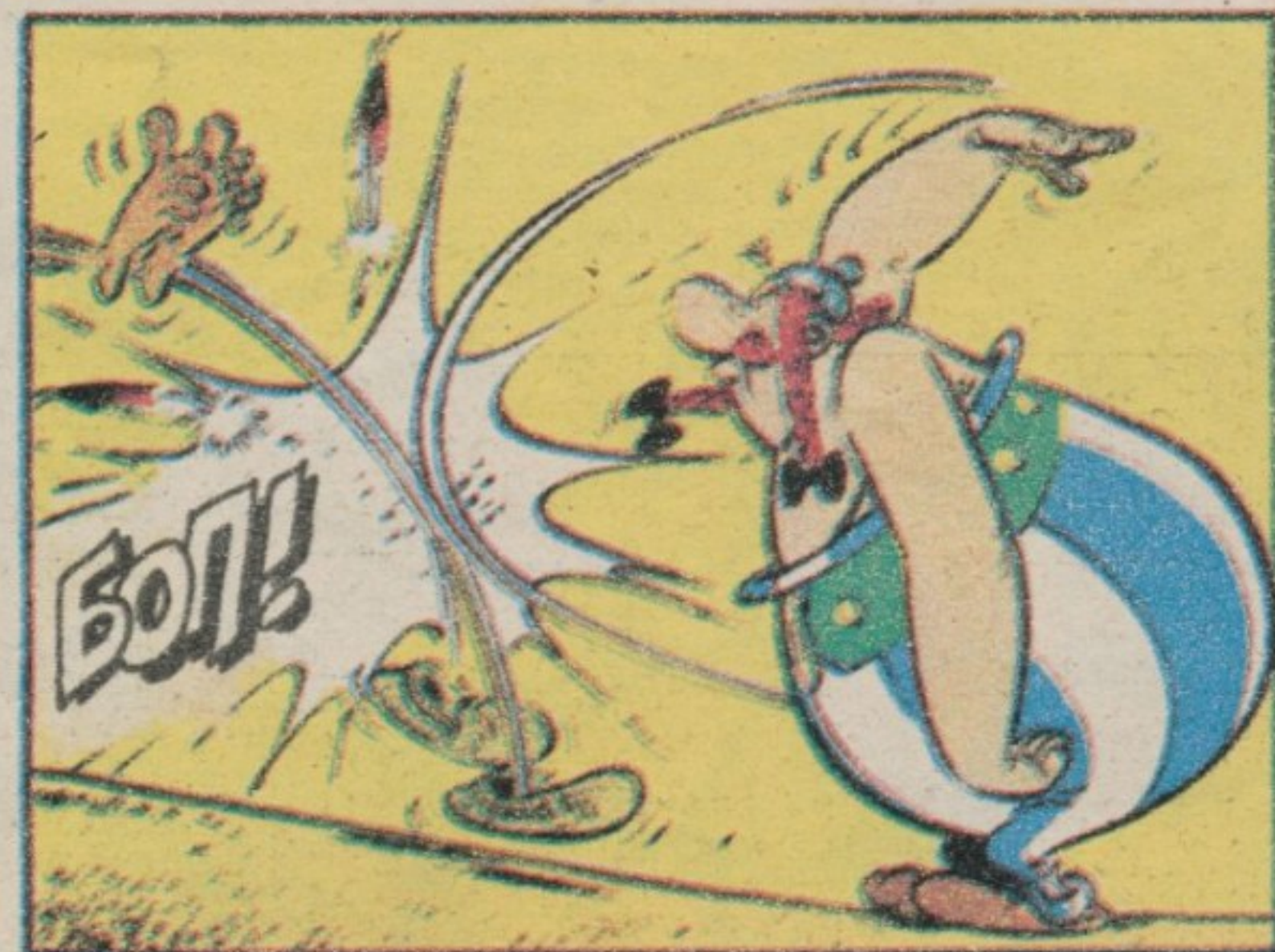

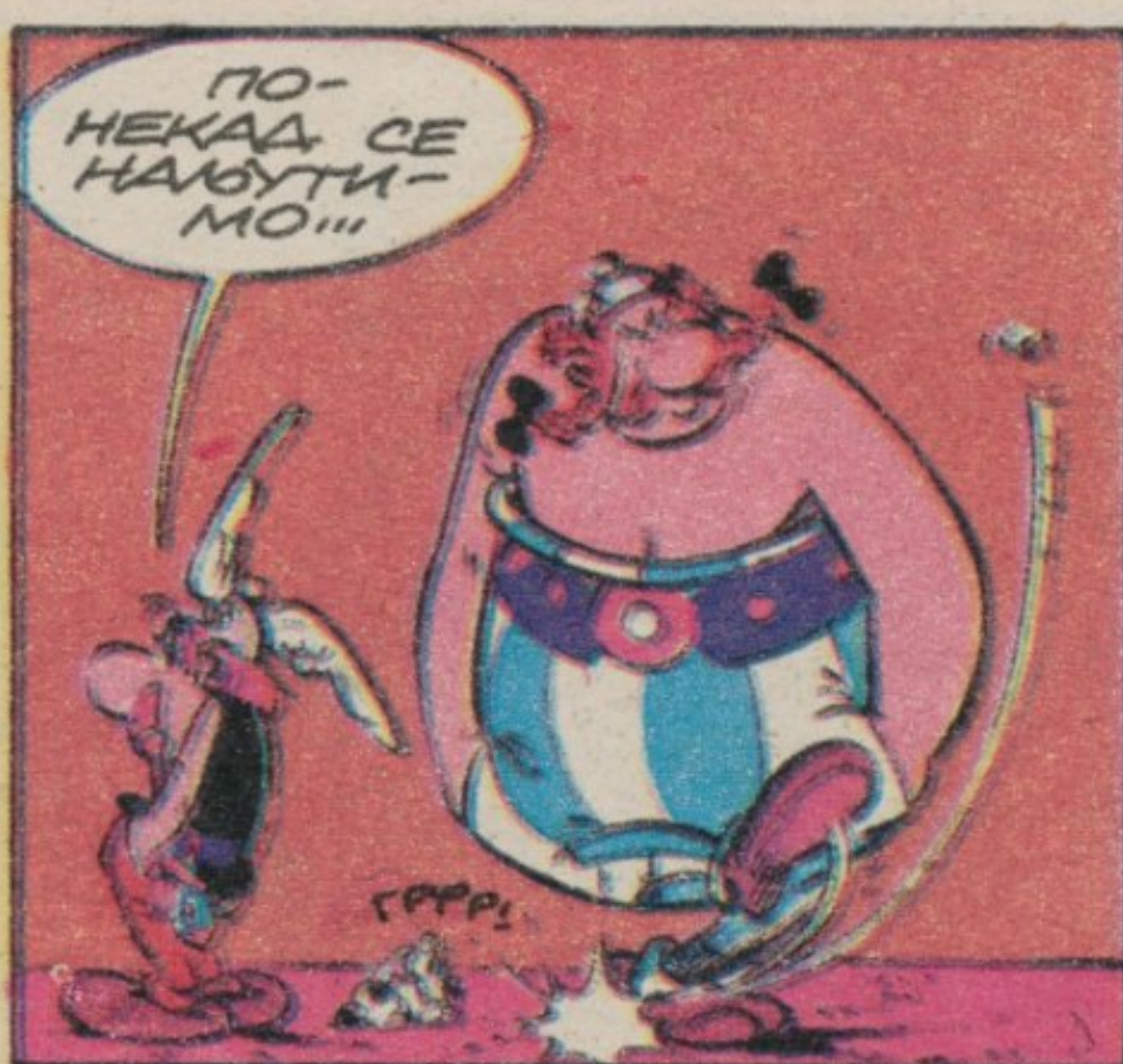
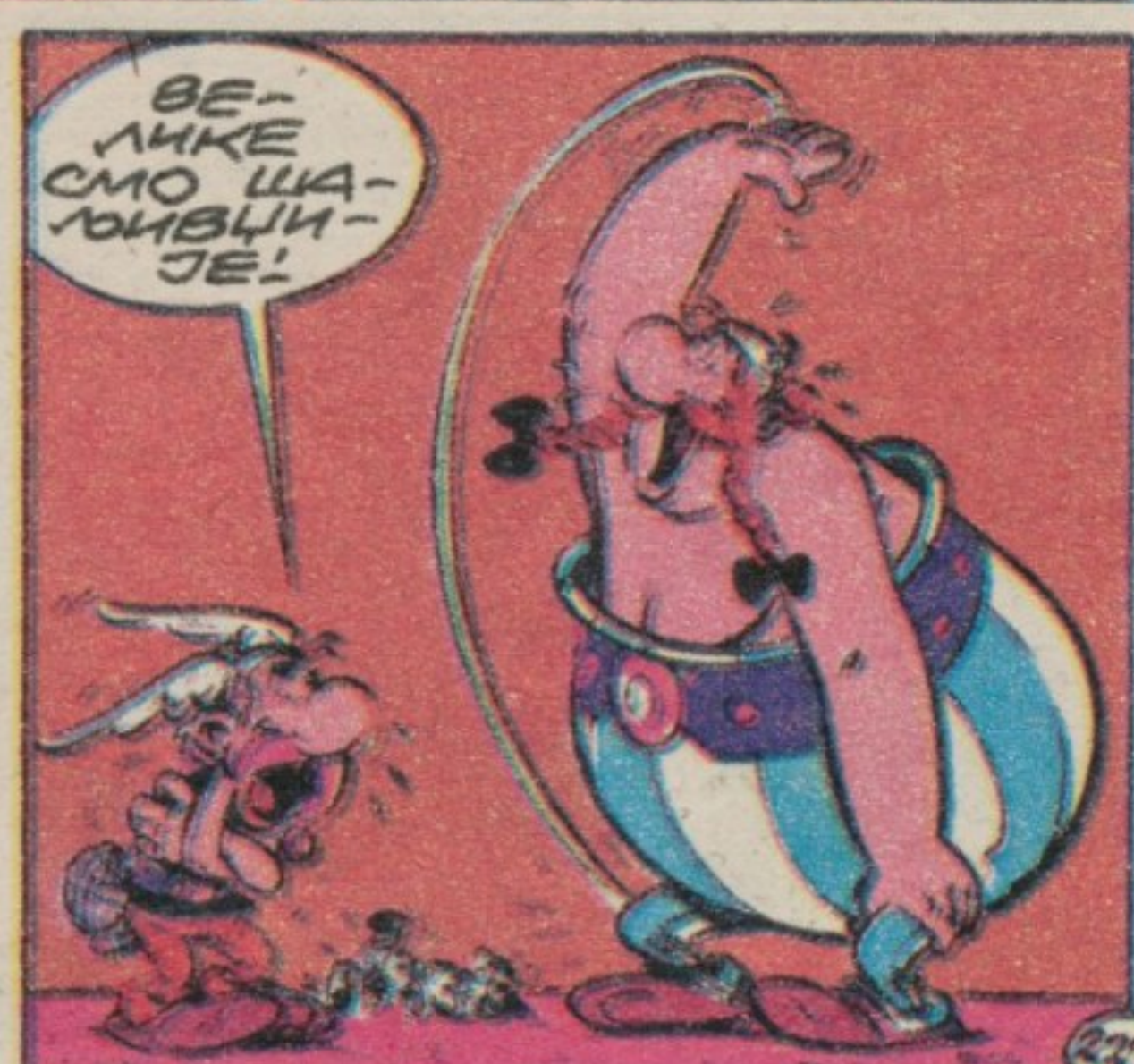

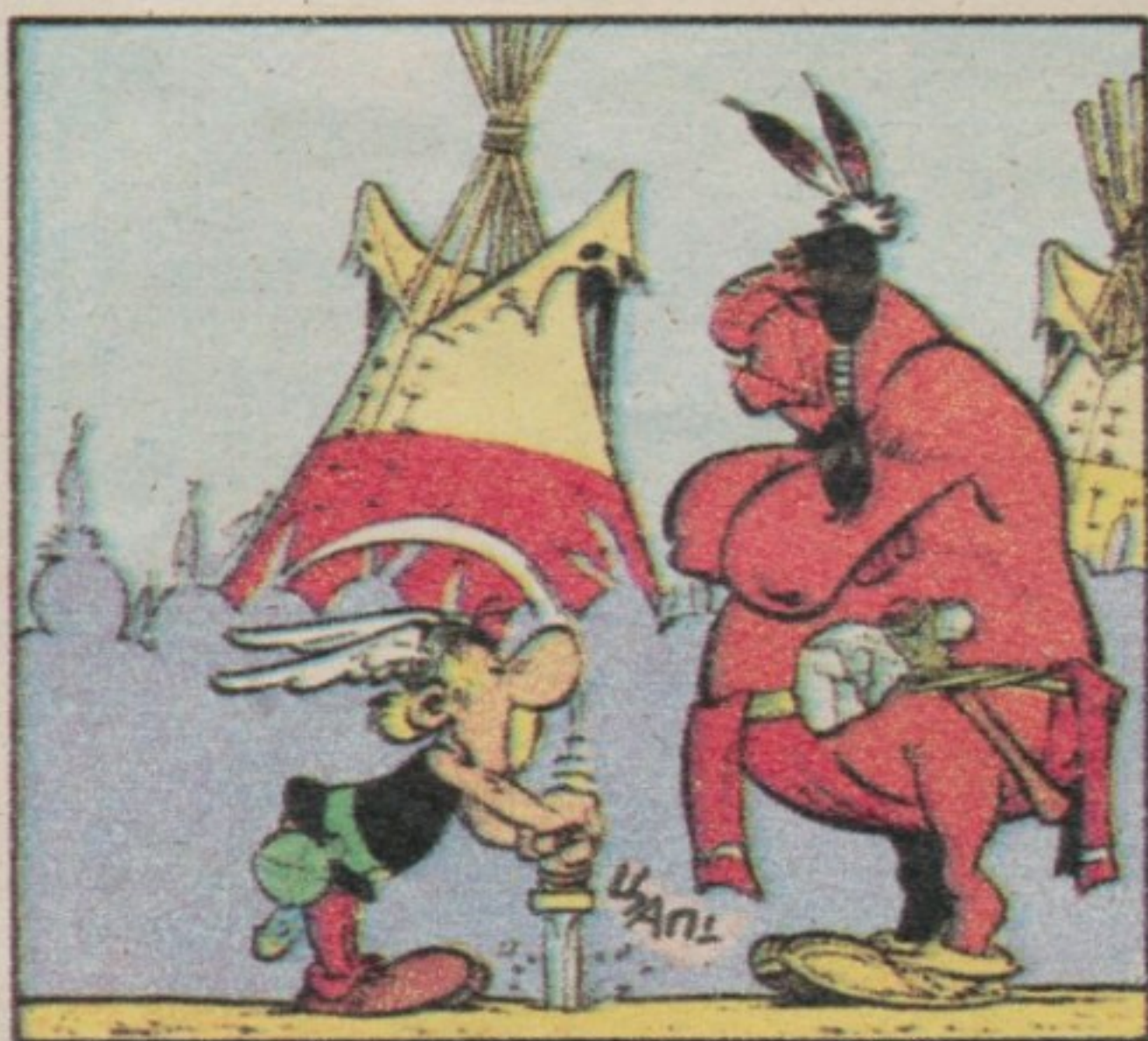
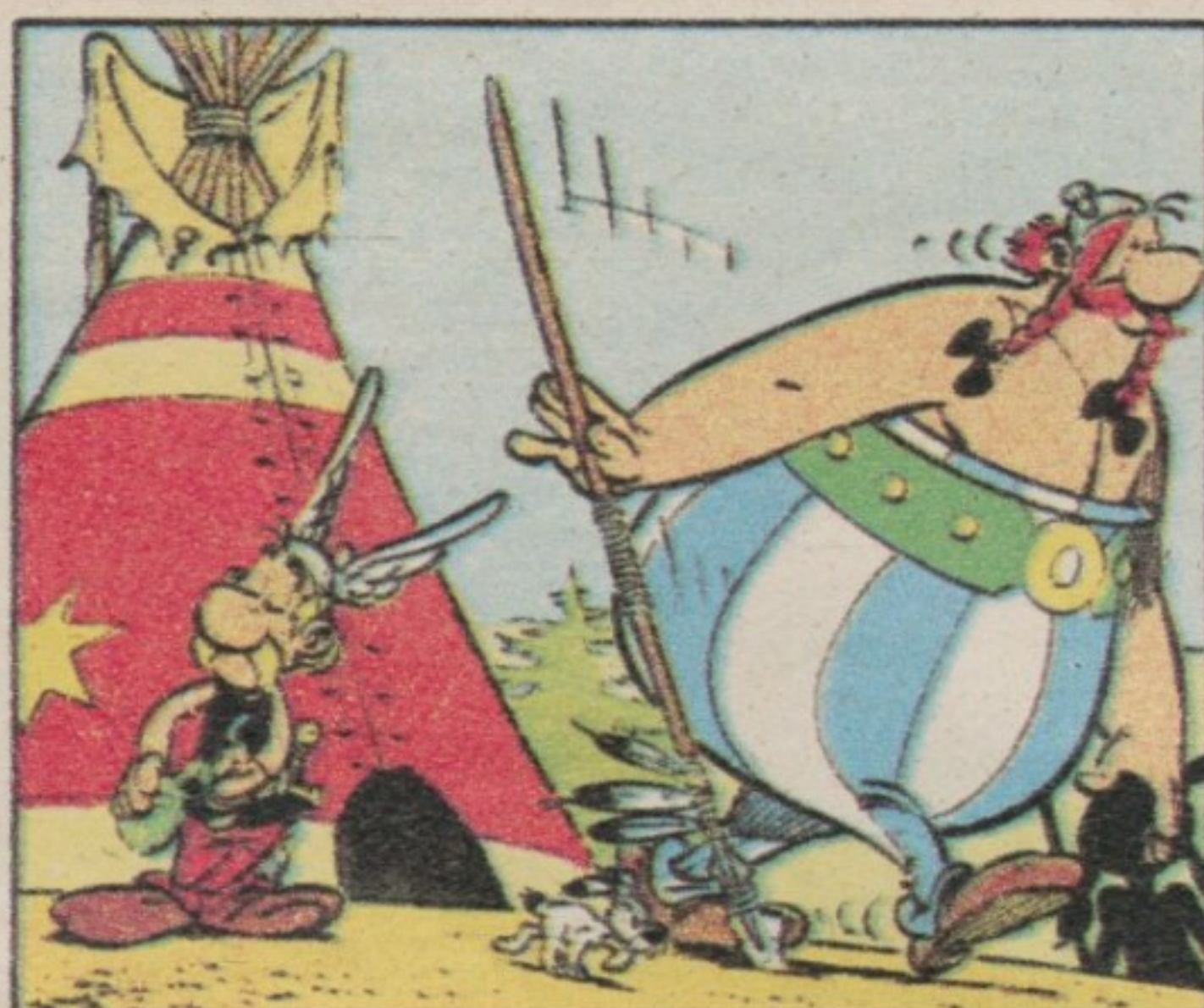
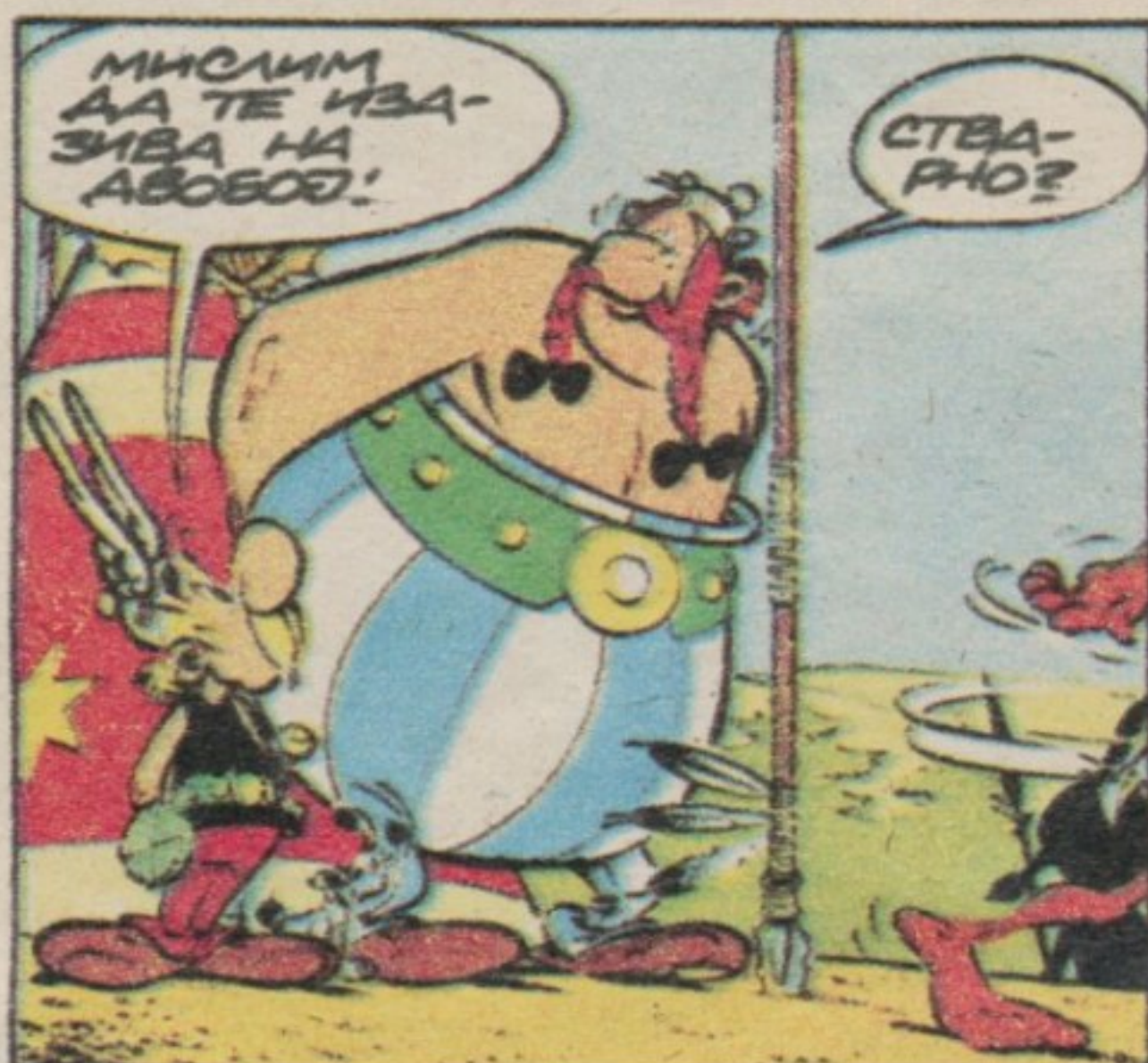
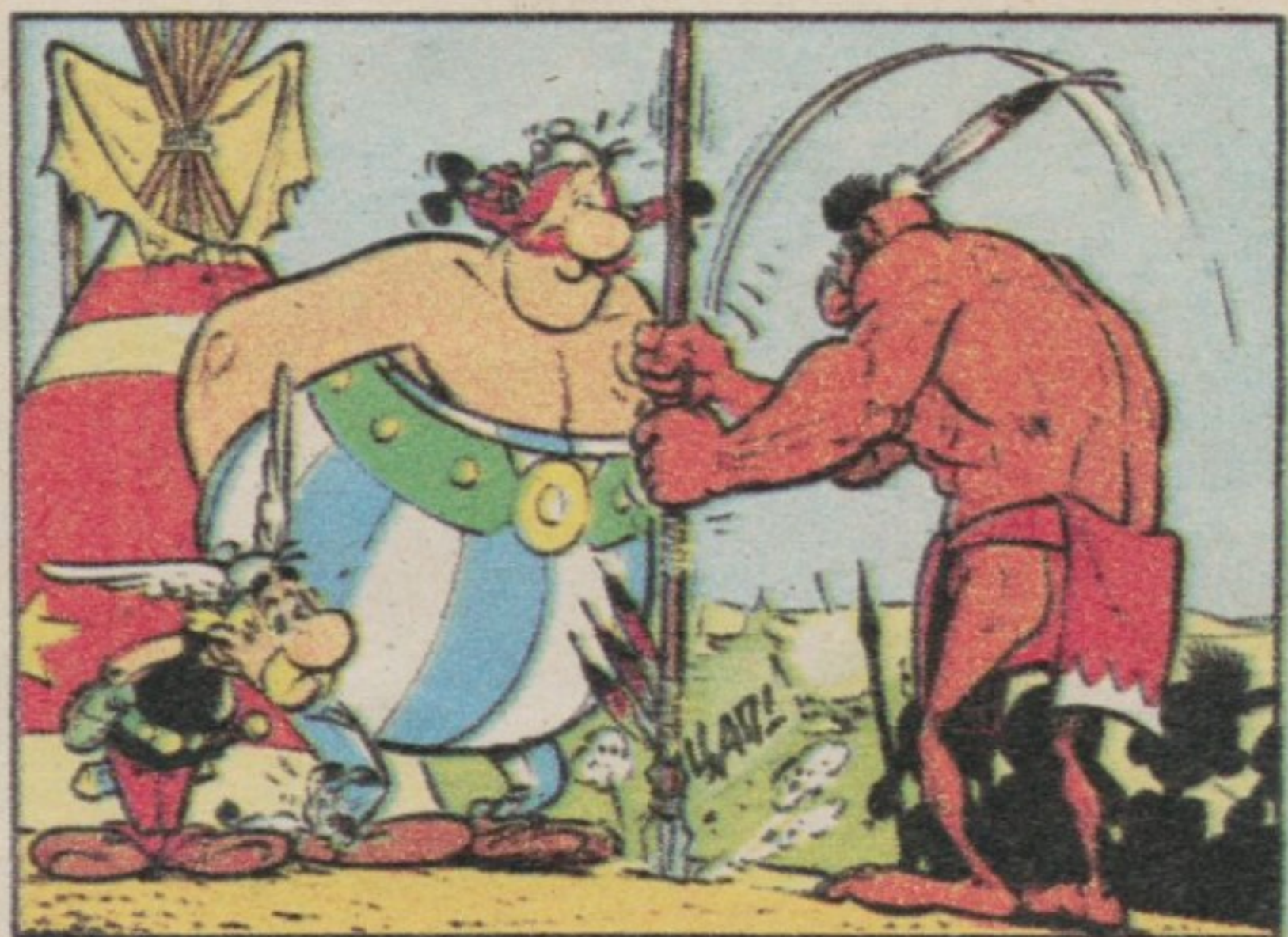

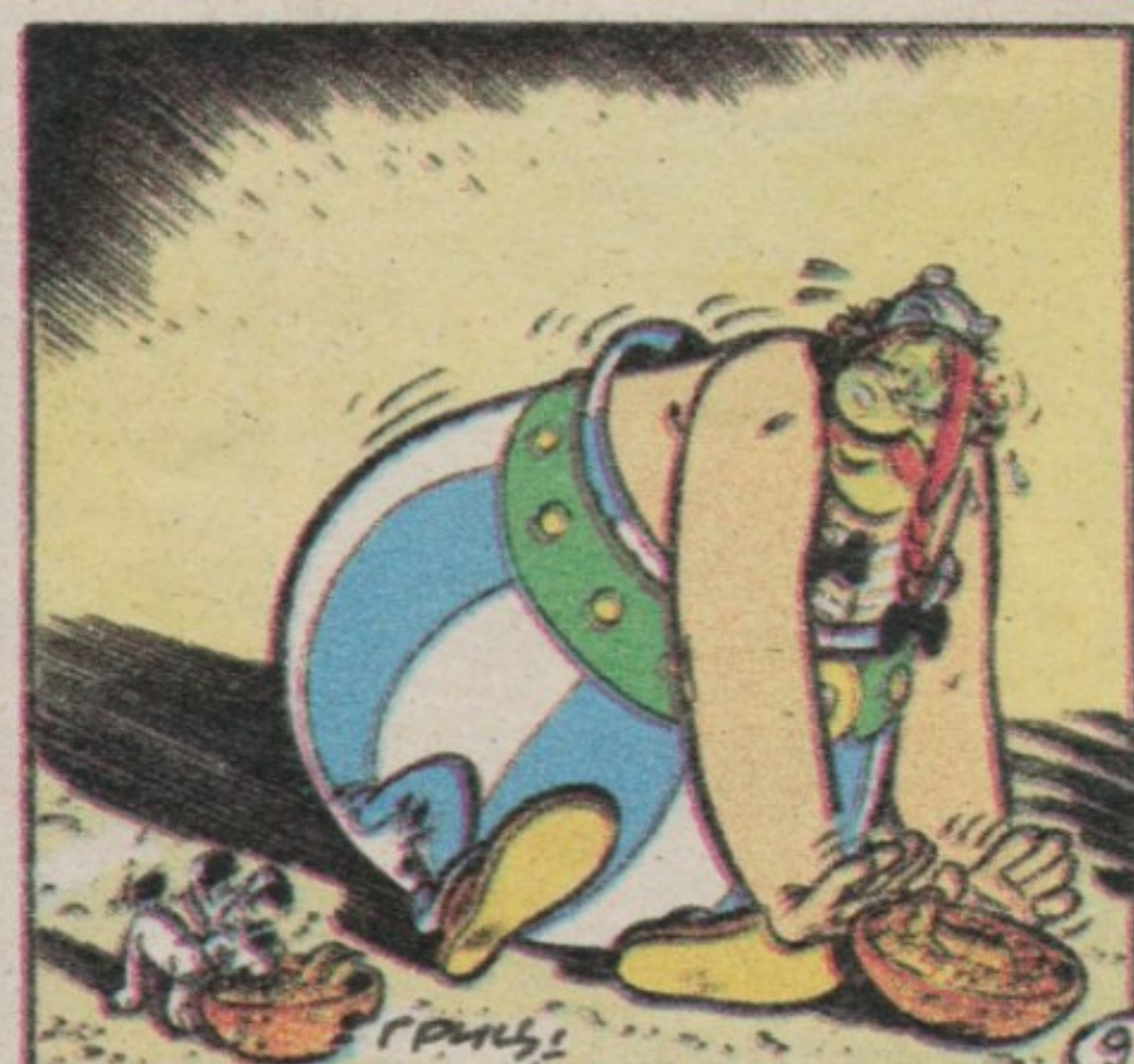
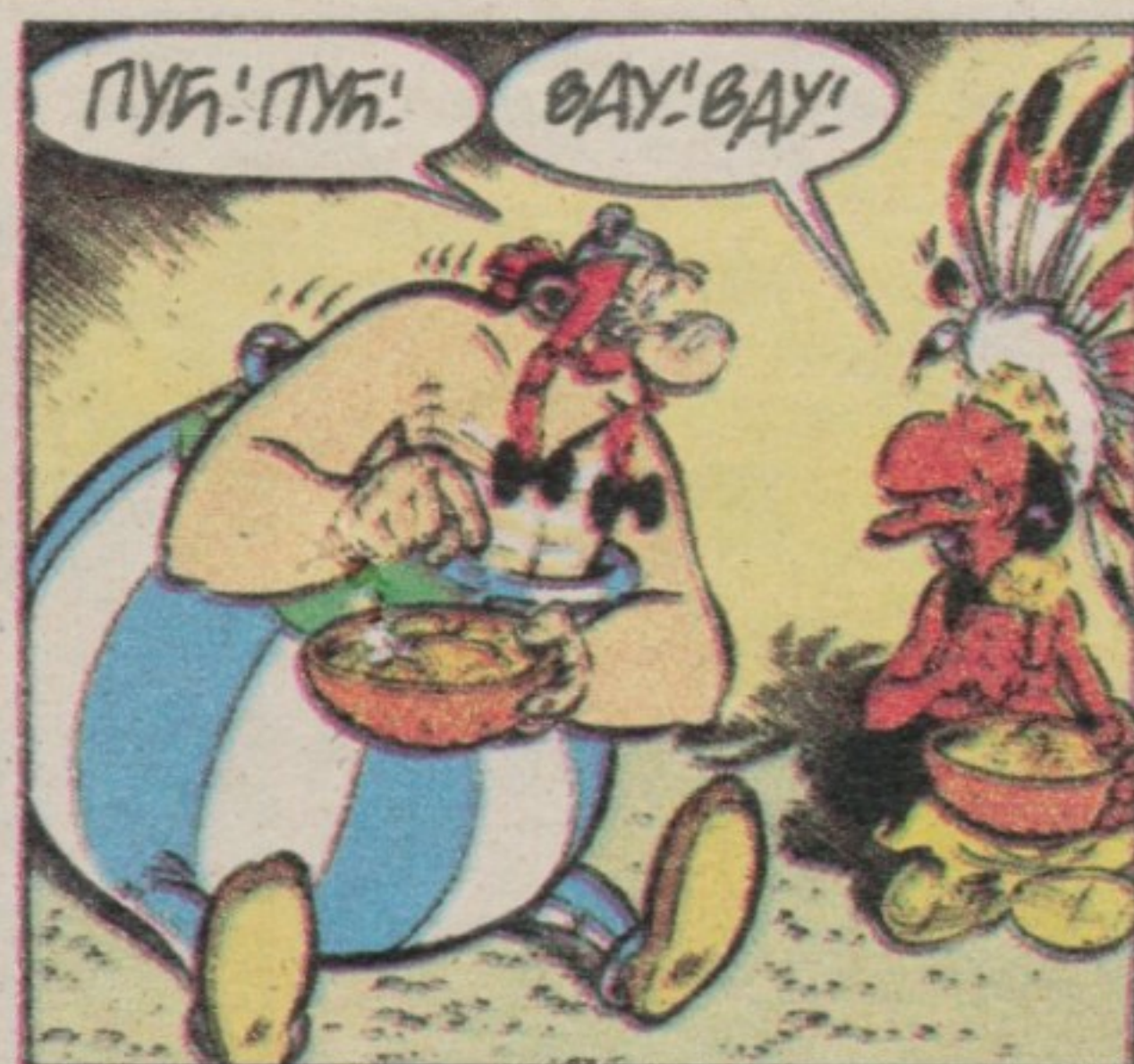

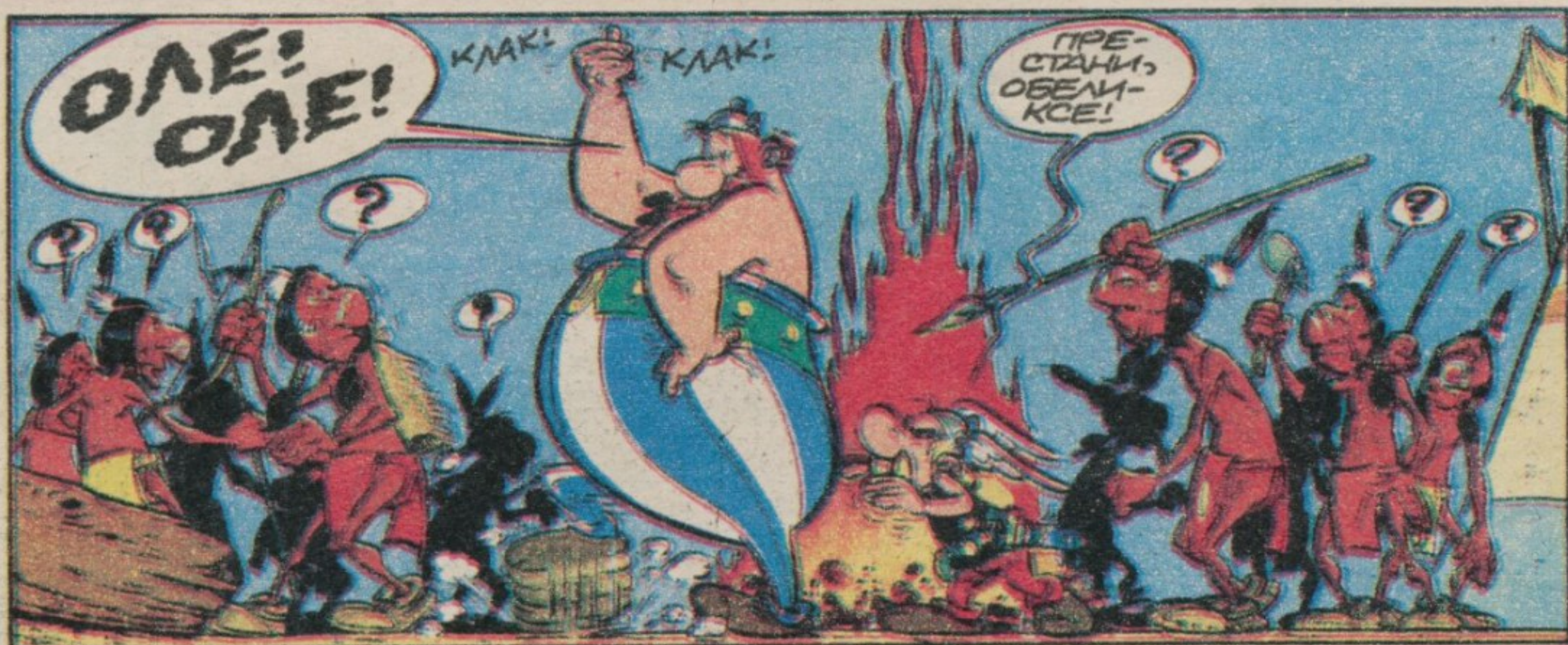
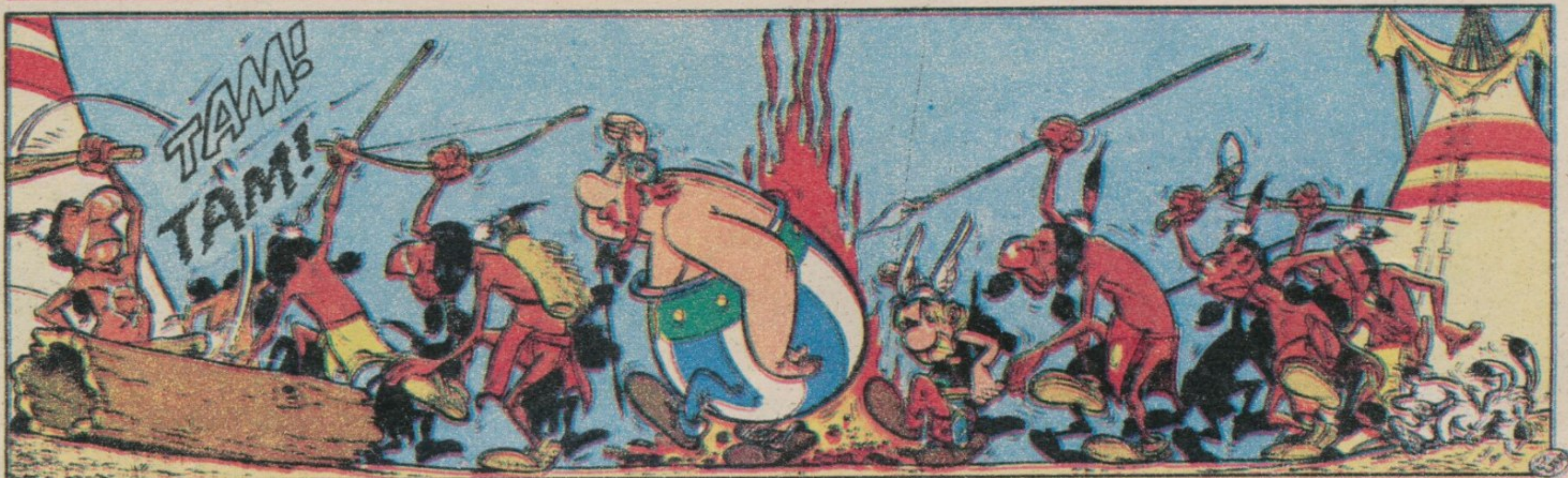
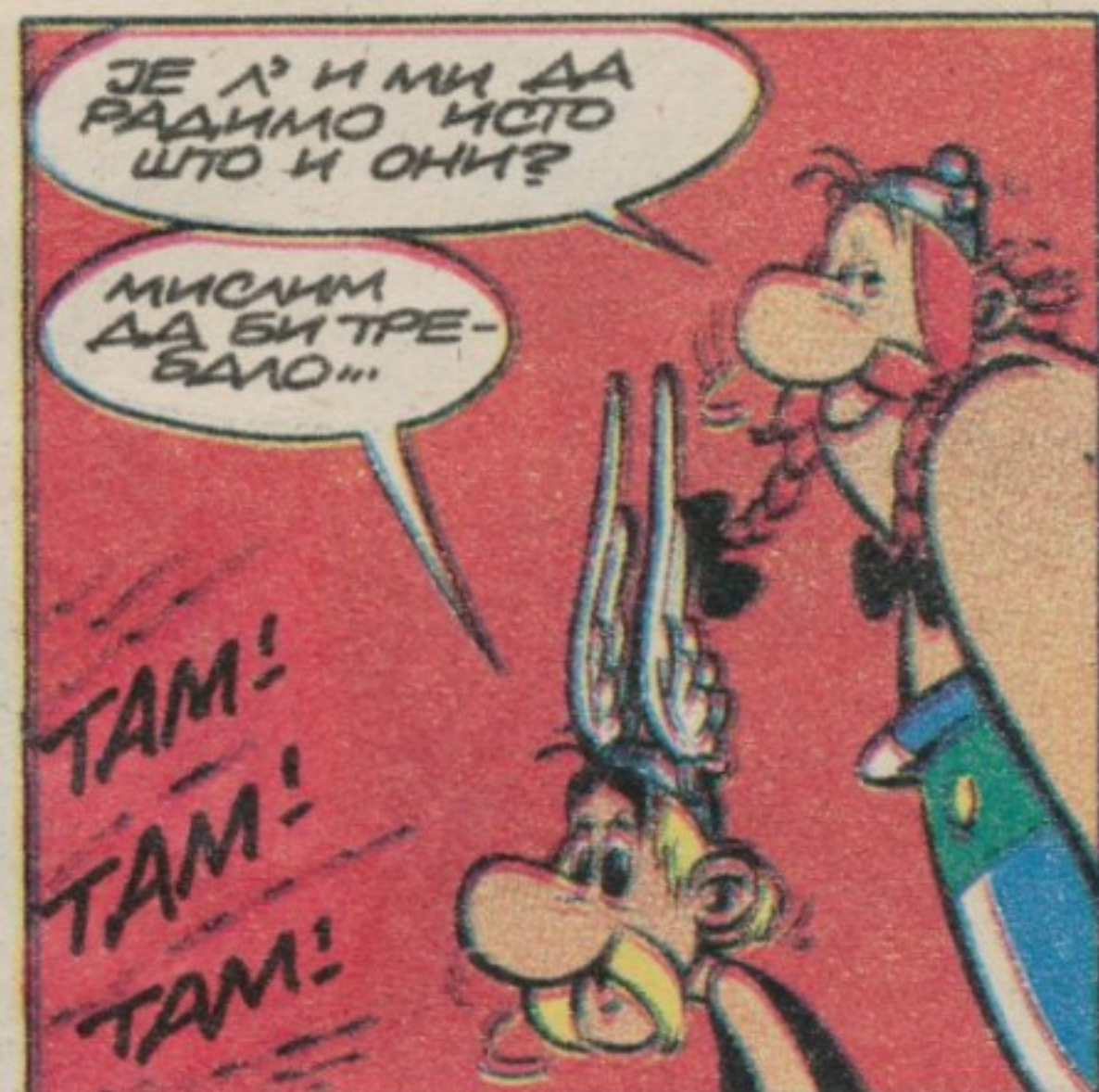

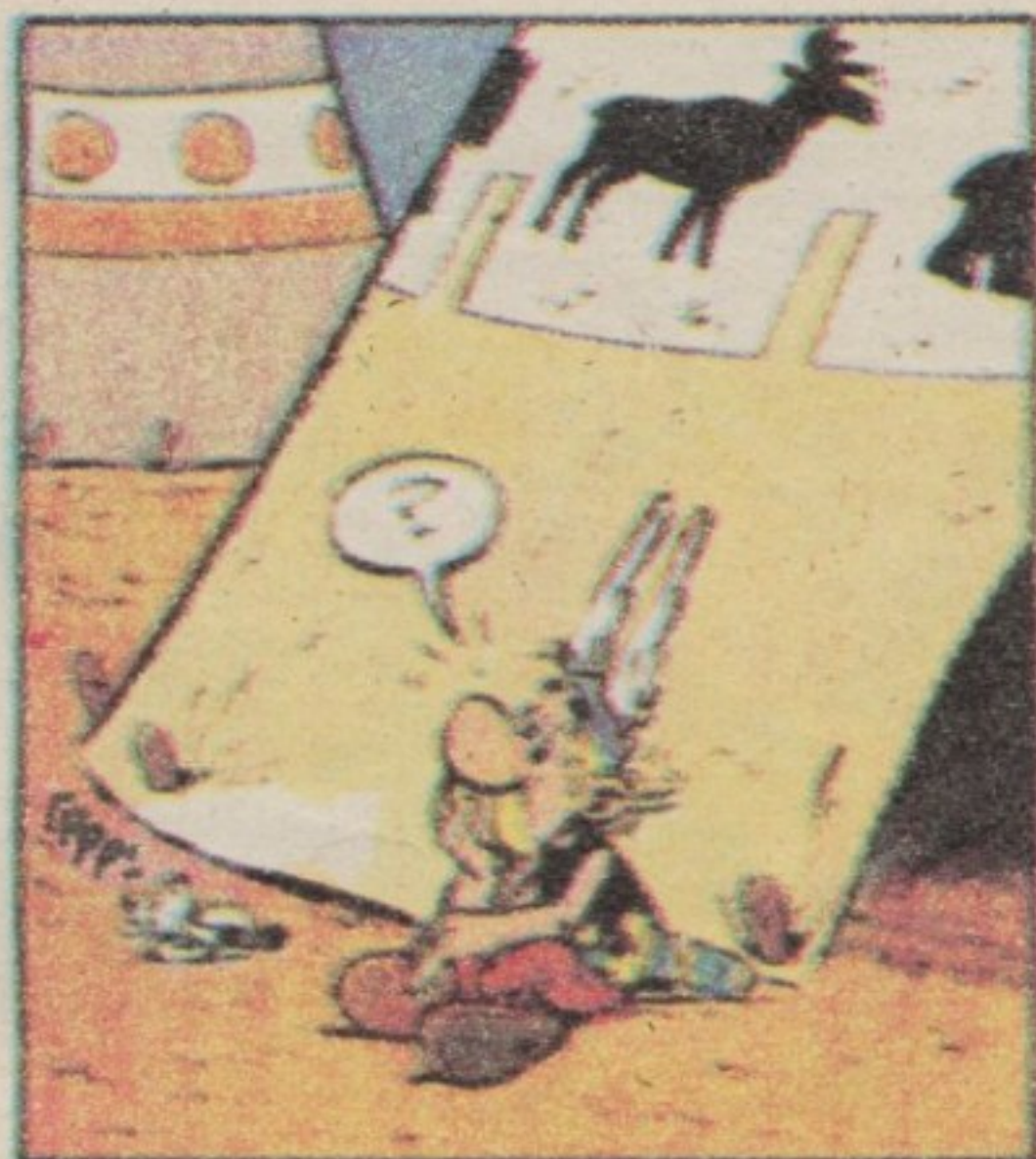

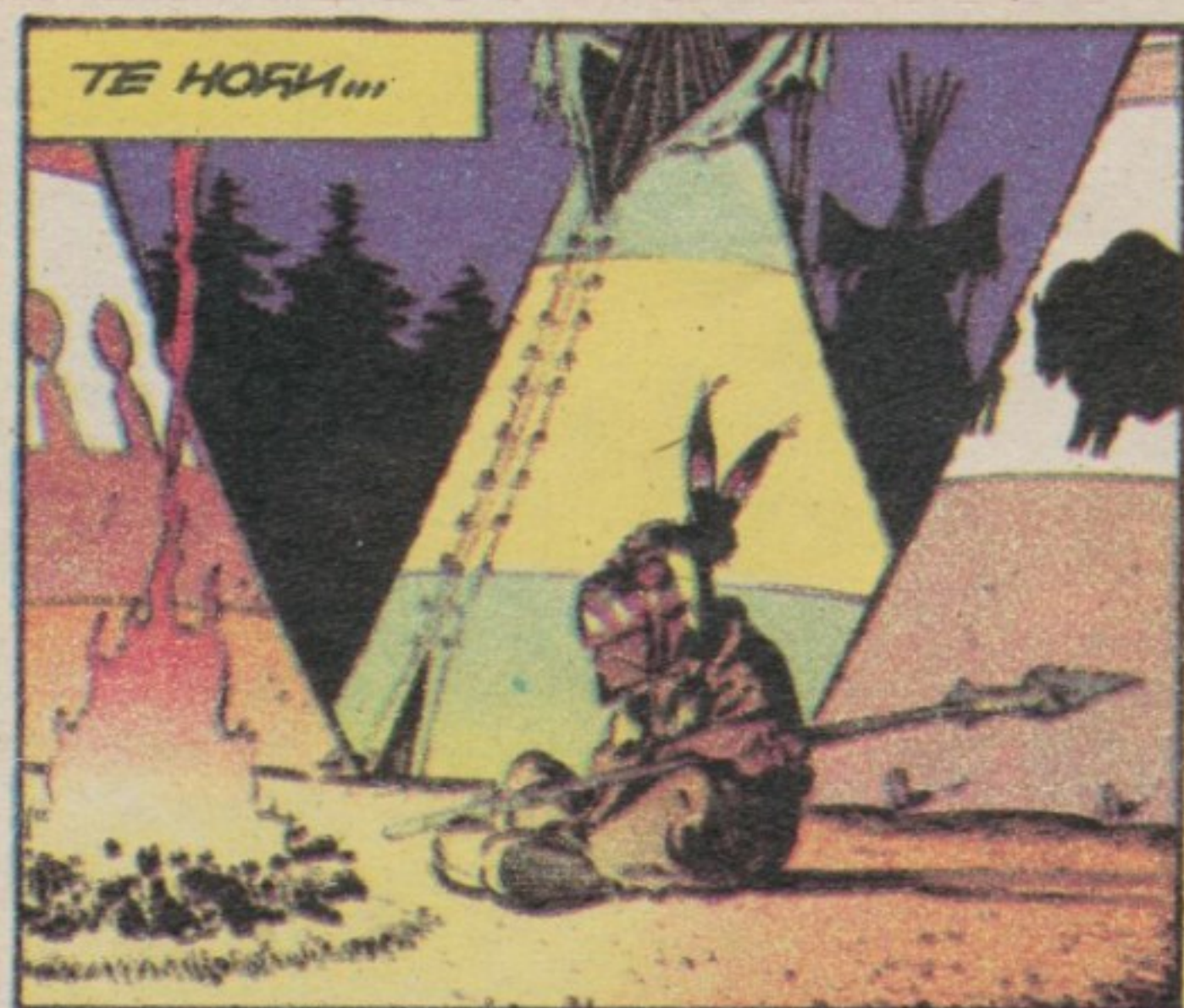

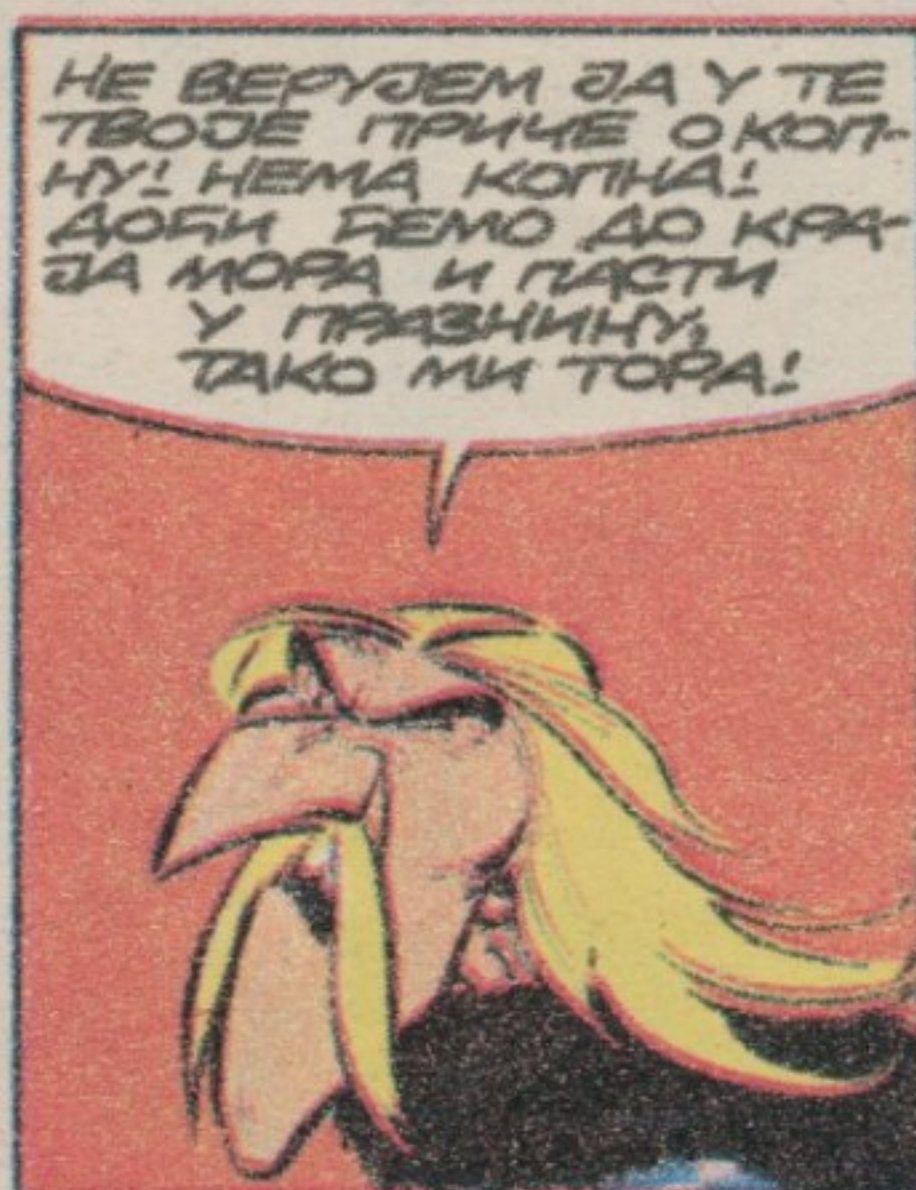
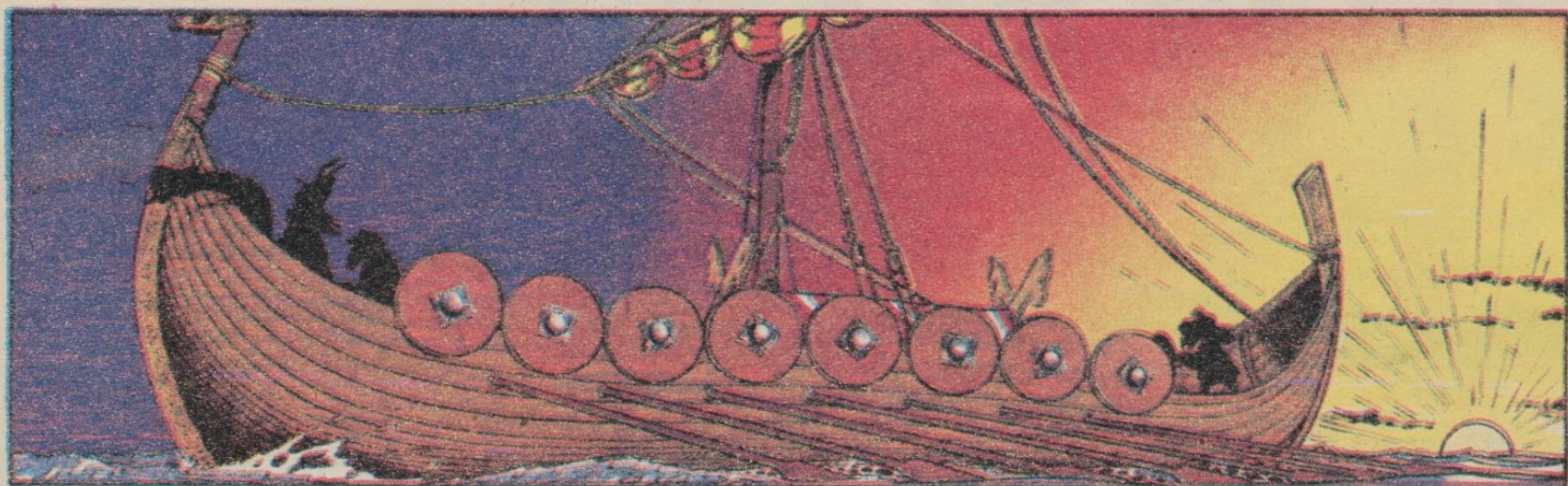

КРАЈ У ОМЕДЕРЕМ ЕПОЈУ

... I OPET sam Pobedio!

SMS TIM TALENTATA

Šta mi sve pruža moj džepni kompjuter za igranje GAME BOY?

- Stotine avantura sa omiljenim junacima iz sveta filma i sporta.
- Veliki broj igrica, jer osim prodaje BEOSOFT vrši i razmenu ketrizda.
- Mogu da se igram kad hoću i gde hoću, jer je GAME BOY izuzetno lak, malih dimenzija i vrlo je jednostavan za upotrebu.
- Uz posebne dodatke, GAME BOY mogu igrati u mraku, ušvoje, na struju ili sa slušalicama za stereo zvuk.
- HOT LINE nedeljom mi omogućava da dobijem besplatne savete stručnjaka u vezi svih problema i nedoumica sa igricama za GAME BOY kupljenim u BEOSOFTU.
- GAME BOY me uči da budem strpljiviji, spretniji, da gubim i naravno, da pobeđujem.

Više od video igre

BEOSOFT (011) 421-355 i 429-848
Svakog dana od 8h do 21h

РАДИОАКТИВНЕ КАПЉИЦЕ: ШТА ДА СЕ РАДИ?

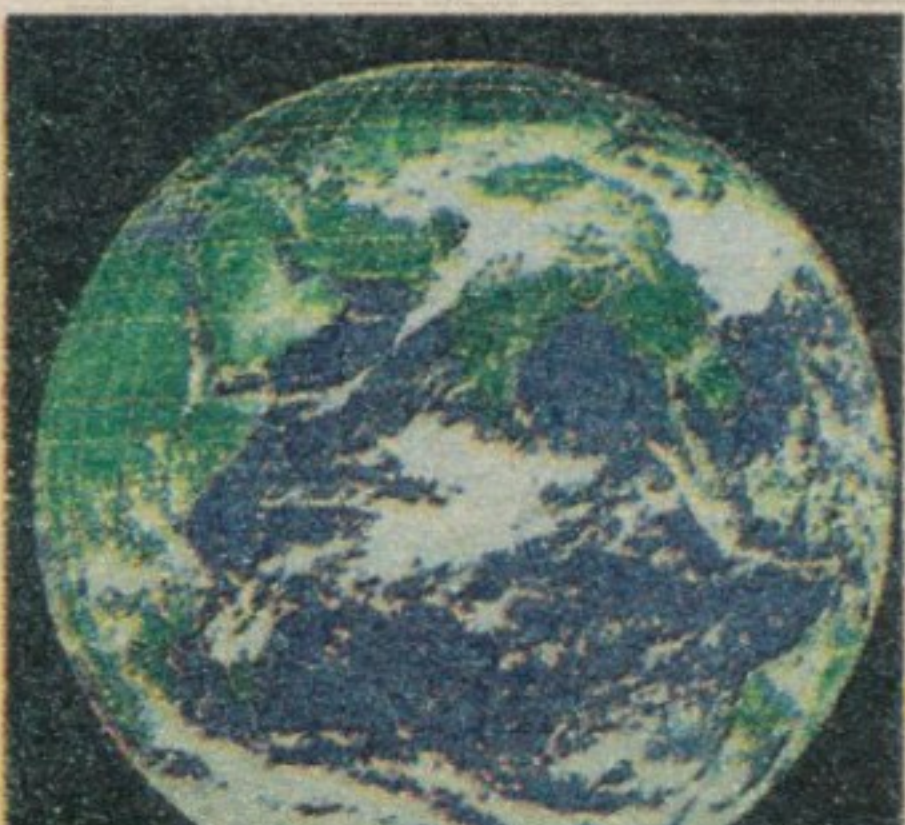
Научницима је требало пет година само да схвате о чему се ради: о облацима радиоактивних отпадних материја које су за собом у орбити оставили руски шпијунски сателити. А где су они сада? На око хиљаду метара висине, свуда око Земље...

Реч је о тако озбиљном случају атомског загађења да је Наса престала да се бави једном другом опасношћу која нам долази из свемира — остацима ислужених ракета и сателита који у приличном броју круже изнад нас.

Облаци су, иначе, састављени од микроскопских „капљица“ радиоактивног натријума и калијума пречника од 0,6 до два милиметра који круже око Земље брзином од десетак километара у секунди. Ко'лко да нам буде лакше: атомске капљице нису опасне по људе, али су зато изузетно опасне за сателите који тренутно круже око наше планете. У судару са сателитима, те честице деловале би разорно као да је реч о атомским пројектилима", каже Доналд Кеслер из Насе.

Почев од 1967, током двадесет година, бивши Совјетски Савез послао је у свемир преко 30 шпијунских сателита на атомски погон. По завршетку мисије те летелице су по правилу лансирање дубље у свемир, на висину од око 250 километара изнад Земље како би се смањила опасност коју представљају. Невоља је, међутим, у томе што су из њих свих ових година „цуреле“ радиоактивне честице од којих су настали облаци који нам сада задају главобоље.

Остаје да се види како ће овај проблем бити решен. Ових дана требало би да се састану руски и амерички научници који ће покушати да заједничким снагама разреше невољу коју нам је у наслеђе оставио период хладног рата, односно бесомучна трка у атомском наоружавању и технологији.

ПИТУ МИ, ДРАГА, ИСПЕЦИ...

Нису жене луде. Већ околико векова труде се да посебно лепо миришу кад је важно јер су одувек знале да су мушкарци слаби на миомирисе. А има ли заводљивијег мириса од мириса парфема или колоњске воде неке познате козметичке фирме? Има. У ствари, ако је веровати резултатима истраживања које је недавно обавила Фондација за испитивање мириса и укуса из Чикага, баците се на мешање пита... Ал' не свих без разлике. Нарочито се, рецимо, препоручује пита од бундеве...

Испитивање је, иначе, изведено на 31 добровољцу којима су на лице стављане маске натопљене различитим мирисима. Док су они удисали, научници су мерили доток крви у онај део мушког тела који је по питању физичке љубави најважнији. И? Па, сваки од испитиваних мириса изазвао је некакву реакцију, али се испоставило да су неки далеко делотворнији од других.

Најмоћнији је мирис пите од бундеве зачињене лавандом (испитивање је америч-

ко, па су таква и јела): тестирани слаткиш повећао је доток крви тамо где треба за 40 процената. Друго место заузеле су слатке перече зачињене гостиним биљем. Сходно делотворни су и мириси пице са сиром, кокица и — руже...

Фондација из Чикага сада се спрема за другу фазу истраживања: покушаће да установи у коликој би мери првопласирани мириси могли да послуже као лек за импотенцију. На резултате ћемо

прочекати, али руководилац пројекта, доктор Ален Хирш, већ сада тврди: не треба вам „Ноинг“ фирме „Есте Лодер“ да очарате вољеног. Испеците му ону питу од бундева. То, ваљда, не значи да, ако не знате да месите пите ил' вас пак у идеји мрзи да се бакћете по кухињи, исто не би могло да се постигне и на лакши начин: капнеш три, четири, пет, шест капи парфема, тајанствено се осмехнеш и са чекаш срећни исход...

ВЕЛИКА РУСКА КОМПЈУТЕРСКА ПЉАЧКА

Преко триста милиона долара нестало је за свега неколико дана, са банковних и интерних рачуна читавог низа америчких фирми. Сама по себи вест и не би била толико изузетна да, како се тврди, крађа није дело групе руских стручњака који су читаву операцију извели помоћу компјутера.

Вест је објавио угледни „Вашингтон пост“ у чланку који је потписао Арно де Боршграф, новинар који важи за стручњака кад су у питању америчка и руска тајна служба. Шта се, у ствари, догодило?

Након распада СССР-а, руским компјутерским стручњацима десило се исто што и свим осталим високообразованим слојевима друштва захваћеног тешком економском кризом: ужасно су осиромашили. Неки од њих нису odolели искушењу — понуди тамошње мафије да јој се ставе на располагање. За суму о којима просечни руски грађанин може само да сања ови људи, у највећем броју регрутовани из редова стручњака некада запослених у војној индустрији, створили су

софтвер који руској мафији из Москве и Петрограда омогућава да се убади у компјутерске системе америчких банака и компанија.

Резултат? Лажни налози за

исплату и пребацивање средстава на друге рачуне. Како је то уопште било могуће извести? Лако. Укључивањем у светски компјутерски систем Интернет...

Кад
сам
био
мали

ЈА, ОРГУЉАШ И ЊЕГОВ ПАС

У половини фебруара (1852) пође по којни стриц за Русију, да се тамо завладичи и том приликом узе мене са собом, да ме дадне у школу у Тријест. У Тријесту сам био за двије и по године у фамилији трговца Александра Мариновића и лијепо ми је ту било. Он није имао осим жене госп... матере и пунице, а дјеце нијесу имали. Међу њих сам дошао као један мали срндаћ без икакве спреме у науци, прави синчић неопитнијех гора и планина.

Кад сам у Тријест дошао био је карневал, те ми се допадаше и помислих да ћу добро свикнути, но кад се сврши карневал, а стриц пође у Русију, нађох се на муци од науке и учитеља. Све се навали на мене сиромаша. Прави пакао, школа дневно... ура, талијански учитељ, репетитор, учитељ танцовања, учитељ рисовања и свака напаст. За дуго се борих да ништа не учим, али не издржах, већ се управих и сам у неко доба и опоравих доста добро.

Залуд су ме дотад кажњавали, све док не нађоше један начин: кад примијетише да сам честољубив, па су ме том жицом управљали: „Ха, Нико је добар ђак, не може од њега нико боље учити; како он зна, како он схваћа, како лијепо и чисто пише, како пази, а земљопис и космографију ни један ђак боље од њега не зна и може научити по 50 ријечи талијанских и њемачких за један дан, како ће он лијепо читати апостол на Преображеније – Све ме је ово окуражавало, те сам збиља одлично учио и знатно напредовао.

Почео сам учити концем фебруара, па за мјесец март, април, мај, два сам разреда

свршио од српске школе и говорио и читао и писао доста добро талијански и прилично њемачки...

Почетком 1853. школске године ја сам свршио четири разреда основне српске школе, талијански лијепо научио, а њемачки прилично, па почем се није више учило од те четири разреда у српској школи Св. Спиридона, мене пошаљу да учим у протестантску – њемачку школу. Изновице ми је било необично и начин ми се поступка учитеља са ђацима није допао јер они су сиједили новошаваше ђаке на најкрајње скамије, такозване „Ерен-банк“ и те су најближе уласку. Оне зване „Ерен-банк“ биле су испред катедре професора. Међу том катедром, а непосредно испред скамија „Ерен-банка“ – биле су скамије за женску дјецу, које су се дијелиле исто као оне мушке. Да се супарство поштрава давала су се мјеста по заслуги и труду. Ако сам у најпотоњој скамији, па положим испит – моју лекцију од једнога, два, три, четири или пет другова, онолико ћу мјеста пред њима узети у правцу онога „Ерен-банка“ и ту остајем све док ме не би други претекао.

Учио сам дан и ноћ, тек да се помичем напријед. Дан за даном сам напредовао, док нијесам сию у жељени „Ерен-банк“. Је ли ме воља за науком, је ли честољубије и супарство ме руководило да прескачем из скамије у скамију до тога жељенога мјеста заслуге и части? Знам само то – мене је вукло и још нешто, вукла ме нека жеља, неко чувство ново, мило, непоњатно, слатки чар, нека мала, неки анђео – једна мала Српки-

ња, која је била дошла као и ја у дјевојачки „Ерен-банк“, таман поред онога нашега. Ми смо у школи учинили наше прво познанство и српски смо се називали: „Добро јутро“ и „Добар дан“. Ја сам сједио таман за њом. Чувао сам је и бдио над њом и она исто нада мном. Ја сам лагано руком миловао њену дугу косу, просуту по раменицама њеним. Она се шћаше осмехнути и ја је љубљих као сестру, као икону, као божјега анђе-ла. У моме странствовању ја сам вазда патио од чежње за

отачаством, а одкад сам се био с њом упознао много ми је лакше било. Чињаше ми се да ме она разумије и чак и она да тугује за мојом Црном Гором као ја, па ме то још већма к њој привлачиваше...

Ја сам живио у кампањи, а она у вароши и кад сам долазио из кампање у школу, ја сам је наводио гдје ме вјерно чека на скале Св. Антонија, да одатле заједно пођемо у школу. Послије школе ја сам је отпратио ње-

ДАЈЕМ КРАЉЕВСТВО ЗА ОТАЏИНУ

Династија Петровић Његош била је у Црној Гори на власти 221 годину, од Данила – који је на општецрногорском збору 1697. изабран за црногорског митрополита – до Николе који је на Подгоричкој скупштини 1918. остао без краљевства.

Син великог војводе Мирка Петровића и Анастасије-Стане, рођене Мартиновић, свет је угледао на Његушима 7. октобра 1841. Још као дечака, у дванаестој години, Николу су верили с шестогодишњом Миленом, кћерком тада најугледнијег црногорског војводе Петра Вукотића. Милену је рано умрла мајка, па је, на молбу војводе Мирка, Петар Вукотић прихватио да 1856. пошаље своју кћерку на Цетиње. Ту је смерна и стидљива сеоска девојка стекла скромно образовање. Скоро четири године, док је Никола учио у Паризу, Милену је провела у породици свог будућег мужа.

Књаз Данило, први црногорски световни владар, пошто је имао само кћерку Олгу, 1856. именовао је свог синовца Николу за наследника и послао га на школовање у Лицеј Луја Великог, старо и угледно париско училиште.

У марту 1860. Николино школовање непланирано је прекинуто. Књаз Данило, забринут обавештењем Николиног школског друга Станка Радоњића (будућег министра иностраних дјела) о озбиљним здравственим тегобама његовог наследника, упутио му је телеграфски налог да се хитно врати кући.

Првог августа 1860. на которској риви емигрант Тодор Кадих убио је књазу Данила. Књаз је мртав, живео Књаз!

Никола I Петровић Његош прогласио се за краља 1910. Осам година касније он и његова династија су скинути с трона.

За време његове владавине дуге 58 година, најдуже које историја на овим просторима памти, Црна Гора је доживела своје звездано доба. Умро је у изгнанству, 1. марта 1921, у Антибу код Нице. Одлуком Подгоричке скупштине, његова целокупна имовина је конфискована, а сваком члану краљевске породице забрањен повратак у Црну Гору, тада већ Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца.

Одлуком црногорске владе, земни остаци првог и последњег црногорског краља пренети су на Цетиње 1. септембра 1989. и сахрањени у дворској цркви на Ђипуру, заједно са костима краљице Милене...

Млади кнез из првих година своје владавине дуге 58 година.

ној кући, али не најкраћим путем, већ најдужим, да што дуже с њом останем...

Кад се хоћасмо шетати, могли смо чути мимогред, као кроз зубе: „Ecco gli ammorosi!“ – Што је то „ammosi“? – запитам ја њу једном приликом, јер она је боље говорила талијански од мене и скоро је годину дана била старија од мене.

„Ammosi“ – то ће рећи, ја смо и ти мили пријатељи.

Овај пут смо се првом пољубили.

Наше је „счастије“ трајало готово годину дана, кад глас дође да се враћам у Црну Гору и ја то њој кажем. Она је занијемила и као марама постала блиједа, пак ће ми рећи: „Је ли далеко Црна Гора? – Зашто те зову кући? Немој

одлазити! Хоћеш ли се брзо вратити? Пиши ми, молим те!“

Ја, који сам чезнуо и преcheжњавао за домовином, скоро се склонити хоћаш, да причекам још које вријеме у Тријесту.

И кад сам се морем возио, мислио сам непрестано на ту моју другарицу; и кад сам Ловћен видео с мора, мислио сам само на њу. Моја би радост савршена била да је она била уз мене на мом повратку дома. Кад сам дошао кући, био сам, наравно, весео, али сам вазда помишљао на њу. Један ће ми дан сестра рећи: „Како је госпођица М. Т.“ – Мило ми је било чути, а сувише од другог, па сам јој почео с највишим одушевљењем о њој причати. Непуно годину дана с великом тугом дознао сам да је

јадница умрла. Никад тако поражавајућег часа нијесам имао и осјетио, и скоро се од жалости хоћаш разбољети, но ми помогаше ондашње прилике да се разаберам, да не подлежем...

Вјежбао сам се веома у оружју и јахању. Слободно могу рећи да од мојијех четрнаест година био сам најбољи стријелац и најбољи јахач на Цетињу и околини. Оштрио сам сабљу, набављао сам из Скадра најмртније кременове за мој цефердар и кубуре, а коња сам сам набављао и учио. Колико сам лудорија на коњу чинио! Једном сам га натјерао уза скале на доњи бој манастира, па испред камаре г. митрополита све портиком, док сам избио на врата од кухине с ону страну манастира, пут уљаника. За ово сам био каран од Господара, који ми иначе није бранио никакво вјежбање. У сваку кућу и крчму на Цетињу улазио сам на коњу...

У јануару 1856. ја пођох у Француску.

УЦрну Гору био сам већ близу човјек, опћио сам с људима, присуствовао у судове, у скупове, мало се зорио и банио као други, па ми је некако било тешко сјести опет у скамије међу дјецом у Паризу. Да се буним, да се противим? Како? О томе нијесам ни помислио...

Брзо сам научио француски, тако брзо да се свак скоро чудио... Читао сам с вољом и бавио сам се много књижевношћу француском. Њене класике све сам прочитао и проучио... У Француској сам се учио близу четири године...

У мају 1859. умало нијесам побјегао из школе и потекао у Италију четама Гарибалда. Кад чујаш у школи трубе војске, која полазаше на бојиште, плакао сам од јада што ја не могу поћи. Тога се пута некако договорих с једнијем трговцем волова, који имаше контракт за војску, да ме он собом узме као помагача и тако ме пребаци у Италију, но се то некијем начином обавио и мени би спријечено да се нађенем у Мађенти или Солферину...

УПаризу сам јошт јаче боловао од чежње за домовином; сваке гство 15 дана имао сам онијех душевнијех насртаја, који су ми пролазили само послије јакога и дугога плакања.

У нећелне дане и у распуст често пута, видећи како се моји другови веселе и како су шале чинили по Паризу и око Париза, и ја сам се на свој начин веселио. Кад изађем из лицеја, ја пођем на пијаци код станице кола; ту узмем најбољи фијакер и пођем код хљебара, узмем поголемо хљеба, па затијем хладнога меса, пршута и језика, двије чаше и једну малу бочицу анизете. Све то смјестим у кола, па нађем једног оргуљаша, кога ставим код кочијаша с његовом оргуљом, а пса његовог ставим са собом у кола, па онда хајд далеко за, фортификацију у поље, гдје нема никога.

Пошто отпустим кола, велику широку лумбрелу оргуљашеву раширимо на трави, сједнемо ја, оргуљаш и његов пас, па у тројицу ми братски ручамо и заговарамо се... Тај добри оргуљаш мене је разумијевао, па ми хоћаше набрати доста траве да се наслоним, па онда руку на ручицу његове оргуље, да ми свира и да ме успава. Није успијевао, сиромаш. Ја сам лежао и главу на погрчене лактове руке наслањао и гледао далеко, високо у облаке, тамо у правцу гдје сам замишљао да је Црна Гора и плакао сам, и јечао и уздисао...

Да ми се брига мало разбије, хоћаш који пут за тијем саратити у „Caffee de Droit“ да прочитам коју српску новину, али тамо халак, вика и бука, гдје ни оца ни мајку Србијанци међу собом не штедијаху.

Пантеон је близу те кафане и на њему она знаменита и на глас оргуља. Дивно је било слушати под оне величанствене сводове, пошто сунце зађе и замрачи се. Слушалаца видео сам по мало, по једну, двије, три стотине махом стараца и старица. Ту хоћаш и ја ући, узми мјесто међу њима на столици, или клупи. Они ме хоћашу гледати као бијелу врину и сигурно мишљаху: „Што ће сад овај овдје!“ И кад ме виђаху да се онако страсно мољаш, чуђаху се. Ја сам вазда био толерантан што се вјера тиче. Ја сам се могао молити Богу у православној цркви, у римокатоличкој или у протестантској једнако, а молио сам се често пута нешто вруће у часову малу и сиромашну сеоску црквицу, неголи у икакав вељељепни храм...

Ја спавах у мојој кабини на параброду, док слуга који знаваше откуд сам, уљеже: „Ево иду к нашој лађи двије барке пуне Црног-

раца". – Ја брже-боље скрчих да виђу који су, не слутећи ни најмање да ми је ту отац. Приступих руци очиној, чекајући да ме загрли, а он само рече: „Бон ђорно!" – Не познаваше ко сам, толико сам се био измијенио у оне четири године. Ја се грли и љуби с Црногорцима на лађи, а мој се отац чуди. Док у толико се нађемо покрај Локрума, па ћу ја узвикнути пун радости: „Ето Ловћен!" Отац упита сенатора Сава Лукетина: „Је ли то Никица, Саво?" – „Зар ме не познајеш, Мико?" – рекох ја. – „Не, него дођи сад овамо, солдате један, који се боље овесели оној вршини онамо, но мени кад си ме видио" – па ме поче грлити, а очи му се напунише суза. Ја радостан: Ловћен, отац, Црногорци, и у почетак хоћу да полудим, да у море скочим да прије дођем...

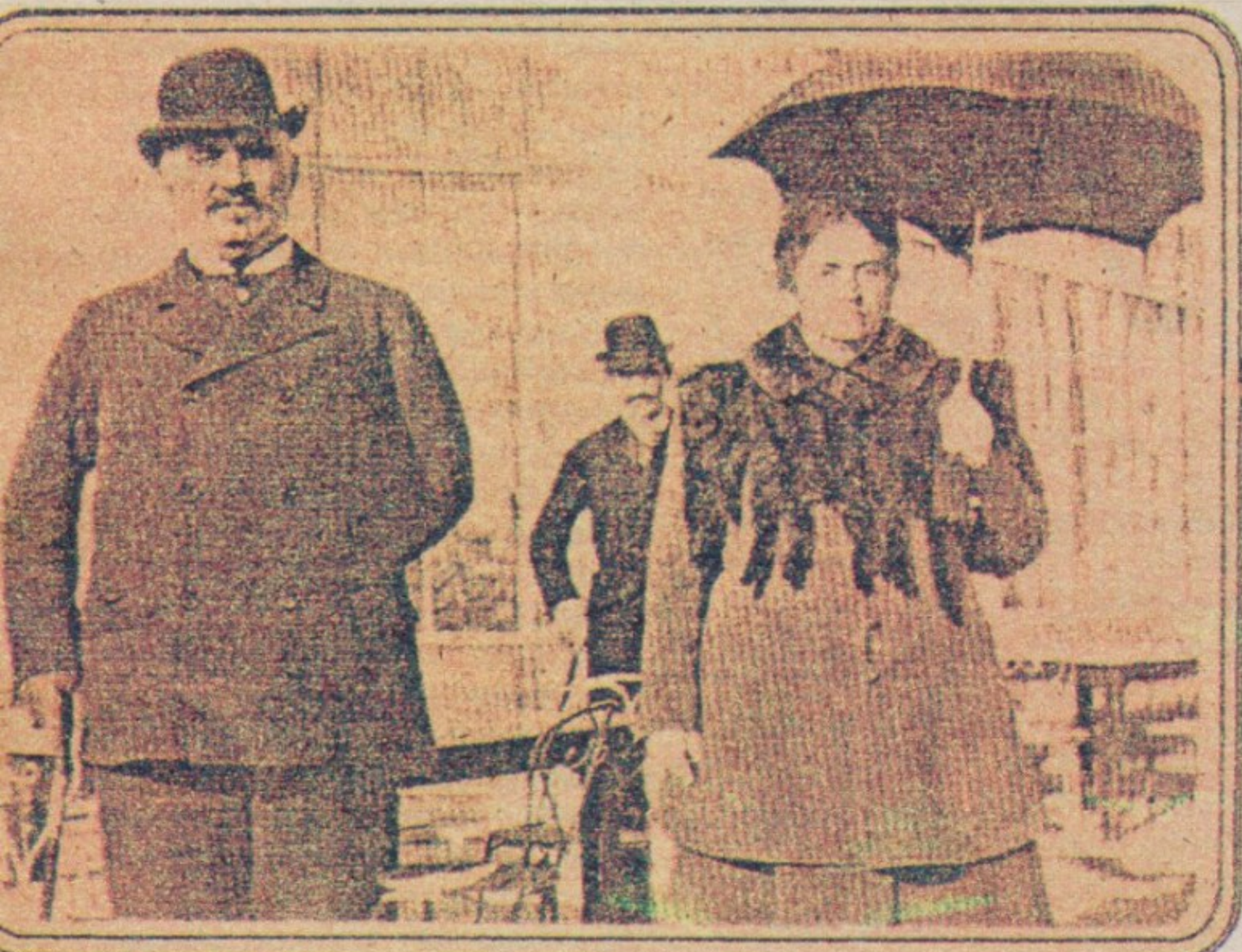
Најпослије, на дан 23. априла, на светога Ђорђија – наше славе, стигох срећно на Цети-

и претресају разни послови, ја присуствујем у савјету, присуствујем у суду, на софри, скупу и свуђ сам са стрицем, па чак ми се и чибук као њему приносио. Једном ријечи, ја сам пред сваким сматран човјеком. Па нека то, но се и мени истоме чињаше да сам човјек.

Колико је ово трајало? Ево колико: од 23. априла до 1. августа, свега 99 дана. А тада сам видео да нијесам човјек, но лудо и нејако дијете: ни знања, ни искуства, тиђ мали у гнијезду орла, којему се крила на риви которској поломише!

И 1. августа бих проглашен за господара црногорскога...

Као мрамор ја стајаш међу њима, разбарушен, гледајући их свијех и не гледајући никога. Свак се загна к мени да ми руку љуби, ја се брани, брани – нећу то никако. У то ће отац гласно рећи: „Станите мало, људи!" – па ми се примаче и викну: „Никола,

Последњи дани краља без краљевства: Никола I Петровић Његош снимљен 1920. у Ници са краљицом Миленом.

ње. Боже, уживања, Боже среће и задовољства! Стриц, стрина, мајка, сестра, својта, познаници, народ – свак ме грли и са мном се пита...

Од 23. дакле априла ја сам настањен у дому и у држави не више као дијете, но скоро као зрели човјек. Са мном се говори о озбиљним стварима

Никола, јадан, стриц ти је умро и ти си сад Господар у овој земљи. Јеси ли разумио?" пита ме збуњено. – „Ух, куку мени!" – Кажу да сам на ово рекао као да сам слутео које страшне муке, бриге и одговорности стоје у ријечи Господар.

Приредио:

Петар Милатовић

КУД СЕ ДЕДЕ ОРИГИНАЛ?

Текст који је пред читаоцима, уз извесна скраћивања и сажимања, преузет је из „Мемоара" Николе I Петровића Његоша које је за штампу приредио и објашњење написао Ристо Ј. Драгићевић. Ову делимичну аутобиографију последњег црногорског владара издали су 1988. цетињски „Обод" и титоградска „Побједа".

О оригиналном рукопису зна се само у траговима, и то на посредан начин, углавном преко писама и записа оних који су били у непосредној вези са књазом – краљем Николом. Шта је било са оригиналом, историчари још нису успели да одгонетну.

Изнад просека

„Историја – прошлост, садашњост и будућност – књига бр. 1" назив је нове плоче Мајкла Џексона, једне од најуспешнијих поп фигура у историји музике. Овај најновији ударац на потрошаче садржи компакт-диск „History begins" на коме се налази избор његових 15 највећих хитова који су дигитално ремастеризовани по најсавременијим студијским стандардима. На другом компакт-диску „History Continues" објављено је 15 нових песама укључујући и хит „Scream" који је снимио са сестром, Џенет Џексон. Све заједно, 150 минута музике, плус књига у којој су штампани текстови и фотографије које су први пут представљене јавности.

– Желео сам да понудим још више музике од онога што се могло чути на оригиналним снимцима – изјавио је Брус Сведијан који је у студију обрађивао старе песме за ову компилацију. – Те композиције већ су класика. Наравно, нисам желео да мењам музику. Жеља ми је била да слушаоцу понудим свеобухватнији доживљај.

Користећи предности најмодернијих студија, Брус је више од годину дана радио на припремању ове компилације. Поред старих песама у продаји се појавила видео касета „Video Greatest Hits History" на којој је десет Мајклових спотова од којих неки, по сценарију, заиста подсећају на кратке филмове. Током рада на овом крупном пројекту окупиле се доста стручњака, али је један од најзаслужнијих био Мајклов сарадник Квинси Џонс са којим је, поред осталих, снимио први соло албум „Off the wall" али и плочу „Thriller" која и даље важи за најпродаванији албум свих времена. Он изгара чак и у студију – каже Квинси Џонс. – Његов осећај за театарско представљање музике ни ту не престаје. Увек ме запањивало када у студију, где се налази само сниматељ и пар нас, он крене са својим необичним играчким покретима као да је на сцени. По мени, он је аутор који сваки пут даје 150 одсто својих могућности.

И после Тита компакт

Крајем маја ове године, у месецу младости, београдска кућа „Комуна“ објавила је компакт диск под називом „То мајка више не рађа“. Из наслова „Песме о њему, њима и нама“ и поднаслова „Поводом 15 година од последње вожње Плавог воза“ поступно постаје јасно о каквој је плочи реч. Захваљујући археолошким истраживањима новинара Богице Мијатовића и Петра Пеце Поповића, први пут су се на једном месту нашле песме посвећене Титу. Уједињени у заједничној љубави ту су: Дадо Топић, Оливер Драгојевић, Душан Прелевић, Здравко Чолић, Даворин Поповић, Неда Украден, Газменд Паласка, „Рани мраз“, „YU група“, „Сунцокрет“, „Тешка индустрија“, „Генерација 5“ и други. Тих двадесет песама данас делују још наивније него када су настајале али управо зато несумњиво одражавају дух свог доба. Ево како су се о свом прикупљачком раду изразили приређивачи у кратком тексту на омоту диска:

„Део уметничког стваралаштва наших народа, народности и појединаца посвећен другу Титу носи и овај скроман избор. Како технологија не омогућава трајање плоче дуже од 70 минута, преузимамо одговорност да одабиром песама наносимо још једну неправду према академицима, истакнутим уметницима и талентованим родољубима који су својим делом покушали да заокруже богатство милозвучног трага о Јосипу Брозџу.“

Сличном темом, али на другачији начин, бавила се македонска техно група „Xavier Acid“ која је на својој деби касети „И после Тита техно“ понудила своје виђење овог модерног звука. Убацујући, тачније семплујући делове Титових говора они су направили динамичну музику за дискотеке, проткану порукама за будућност.

PESME O NJEMU, NJIMA I NAMA

ТРАЖИЛИ
СТЕ
ПЕСМУ

HAVE
YOU
EVER
REALLY
LOVED
A
WOMAN?

ДА
ЛИ
СИ
ИКАДА
ЗАИСТА
ВОЛЕО
ЖЕНУ?

To really love a woman
To understand her you gotta
know her deep inside
Hear every thought see every
dream
Give her wings when she
wants to fly
Then when you find yourself
lyin
helpless in her arms
Ya know ya really love a
woman
When you love a woman tell
her that
she's really wanted
When you love a woman you
tell her
that she's the one
'Cos she needs somebody to
tell her
that it's gonna last forever
that you'll always be together
So tell me have you really ever
loved a woman?

To really love a woman
Let her hold you 'til ya know
how she needs to be touched
You've gotta breathe her really
taste
'Til you can feel her in your
blood
When you can see your
unborn children
in her eyes
Ya know ya love a woman
You got to give her some
faith, hold her tight
A little tenderness ya gotta
treat her right
She'll be there for you, taking
good care of you
Ya really gotta love your
woman

Текст и музика: Адамс, Ланг и
Кејмен
Изводи: Брајан Адамс

Да би заиста волео жену
да би је разумео
мораш је познавати дубоко
изнутра
чути сваку њену мисао,
видети сваки сан
понудити јој крила када
пожели да полети
А када се нађеш
беспомоћан
у њеном загрљају
знаћеш да заиста волиш
жену
Када волиш жену реци јој
да је заиста пожељна
Када волиш жену реци јој
да је једина
Јер, њој треба неко ко ће јој
рећи
да ће љубав вечно трајати
и да ћете заувек бити
заједно
И зато ми реци да ли си
икада заиста волео жену?
Да би заиста волео жену
Дозволи јој да те грли док
не схватиш
како жели да буде
додиривана
Мораш удахнути њен прави
укус
Све док је не осетиш у
својој крви
И док у њеним очима не
угледаш
своје још нерођено дете
знаћеш да заиста волиш
жену
Мораш јој улили мало
поверења, чврсто је грлити
Мало нежности, буди добар
према њој
Јер она ће бити ту за тебе,
добро те пазити
Стварно мораш да волиш
своју жену

ЗАБАВНИК

Догодило се
на
олимпијским
играма –
СЕНТ ЛУИС
1904.

ШАМПИОН ПРЕВАРЕ

Свој први искорак ван Старог континента олимпијске игре начиниле су 1904. године када им је домаћин био амерички град Сент Луис. У то време, међутим, многе земље нису могле својим спортистима да обезбеде новац за овако далек пут. Зато се на играма појавило само 496 такмичара, од којих су чак 432 били Американци.

Код таквог стања ствари, није на крају никога од присутних изненадило што су само у атлетском програму домаћи представници били најбољи у 24 од укупно 25 дисциплина. Међу њима неколицина је остварила по три победе.

ПРВИ ПУТ СА ЗАСТАВАМА

На Олимпијади у Сент Луису, представници земаља учесница су, за време церемоније отварања, први пут корачали са својим државним заставама. При том је било и спорова. Финци су, рецимо, одбили да иду под руском заставом, а Ирци под британском.

Реј Ајари поновио је подвиг од пре четири године. Он је опет победио у, данас увелико заборављеним дисципли-

Његов олимпијски рекорд држао се пуних 28 година: Арчи Хан са победничким пехаром после трке на 200 метара

Фред Лорц,
представник
домаћина у так-
мичењу марато-
наца, добар део
стазе превалио
аутомобилом,
затим „побе-
дио” и зарадио
незваничну ти-
тулу највећег
преваранта у
историји мо-
дерних олимпи-
јада

Анчи Хан, који је тријумфовао на стазама од 60 (7,0 сек.), 100 m (11,0) и 200 m (21,6). Овај његов трећи резултат био је толико добар да је надмашен тек 28 година касније, на Олимпијади у Лос Анђелесу.

Хари Хилмен први је прошао кроз циљ у тркама на: 400 m и 200 и 400 m с препонама, а Џејмс Лајтбоди се окитио златним медаљама после победа у дисциплинама: 800 m, 1500 m и 2500 m стипл-чез.

Ипак, све ове сјајне резултате је, на неки начин, засенило оно што се догодило у маратонској трци. Американец Фред Лорц био је извођач те највеће преваре у историји модерних олимпијских игара. Овај тркач је, у конкуренцији још 30 такмичара, од старта повео трку, али се брзо уморио. Зато је, како су хроничари забележили, најпре сео крај стазе да се мало одмори а онда је ушао у један аутомобил и, возећи се, превалио највећи део стазе.

На десетак километара од циља, Лорц напушта ауто и, кад га је возач потпуно изгу-

линама, скоку увис, скоку удаљ и троскоку, а све из места.

Најбољи спринтер био је

Хари Хилмен прелази преко једне од препрека у трци на 400 m с препрекама

III олимпијске игре

СЕНТ ЛУИС, 11. 8-29. 10. 1904.

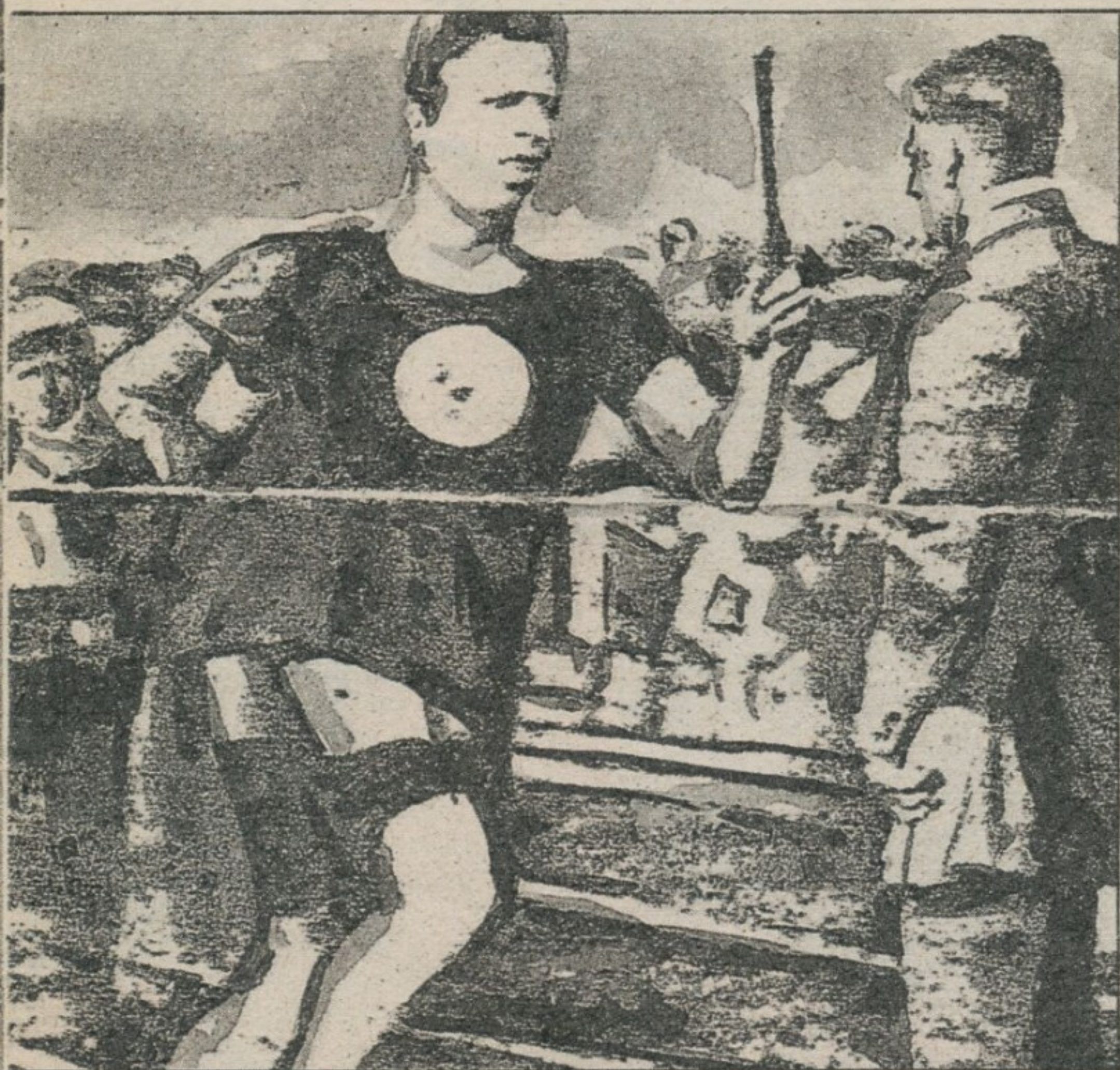
Учествовало 496 такмичара из 11 земаља. Било је шест спортских грана (атлетика, дизање тегова, гимнастика, мачевање, пливање и скокови у воду) у званичном програму и чак 15 у незваничном. Проглашена су укупно 102 олимпијска победника. Жене на овим играма нису учествовале.

био из вида, наставља да трчи. Тако свеж стиже на стадион и с лакоћом праи пролази кроз циљ. Гледаоци га поздрављају овацијама, а организатори му на главу стављају победнички лаворов венац.

Игром случаја, ова обмана је брзо откривена јер се возач аутомобила, који је Лорца оставио на стази, потом запу-

на проглашен је Томи Хикс, други Американац, који је на својим ногама први прешао свих 40 km.

На играма у Сент Луису, највише медаља припало је америчком гимнастичару Антону Хејди, и укупно пет (четири „злата“ и једно „сребро“). Он је био најбољи у прескоку, на вратилу и коњу с хватаљ-

**Џејмс
Лајтбоди
стиже
на
циљ
трке
на
800
метара**

кама. На разбоју је Хејда освојио сребрну медаљу, а још два златна одличја изборио је у такозваном гимнастичком тробоју.

И ова Олимпијада, попут оне у Паризу, организована је као део Светске изложбе, што је у великој мери нега-

МЕЂУИГРЕ У АТИНИ 1906.

Поводом десете годишњице првих обновљених олимпијских игара, у Атини су 1906. године организоване такозване Јубиларне игре. Надметало се 911 такмичара из 20 земаља у 11 спортских грана. У дисциплини ходања на 3.000 метара победио је Ђорђе Станић из Суботице, који се тада надметао као члан репрезентације Угарске.

тио право на циљ маратонске трке. Када је тамо у „победнику“ препознао свог аутостопера, одмах га је пријавио службеним лицима и Лорц је био доживотно дисквалификован. Уместо преваранта Лорца, за победника марато-

тивно утицало на изглед целе те спортске смотре. Још једно сврставање олимпијских игара међу експонате Светске изложбе било је, кажу, главни разлог што ни сам Пјер де Кубертен није желео да им присуствује.

**Уређује
др Зоран Живковић**

ВРЕМЕ

Џејмс Ган

ЗА

РУЧАК

Анђела се пробудила у паници. Осетила је да се приближава време за ручак. Брже-боље скочила је из кревета и прегледала свој подсетник. Смирила се кад је схватила да данас има заказан саста-
нак.

Спремила се на брзину. Није обраћала пажњу ни шта ће обући ни како ће се нашминкати. Улетела је у лифт, истрчала пред зграду и села у први такси. Све је радила као у магновењу. Само једно било јој је у глави – време за ручак.

Доктор Бакман је деловао достојанствено. Да није била у таквом стању, можда би се и потрудила да га заведе. То јој је било у крви. Али, тренутно јој је нешто друго било много важније.

– Зоолошки врт? – доктор је говорио са јаким, немачким акцентом. – Шта под тим подразумевате?

– Па, не ради се баш о зоолошком врту – Анђела је, лежећи на каучу, гледала таваницу. – Како да вам објасним? Ради се, заправо, о једној животињи, ако њега уопште можете да назовете зверком.

– А како га ви зовете?

– Докторе, ја га никада, али заиста никада, не зовем јер се плашим да ће доћи – Анђела је задрхтала.

Доктор се збунио.

– Кад ви нећете да ме питате о чему се ради ако не о звери, морам сама да вам кажем. У питању је право чудовиште.

– Чудовиште? – доктор Бакман се трудио да задржи достојанствен тон.

– Правите се да је то за вас најобичнија ствар на свету – Анђела се окренула на каучу и дрско погледала психијатра право у очи. – Као да чудовишта свакодневно срећете. Уосталом, можда ту има и неке истине. Бити психијатар у данашње време није лако. Има сваких пацијената, вероватно сте често у опасности!

– У опасности? – доктор Бакман није крио изненађење. – Како то мислите?

– Па срећете разне људе са разним тешкоћама...

– Да, да... – психијатар је очигледно желео да прекине такав разговор. – Него, да се ми вратимо на то ваше чудовиште!

– У реду – Анђела се поново загледала у таваницу као да биће о коме

вреба одозго, спремно да је шчепа. — Не ради се о некој сподоби која се јавља у сну. Он је стваран као ви и ја. Има кратко, ружичасто крзно, закрвављене очи... Стоји на четири ноге и може из места да скочи и до десет метара. Има само две руке, али зато му је на шакама шест прстију. Прсти су му као од гуме, може да их савија и помера у свим правцима и да их истеже колико пожели...

— Вегетаријанац? — нашао се доктор.

— Не, докторе — Анђела је питање схватила сасвим озбиљно. — Све једе, али највише воли месо. Да није зелене боје, лице би му изгледало као људско, али кад отвори уста, згрозите се. Има тако велике и оштре зубе — поново се стресла. — Да ли можда пребрзо причам?

— Не брините ви о мени — психијатар је, очигледно, на тренутак изгубио стрпљење. — Говоримо о вашој подсвести, а она има свој ток који не треба реметити.

— Подсвест, кажете — рекла је Анђела разочарано. — Значи, опет ће се кренути тим ис-

тим, добро познатим путем.

— Надам се да не мислите да ваше ноћне море имају било какве везе са стварношћу — доктор Бакман је био прилично оштар.

— У противном, значило би да сам болесна, зар не? Ја ту ништа не могу, онда за мене и нема помоћи. Тако бар ја мислим.

— Само полако — психијатар је повратио достојанствен тон. — Да се вратимо на почетак. Кад су почеле те фантазије?

— Чини ми се да је све кренуло „у пакету“ с клаустрофобијом.

— Безразложан страх од затворених простора није необичајан — доктор Бакман као да је опет био на свом терену.

— То би било сасвим у реду да мене језа није обузимала на отвореном, у гомили света.

Имала сам осећај да сам се нашла у скученој соби и ухватила би ме паника. Страх је тако јак да су сви ти људи који су ме окруживали, бука на улици, кола, нестајали и ја сам окружена масом, осећала да сам сасвим сама.

— Добро, али то осећање јављало вам се само повремено?

— Тачно. Можда све то и не би било тако застрашујуће да одједном нисам поче да осећам тежак, непријатан мирис. Као кад се приближите кавезима са лавовима, али ипак другачији. Зато сам и почела да размишљам о зоолошком врту.

— И, природно, ви сте били једина особа свесна тог мириса?

— Да, докторе. У почетку сам се трудила да не обраћам пажњу на тај смрад. Чак сам користила најјаче парфе-

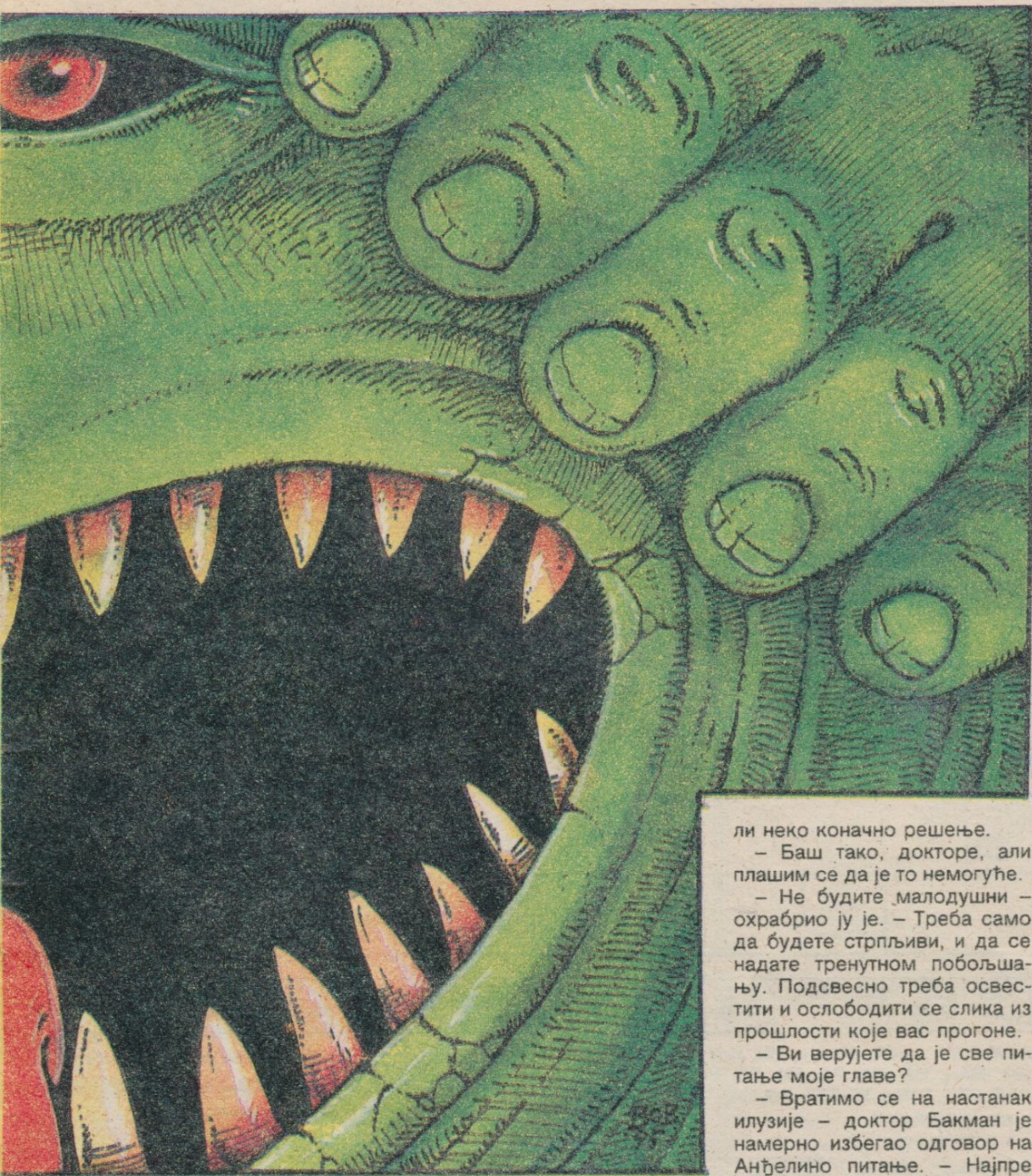
ме да га неутралишем. Међутим, сваки пут кад би ми се поново јавио, тај оштар мирис био је све јачи и непријатнији. На крају, немоћна да се сама изборим с тим што ми се догађа, обратила сам се доктору Аберу.

— Мом уваженом колеги обратили сте се пре него што се видели то ваше чудовиште.

— Не. Доктор Абер и јесте кривац што сам га коначно видела.

— То је могло да се очекује, госпођице Анђела.

— Кад више ништа није успевало, доктор Абер је прибегао хипнози. „Можда ћемо тако продрети у вашу подсвест“, говорио ми је. „Да отворимо врата далеке прошлости“. Ја сам пристајала, нисам имала избора. Отворила сам та врата и... Тада се то и догодило.

— Шта се догодило?
— Суочила сам се са чудовиштем, докторе! Гледало ме је кроз та отворена врата... Залупила сам врата, али већ је било сувише касно. Врата су постојала и звер је то знала. И он и ја били смо свесни да их може отворити.
— Да ли можда имате неко објашњење те ваше илузије?
— Нећете ми се смејати?
— Наравно да нећу! — доктор је био изузетно озбиљан.
— Мислим да сам ја, неком чудесном игром случаја, повезана са зоо-вртом у далекој будућности. То чудовиште није рођено на Земљи. Оно је ванземаљац са Јупитера, чини ми се...
— И ви сад страхујете да ће тај ванземаљац—Јупитеранац, кад-тад, отворити врата?
— Да, да! Али, он не може да живи у овом времену, то би било немогуће. Нажалост,

неке ствари из садашњости могу да се пренесу у ту далеку будућност. А чудовиште, с времена на време, ужасно огладни. Жељно је меса...
— Меса? — доктор Бакман поновио је записујући нешто у свој нотес.
— На сваких неколико недеља тој звери јави се осећање да је време за ручак.
— Чудовиште подсећа на вашег оца, зар не?
— Исто ме је питао и доктор Абер — Анђела се намрштила.
— Ја сама, искрено да вам кажем, нисам то приметила. Можда постоји нека незнатна сличност, али сумњам.
— Колега Абер, вам, рекао бих није баш олакшао живот?
— Не бих волела да стекнете такав утисак — брзо је одговорила Анђела. — Помогao ми је, али накратко, ако знате шта хоћу да вам кажем.
— Ви бисте, свакако, желе-

ли неко коначно решење.

— Баш тако, докторе, али плашим се да је то немогуће.

— Не будите малодушни — охрабрио ју је. — Треба само да budete стрпљиви, и да се надате тренутном побољшању. Подсвесно треба осветити и ослободити се слика из прошлости које вас прогоне.

— Ви верујете да је све питање моје главе?

— Вратимо се на настанак илузије — доктор Бакман је намерно избегао одговор на Анђелино питање. — Најпре сте се суочили са клаустрофобијом, потом се јавио тај смрад, онда је доктор Абер, уз помоћ хипнозе, да кажемо лаичким језиком — истерао ту звер на чистину, односно ослободио ноћне море...

— Нису то снови, докторе — Анђела га је исправила. — Кад заспим, не сањам чудовишта. Чим затворим очи, ја — Анђела је поцрвенела — па, бићу отворена, замишљам само мушкарце. А ту звер из зоолошког врта просто осећам... задрхтала је.

— Звер је гладна, то желите да кажете?

— Већ сам вам објаснила да јој се приближава време за ручак. А звер чезне за месом.

— И шта онда уради?

— Отвори врата.

— Потом оне своје еластичне прсте заглави у довртак, али тако да врата не можете да залупите?

— Баш тако, докторе — Анђела као да је била захвална психијатру на разумевању.

— Ви се сад плашите да ће то чудовиште једног дана постати толико гладно да ће појести вас?

— Тако некако. Па зар и ви не бисте били застрашени, докторе? И сами знате да постоје легенде о разним змајевима, Минотауру и неким чудним бићима. Углавном су волели да се хране девицама, тако бар приче кажу.

— Знате шта ћу вам предложити? И сами тврдите да се чудовишту јави јак нагон за храном, на сваких неколико недеља, зар не?

— Тако је, докторе!

— Кад год осетите да се то време приближава, ви дођите у моју ординацију — доктор Бакман је први пут Анђелу погледао као да се обраћа детету. — Нагласили сте да је тој вашој звери баш сада време за ручак?

— Да — Анђела се придигла и неприметно почела да њуши. — Пред вратима је, докторе, зар не осећате смрад?

— Свакако да не — психијатар се правио да не примећује Анђелину рекацију. — Молим вас, причајте ми нешто о свом оцу.

— Па... — уплашена девојка почела је невољно да прича. — Мој отац је веровао у реинкарнацију...

— То ме не занима. Сетите се шта сте према њему осећали као девојчица, сетите се његових прича, односа према вашој мајци...

— Докторе, бојим се да немамо довољно времена. Већ је увукао прсте у довртак...

— Ви опет о чудовишту — доктор Бакман је био помало изнервиран. — Вратимо се вашем оцу...

— Врата су се отворила — крикнула је Анђела. — Плашим се, време је за ручак!

— Драга моја девојчице, бар мене не можете завести, како то не разумете...

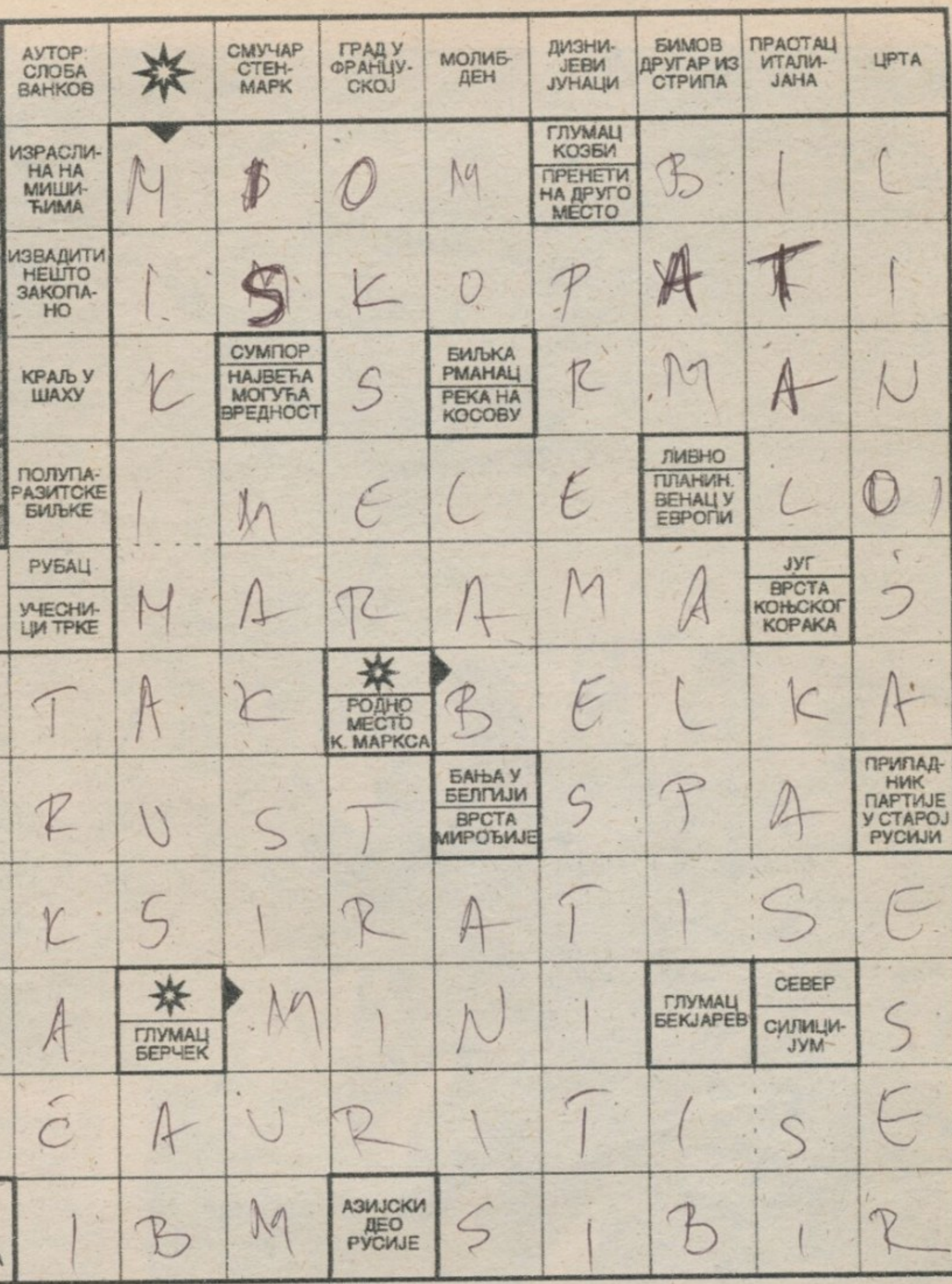
— Докторе! Пазите! Доктор Бакман...

Анђела је устала са кауча и дубоко уздахнула. Чинило се да је то уздах олакшања. Више се није осећао тај ужасан смрад. А и доктор је нестао.

— Докторе! Анђела је пришла вратима и окренула се начас, за сваки случај. Одговора није било. Као ни у седамнаест претходних случајева кад се обраћала разним психијатрима.

Није било сумње, мислила је Анђела. Чудовиште заиста обожава психијатре. Само да их нађе довољно кад год се приближи време за ручак. Било јој је жао, али није смела да дозволи да сама постане плен.

Илустровао Добросав Боб Живковић

ЗАБАВНИК

ИСПУЊАЉКА

1	L	O	V	I	N	
2	S	I	T	N	I	S
3	P	R	I	H	O	D
4	M	A	S	U	R	I
5	D	R	S	T	E	N
6	A	M	O	N	R	A

А, ВИ, ЈУ, ДО, МА, МОН, НА, НИШ, ПР, ПРИ, РА, РИ, СИТ, СТЕН, ХОД.

Ако испуњаљку исправно решите, у означеним пољима добићете име и презиме певачице са слике.

1. Улов; 2. Ситан новац; 3. Зарада; 4. Салаши; 5. Накит који се носи на прсту; 6. Египатско божанство сунца.

РЕБУС (6,1,4)

Решења се налазе на страницама "Мале поште"

Помицаљка

Задане појмове помакните лево или десно, тако да у три узастопна усправна ступца добијете три одевна предмета.

СОМОТ
КАПУТ
РАНАЦ
МОКАСИНА
МАКСИ
НАТИКАЧА

НАРАМА, ОРКАС, ТУРИКА

АНАГРАМ

P.P.: ОНА ЈЕ ДИВНА
VINOVA KASDER

ИНДИРЕКТИ

1. падобран (2,3)
2. Канада (2,4)
3. а (4,1)

ДА - НЕ ПИТАЛИЦЕ

1. Најисточнија тачка Русије је на западној хемисфери? **ДА**
2. Карамуру је велики јапански мач којим се извршавао харакири? **НЕ - VERSTA KIBE**
3. Када вам Шпанац персира, он вас у ствари оловљава са "Ваша милости"? **ДА**
4. Небраска и Дакота су племена Индијанаца? **ДА**
5. Анатолиј Карпов је најдуже носио титулу светског шампиона? **НЕ - LASKER**
6. Сликарски правац кубизам добио је име по острву Куби? **НЕ - POLKOCKI**
7. Друго име за холандску монету "гулден" је "флорин"? **ДА**
8. "Шипхол" је највеће британско бродоградилште? **НЕ - AMSTERDANSKI AERODROM**
9. Чернозем је плодна украјинска земља црница? **ДА**
10. Кус-кус је јело које Арапи радо једу? **ДА**

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	S	L	O	B	O	D	A	N
2	A	I	D	A	A	E		
3	T	R	E	N	K	V	O	
4	E	O	L	O	M	A	N	
5	S	A	S	M	A	K		
6	A	B	T	E	R	E	T	
7	R	A	K	E	T	A	R	I
8	P	R	O	F	E	S	O	R
9	E	L	I					
10	S	L	O	G				
11	A	I	R					
12	M	O	D	A				
13	S	K	I	F				

У овој укрштеници нису уцртана црна поља, већ то треба да урадите сами. Црна поља су распоређена несиметрично и њихов број је означен у загради на крају сваког описа.

ВОДОРАВНО: 1. Име тенисера Живојиновића (0); 2. Вердијева опера - Прво слово - Скр. за електрон (2); 3. Аустријски вођа пандура, Фрањо - Домаће говедо (1); 4. Грчки бог ветра - Држава на Арабијском полуострву (1); 5. Марама која покрива главу муслиманки (2); 6. Иницијали глумца Берчека - Товар, време (1); 7. Испаливачи противградних ракета (0); 8. Наставник на факултету (0); 9. Америчка глумица Кристи (1); 10. Део речи (0); 11. Скр. за ампер - Симбол иридијума (1); 12. Популарни начин одевања (0); 13. Врста спортског чамца (0).

УСПРАВНО: 1. Јапанско национално пиће - Француски кипар, Ханс - Глумица Ема (2); 2. Име и презиме америчког спринтера - Иницијали сликара Кокошке (1); 3. Одећа (мн.) - Материје које се налазе у стању велике раздробљености (1); 4. Наш песник, Матија - Тенисерка са слике (1); 5. Симбол кисеоника - Звезде репатице (1); 6. Потврдна реч - Бивши голман, Чедо (1); 7. Скр. за алт - Кравар, говедар у Ј. Америци (1); 8. Племенити гас (симбол Ne) - Стари фенички град (1).

ОСМОСМЕРКА

У овој осмосмерци сви појмови од самогласника имају само "У". Када их све пронађете, остаће вам четири слова која, читана редом, дају презиме глумца са слике (које, такође, садржи слово "У").

БРУС, БУНТ, БУРЖУЈ, ГРУНТ, ГРУНО, ГУРУ, ГУШТ, ДРУГ, ЗУЛУ, КРЉУШТ, КРУГ, КУКУРУЗ, КУЛМ, КУЛК, КУМУЛУС, КУНОТ, КУПУС, КУРКУ, КУРЕК, КУСУР, КУРШУМ, МУМНО, ПЛУГ, ПРУСТ, ПРШУТ, ПУРПУР, РУМУН, СМУК, СТРУГ, СТРУК, ТРБУХ, ТРУМЕ, ТРУСТ, ТУЛУЗ, ТУРКУ, УГУРСУЗ, УНЦУТ, УСТУП, УСУД, ФРУГ, ФРУШТУК, ФУТУР, ХРУШТ, ХУМУС, ЦВРКУТ, ЧУРУГ, ШКРГУТ, ШТРУМНО, ШУРУТ.

Т	У	Д	У	З	Т	С	У	Р	П	С	М	У	К	Р	У	К	Ш
Ш	Р	К	У	К	У	Р	У	З	Г	Ц	У	К	Р	У	Т	К	У
У	К	Б	С	М	К	С	С	У	В	Т	Ш	У	Р	Х	Н	У	Р
Љ	Г	Р	У	Н	Ф	Т	Р	Р	К	Т	Р	П	П	У	Т	С	У
Р	У	Х	Г	Х	Р	Т	К	У	Р	Б	У	Р	Ж	У	Ј	У	Т
К	К	У	П	У	С	У	М	У	Г	Р	К	Ш	Л	Д	Т	Р	У
Р	У	У	К	У	Т	У	М	У	П	У	К	У	Т	Ш	У	Р	Ф
У	Л	Л	Р	Р	Л	П	Р	У	М	Л	З	Т	У	М	Ц	С	Р
Г	М	Т	У	У	Ф	Д	Р	У	Н	П	У	Г	Б	У	Н	Т	У
Б	Р	У	С	К	Г	Р	У	Н	Т	З	С	Г	У	Р	У	Ч	Г

Из бележнице
једног ветеринара

ПОКЛОН ОД МАЈМУНА ТОТА

Од призора који се указао стао ми је дах: десетине и десетине златног прстења, привезака, наушница украшених висококаратним сма-рагдима и рубинима, дијадема покривена прашином која је, кад је стара госпођа дунула на њу, синула за мене дотад невиђеним сјајем

Био је чист случај што смо се доктор Еспинал и ја у истом тренутку нашли пред огромном црном кућом. Поздравили смо се – једном ми је зашио велику и дубоку посекотину – и он ме је запитао кога то треба да лечим.

– Стара дама има, како изгледа, мајмуна – одговорих. А шта вас доводи овамо?

– Госпођа Крабе лично – уздахну он дубоко. – Она ми је нова пацијенткиња, наследио сам је заједно с праксом доктора Ландауа. Прича се да је поприлично тешка особа.

Сви смо у овом делу града знали понешто о госпођи Крабе. Била је удовица имућног трговца текстилом и у свим ловачким походима по мочварној околини учествовала је као хајкач. За разлику од осталих ловаца који су у лов одлазили на коњима, она је увек ишла пешице. Од мужевљеве смрти храбро је, уз помоћ два верна намештеника, наставила да води његове послове не напуштајући кућу која као да је утонула у сан без буђења.

Прво правило

Закуцали смо на гвожђем окована велика врата која су се, после нашег дугог чекања, отворила уз шкрипу зарђалих шарки. Отворила нам је стара кућна помоћница у дубоким ципелама које су се закопчавале на дугмиће и увела нас у велику просторију са чије су таванице висиле траке старих плишаних црвених тапета. Госпођа Крабе имала је преко 80 година, била је мала и спечена, косе обојене каном и лица прекривеног дебелим слојем пудера.

Седела је за шиваћом машином и жустро притискала њену папучицу брижљиво правећи два шава преко једне кесице с чајем коју је за тим маказама пресекла на два дела. Не, за госпођу Крабе не би се могло рећи да је била расипница. Тренутак касније је устала, дохватила велику чашу и боцу с ликером од јаја да би се одмах потом испружила по плишем пресвученој софи.

Да бих разбио ћутање предложио сам да изиђем из собе док њу доктор Еспинал буде прегледао. Свог пацијента сам већ открио – дремуцао је на билијарском столу који се налазио усред просторије. Стара Крабе испила је своју чашу а затим се нагла да би испод софе извукла две ликерске чашице. Пошто је напунила све три, обратила нам се енергичним гласом:

– Седите тамо – наредила је и показала две ниске шамлице. – И нека свако узме своју чашу.

Послушали смо је.

– Да с једним одмах будемо начисто – наставила је. – Ушли сте на главна врата. Та врата се никад не отварају и убудуће молим користите искључиво споредни улаз.

Доктор Еспинал и ја седели смо згурени на нашим шамлицама и безвољно сркутали неукусни жути бућкуриш. Госпођа Крабе је пола своје чаше испила једним гутљајем.

Почиње збрка

– Ви сте, значи, обојица лекари. Хоћете ли прво да прегледате Тота?

– Ја сам због вас дошао, госпођо Крабе – проговорио је Еспинал. – Ја сам доктор Еспинал, ваш нови лекар...

– А ко је онда онај тамо? – прекинула га је и показала на мене.

– Ја сам ветеринар... дошао сам због мајмуна...

Намрштила се и чворноватим прстом исписала у ваздуху полукруг.

– Ви сте, значи, доктор Еспинал. Шта знате о мајмунима?

Еспинал је дубоко уздахнуо

— Госпођо Крабе, дозволи-те да вам објасним. Доктор Тејлор је дошао због вашег мајмуна а ја да вас...

Њен кажипрст поново је кренуо кроз ваздух и зауста-вио се на несрећном Еспина-лу.

— Аха — казала је. — Ви сте дакле његов асистент. Врло Добро. Сироти Тот и заслужи-је највећу лекарску пажњу.

Погледао сам Еспинала ко-ји је беспомоћно буљио у ме-не. Џангризава старица очи-гледно је патила од последи-ца дубоке старости и злоупотре-бе коњака од јаја. Високо сам подигао обрве и нервоз-но загризао ивицу своје чаши-це. Уз оштар цилик одломио се комадић кристала и пао на под.

— Господине докторе Лан-дау! — просиктала је стара. — То је оригинал „вотерфорд“ кристал и коштао је 15 шилин-га и шест пенија, ако се не ва-рам. Одбићу вам толико од хонорара. Сад можете да ме прегледате и ослободите ме мојих тегоба.

— Али, госпођо Крабе, он је лекар!

— Тачно! Немам ништа про-тив да вам он асистира, док-торе Еспинал, али ми ни на крај памети не пада да само њему препустим Тотово лече-ње.

Еспинал слеже раменима и преврну очи.

— Знате, шта — обрати се он мени. — Прегледајте тог мај-муна да бар с тим завршимо.

Мој кривоноги пацијент

Пришао сам билијарском столу.

— Знате ли шта му је, шта га мучи? — запитао сам.

— Зуби, докторе Ландау. Не-што му са зубима није у реду.

Почешао сам мајмуна по потиљку. Тот се одмах пробу-дио и бесно ме погледао. Ли-це и тело били су му потпуно деформисани, удови искрив-љени а ребра упала. Подигао сам га и опрезно спустио на под. Тот је почео да се муче-нички вуче на лактовима и ко-ленима по прашњавом тепи-ху.

— Да ли се увек овако кре-тао?

— Јасно! — гласио је њен од-говор. — Мајмуни капуцинери увек тако иду.

Узео сам мајмуна и поди-гао му горњу усну. Што се ти-че зуба, госпођа Крабе је би-ла у праву. Расли су му на средини непца и испод језика, густо збијени, скоро у групи, прелазећи један преко дру-гог. Тот је патио од болести која због неухрањености чест-то напада јужноамеричке примате.

— Шта дајете Тоту да једе?

— Одличну, пуновредну хра-ну.

— Шта тачно?

— Добија јаја. Јаја у њихо-вом најприроднијем облику.

Нешто ми је синило кроз главу.

— Пије ли и он коњак од ја-ја?

— Природно! Баш као и ја! То мене одржава у одличном стању.

— А шта још добија осим то-га?

— А шта би му још требало? Коњак од јаја је одлична на-мирница. Шећер за снагу, ал-кохол за душу.

Вратио сам Тота на билијар.

— Госпођо Крабе — почео сам брижљиво бирајући ре-чи. — Тај коњак је отров за мајмуне. Због њега је Тот по-стао богаљ. Ја не могу да ис-правим оно што је већ учиње-но али с мало среће могу му бар олакшати живот. Ни капи више ајеркоњака. Од сада ће свакодневно добијати вита-мине и калцијум. Захтевам да га боље храните и омогућите му боравак у башти да би га сунце мало грејало. Јесте ли разумели?

Мрачно ме је погледала.

— Изврсно, докторе Еспи-нал. Надам се да се разумете у свој посао. У сваком случају закључила сам да мене ви не треба да прегледате. И без вас ћу се извући. Хвала!

— Али, ваш лекар је тамо. — Нећу допустити да ме ле-чи ваш асистент.

Кренуо сам према вратима.

— Станите! — загрмела је кад сам дохватио кваку. — Ипак ме прегледајте. Али, за-хтевајте од оног ветеринара да напусти собу док ја будем полуодевена.

Одлучно сам притиснуо кваку и изишао.

Прелазимо на шприцер

Три недеље касније опет сам посетио црну кућу. Гос-пођа Крабе, лежећи на софи, поздравила ме је шармант-ним осмехом.

— Докторе Ландау, баш се радујем што вас опет видим.

Извежбаним покретом из-вукла је испод софе флашу с тамноцрвеном течностју, за-тим и две чаше, једну ликер-ску за мене а једну за воду за себе, и сипала у њих црно ви-но разблажено минералном водом.

— Као што видим, не пијете више ајеркоњак?

— Тако ми неба, не! Ни капи више откако је онај фини док-тор Тејлор био овде. Рекао ми је да сам узимала мало беланчевина, витамина и ба-ластних материја и само небо зна шта је још набројао. Казао је да свакодневно морам да једем шницле и рибу. И вита-мине. Дивно се осећам. Све ми се чини да већ могу да размишљам о поновној удаји. Али, није лепо да причам са-мо о себи. Ви сте дошли да погледате Тота, зар не докто-ре Ландау.

Тот је и даље изгледао јад-но али је бар могао да се слу-жи ногама, чак и да мало по-трчи.

— Зар није то дивно, докто-ре Еспинал? Право чудо! По-гледајте сад добро сто за би-лијар — наредила је.

Послушао сам је. Једна ру-па на њему била је препуна тврдо куваних и исецканих ја-ја, у другој су били ораси, у трећој урме и суво грожђе. Једна је, пак, до врха била напуњена црвимица из браш-на, правом посластицом за капуцинере.

— Изврсно!

— Пре но што одете, докто-ре Тејлор, морате ми рећи шта да радим с овим реума-тичним зглобовима на нога-ма.

Последња посета

Најзад је дошао дан моје последње посете. Тот се кре-тао још боље и изгледа да је уживао у својој разноврсној храни. Госпођа Крабе, пак, хранила се очигледно — вели-ким количинама шприцера.

— Хвала за све, драги док-торе — казала је кад сам изја-

вио да Тоту засад више нисам потребан. — Али, пре но што одете, желим да вам дам не-што. Пођите са мном.

Кренуо сам, пратећи њен несигуран ход, кроз ходнике старе куће, уз широке степе-нице са којих се под нашим ногама дизала прашина. Нај-зад смо стигли у малу просто-рију која је, сем једне огром-не касе покривене рђом, би-ла потпуно празна. Старица је извукла из џепа велики кључ и после многих покушаја најзад нашла кључаоницу.

— А сад, молим вас, окре-ните ручку, докторе Ландау, и повуците врата.

Пришла је каси и стала да претуром по гомили завежља-ја, кутија и кутијица. Од призо-ра који се указао преда мном стао ми је дах: десетине и де-сетине златних прстенова, привезака, наушница украше-них висококаратним смараг-дима и рубинима, дијадема покривена прашином која је, кад је стара госпођа дунула на њу, синила за мене дотад невиђеним сјајем. Најзад је нашла оно што је тражила: из-вукла је из касе једну безоб-личну папирну кесу, стрпала ми је у руке с речима:—

— Велико вам хвала, докто-ре Ландау.

Вратили смо се истим пу-тем. Стезао сам кесу на груди док ми се у глави све вртело. Кеса је била до пола пуна и тешка бар пола килограма. Шта је у њој? Накит? Златни-ци? Ни сам не знам како смо се опростили на вратима, спо-редним вратима.

Бацио сам се у ауто, отво-рио кесу и завирио у њу. На врху, преко нечег завијеног у новински папир, била је цеду-љица а на њој оловком на-жврљано: „Доктору, Еспина-лу, најбољем ветеринару на свету, у знак захвалности од Тота“. Отворио сам омот и у-гледао седам крупних — пара-дајза.

Можда је госпођи Крабе било збркано у глави али не баш све. Месец дана касније послала ми је чек за моје ус-луге. Од суме наведене у мом рачуну одбила је тачно 15 шилинга и 6 пенија.

Дејвид Тејлор

О својим искуствима и дожив-љајима енглески доктор ветери-не Дејвид Тејлор, који је најве-ћи део свог радног века провео по разним зоолошким вртovima, написао је књигу „Авантуре јед-ног ветеринара“ која је постигла велик успех. Судећи по дожив-љају са госпођом Крабе и ње-ним мајмуном, доктор Тејлор ни-је претерао када је у наслову своје књиге употребио реч „авантура“.

К. В.

ЈА ♥ ПТТ

Уређује: Вито Недељковић

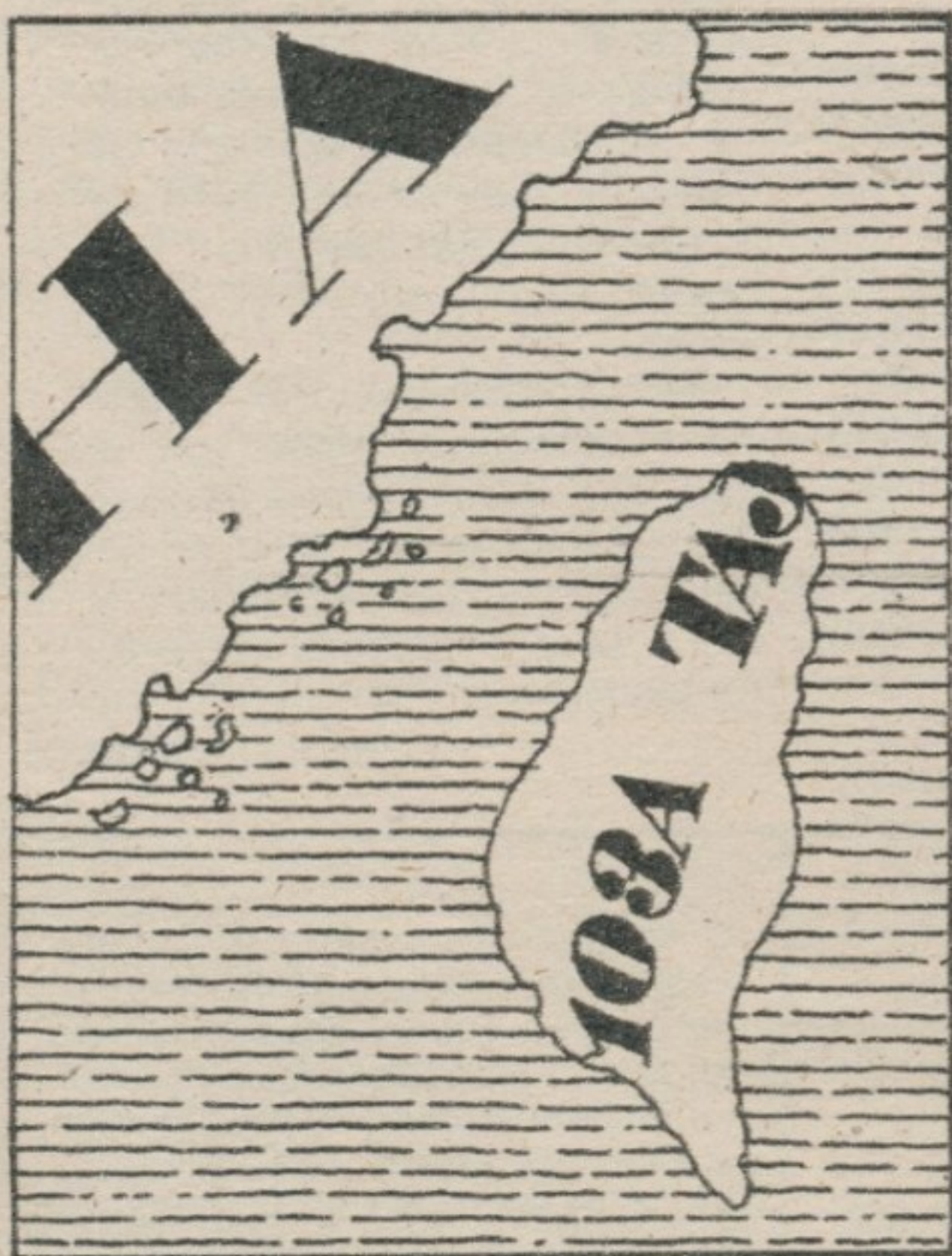
Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Формоза је Тајван

Да ли је Формоза у ствари Тајван, или су то две засебне државе и која је од њих острво?

МИЛЕНА
Кисељак

Тајван или Формоза је острво у Кинеском мору удаљено од Кине око 145 километара. Ово острво је до 1895. године било у саставу Кине, да би после Јапанско-кинеског рата припало Јапанцима. Острво је после Другог светског рата било враћено Кини, али само до 1949. године, када се после победе кинеске револуције, генерал Чанг Кај Шек са остацима своје владе и разбијене војске, склања на острво Тајван. Године 1954. Американци су помогли Чанг Кај Шеку да прогласи самосталну државу Тајван коју је признало веома мало држава.

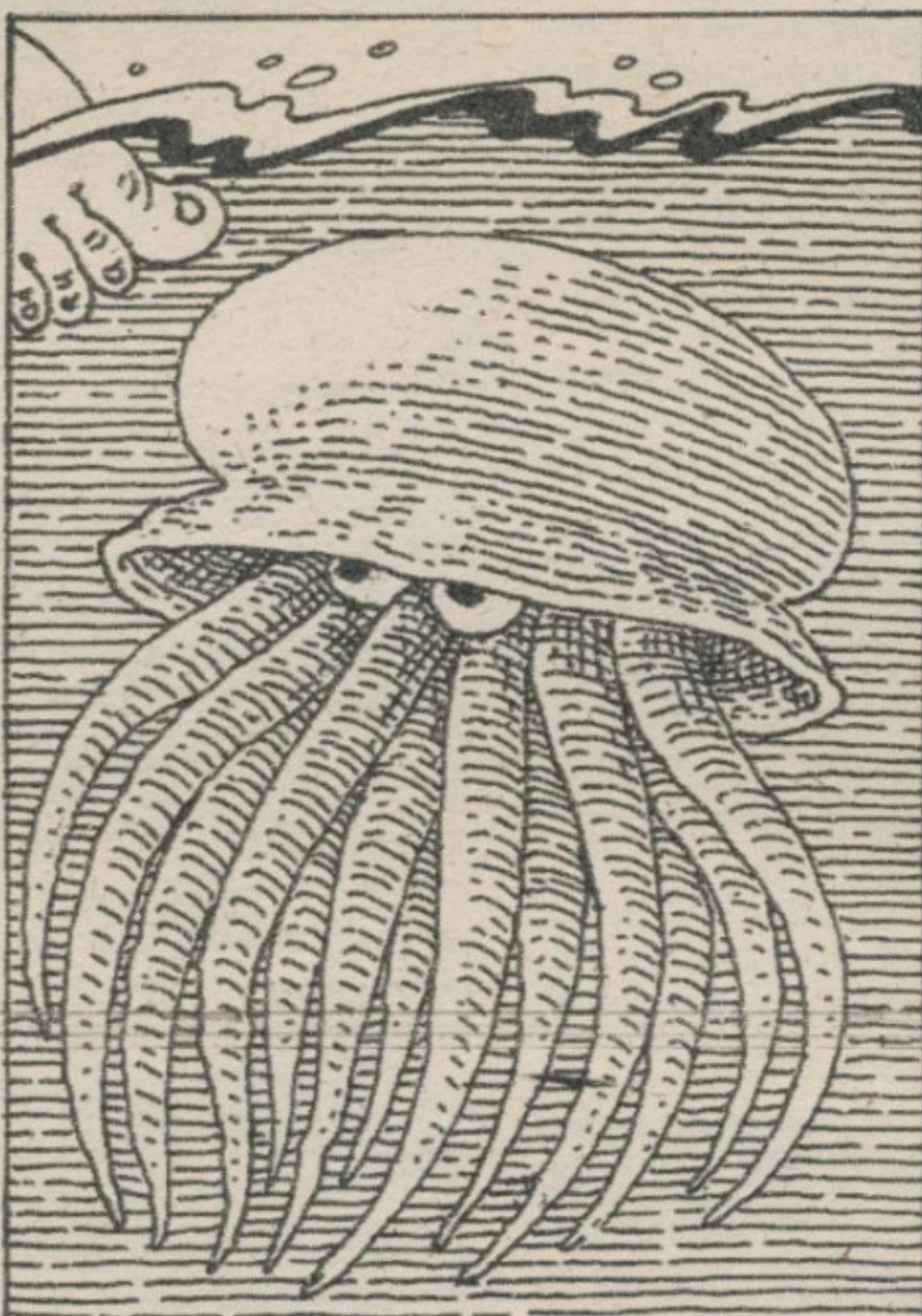
По успостављању дипломатских односа између САД и Кине 1978. год. било је речи да се Тајван опет припоји Кини, али то није учињено ни до данас.

Медузе вребају

Крајем лета ићи ћу са родитељима у Грчку. Чуо сам да тамо има доста медуза па бих желео да нешто напишете о њима.

МИРОСЛАВ ПАНКОВИЋ
Љуприја

Медузе су познате по томе што 98 одсто њиховог тела сачињава вода. Њен тањирасти поклопац саздан је од два танана слоја ткива између којих се налази лихтијаста маса. Медуза изгледа као изврнут дубок тањир, а испод тог „тањира“ налазе се њени органи за варење који се завршавају једном цеви која се пружа из самог средишта наниже и на чијем се крају налазе уста. Медузини пипци, који висе са ивица обрнутог тањира, служе за сакупљање хране, али и за пливање, односно кретање. Између пипака налази се нервни систем и органи за осећај.

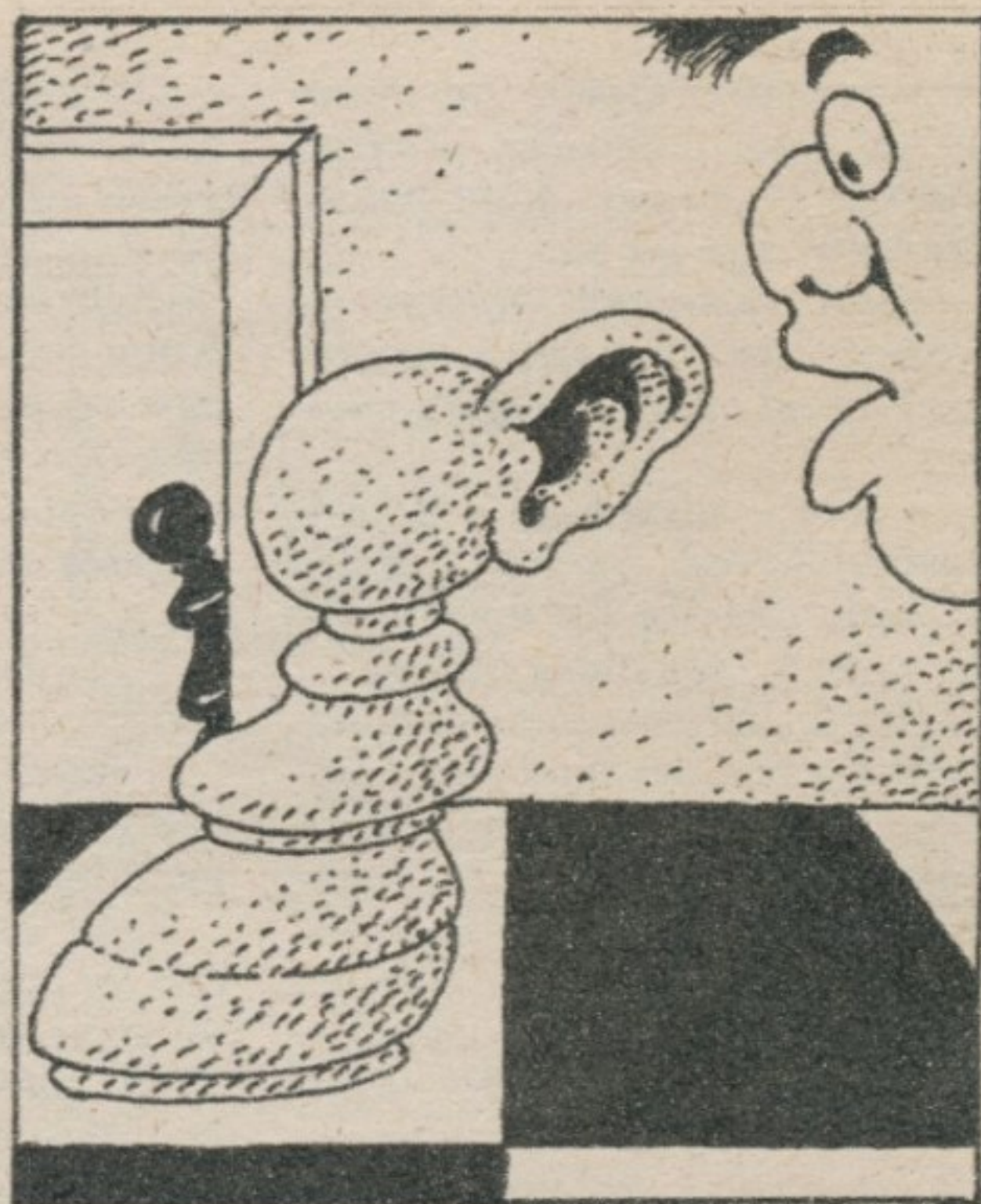
Ако је медуза сасвим мала, није много опасна, али велика може да буде за човека веома опасна, поготову оне од 3,5 метра у пречнику (пречник тањира) и пипцима дужине и преко 30 метара. Највећа позната медуза „португалска крстарица“ у стању је да убије и поједе највећу скушу. По човека је најопаснија аустралијска „морска зоља“ која је усмртила много људи. Код медузе најопаснији су пипци који су у непосредној вези са отровним жлездама чији отров може да паралише, па чак и усмрти жртву.

Консултациони шах

Можете ли ми рећи какве су то консултационе шаховске партије и кад је први пут одиграна оваква шаховска партија.

К. ЈАКШИЋ
Пећ

Овај не тако чести начин одигравања шаховских партија има више циљ у популаризацији шаха, а игра се тако што две групе шахиста, или један против више њих, седе у одвојеним просторијама

и преко судије шаљу једни другима потезе. Прва оваква партија одиграна је, како је записано, пре 215 година (1780), између француског мајстора Филидора и двојице противника, уз уступак једног пешака од стране француског шахисте.

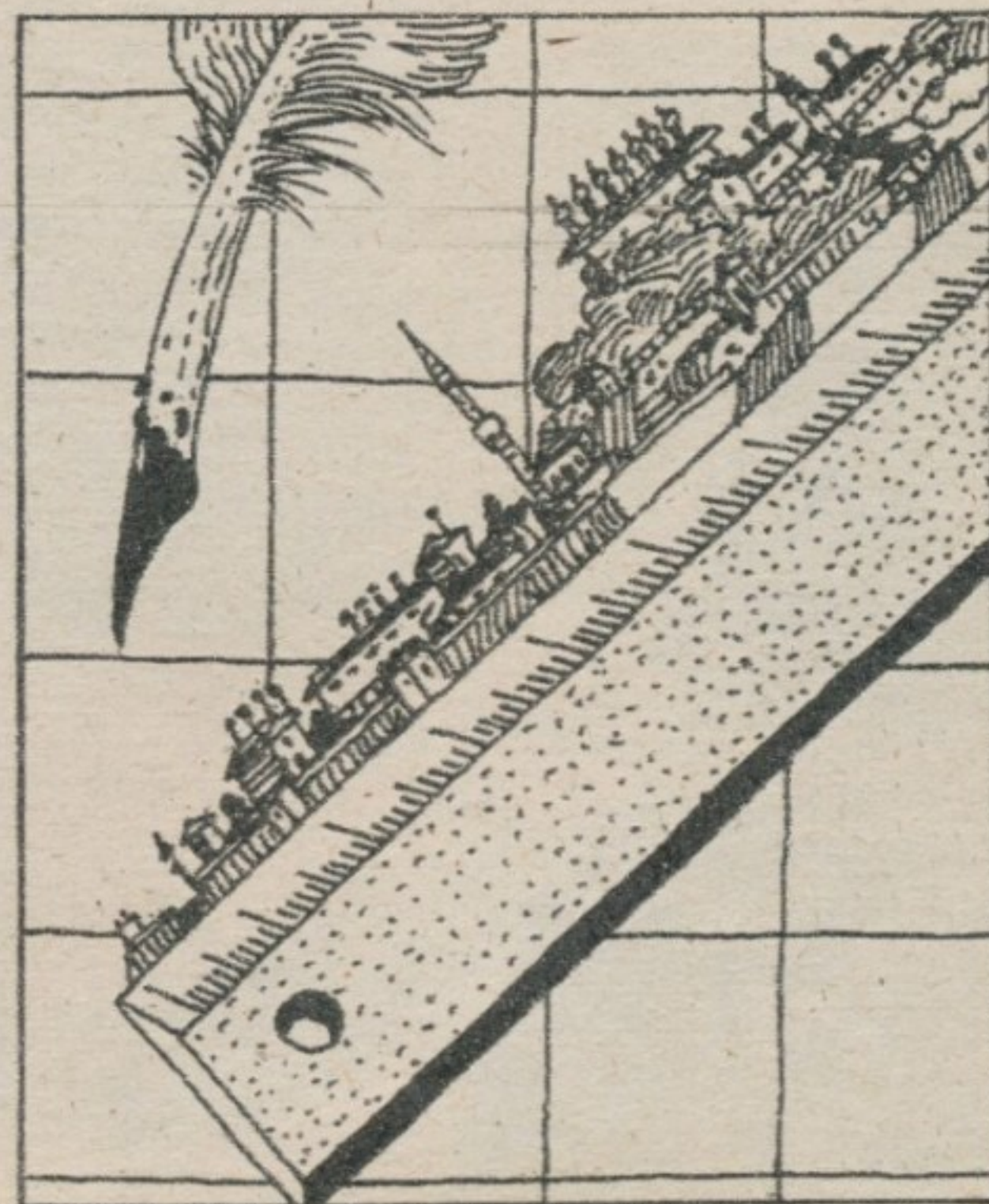
Урбаниста Емилијан

Кад је први пут урађен урбанистички план Београда и да ли га је урадио наш инжењер?

СЛАЂАНА МАРИЋ
Београд

Први план регулације Београда урађен је 1867. године, и са називом „Објашњење предлога регулације оног дела вароши Београда што лежи у шанцу.“ Овај први српски и урбанистички план Београда урадио је Емилијан Јосифовић.

Као син официра Војне границе, основну школу завршио је у Карансебешу и Лугошу (данас Румунија), а технички и филозофски факултет у Бечу уз финансијску помоћ српског добротвора капетана Мише Анастасијевића. Током студија изучио је зидарски занат (тада обавеза студената грађевине) и био на изградњи Бегејског канала. Радио је и на изградњи мађарске железнице, а 1845. године дошао је за професора Лицеја у Београду. Имао је тада само 23 године.

Вива тортиља

На телевизији се приказује једна мексичка серија у којој се неколико пута, код позива на излазак у ресторан, помиње енчилада. Занима ме какво је то јело.

ЉУБИНКА Г.
Нови Београд

Енчилада је мексичко национално јело, једна врста тортиље, боље рећи, луксузније тортиље. У земљама Латинске Америке тортиље су веома омиљене, а оне су у ствари палачинке од кукурузног брашна са разним надовима. Мексиканке су праве уметнице у припремању тортиља. Тесто за тортиље се гњечи и плеска између дланова, а затим се пече на сувом загрејаном лиму. Тортиље од кукурузног брашна су биле претежно храна сиромашних слојева становништва док су се тортиље од пшеничног брашна припремале у богатим кућама.

Међу најомиљеније тортиље спадају енчиладе које се припремају за празнике или неке друге свечаности, а пуњене су надевом од куване шунке и сира. За енчиладе је потребно: 250 грама брашна, со, 4 јајета, 1/2л, млека, уље, црни и бели бибер, алева паприка, 250 грама куване шунке, 1 главица црног лука, 2 чена белог лука, першун, 6 парадајза, 1 кашика кечапа, мајоран, 100 грама овчијег качкаваља у тракама и чили прашак (може да га замени љута туцана паприка).

Од брашна, 3 јајета, соли и 2/3 млека припремимо тесто за палачинке, оставимо га сат времена да одстоји, а затим на тигању у врелом уљу печемо танке палачинке. Остатак млека помешамо с једним јајетом, мало соли, доста бибера, алеве паприке и чили прашком па готове палачинке провучено кроз ту мешавину и још једном их у тигању кратко печемо да потамне. Кувану шунку и лук попржимо у тигању на врелој маси, изгњечимо бели лук па га додамо у тигањ, као и нарезан парадајз на коцкице заједно са кечапом и першуном. Ову масу зачинимо белим бибером и мајораном па мало динстамо на умереној ватри. Кад сва течност испари, надевамо палачинке, увијамо их у ролне и слажемо у науљани ватростални суд. Траке овчијег сира стављамо одозго и печемо у рерни док сир не почне да се топи.

Јелена Влајић, Мике Мијатовић
на 9, 15355 Црна Бара – 10 година, сакупља салвете и омоте од чоколада.

Ивана Бојановић, Церски венац 17/4, 11000 Београд – 12 година, воли да црта, сакупља салвете и марке.

Иван Фиштер, Каловита 13, 11210 Београд – 8 година, жели да се дописује са вршњацима.

Сандра Стрменичанин, Ново Село, 36210 Врњачка Бања – 11 година, сакупља украсна писма и слицице.

Светлана Дошен, Душана Васиљевића 3, 21000 Нови Сад – жели да се дописује са младима од 13 до 16 година.

ЕКСКЛУЗИВНО
RED BARON Avio hobby shop
Тел. 011/176-6983, FAX. 011/459-557
МАКЕТЕ АВИОНА, БРОДОВА, ХЕЛИКОПТЕРА И ПРИБОР
НОВИ БЕОГРАД, ТРЖНИ ЦЕНТАР БЛОК 44, ПИРАМИДА 5, ГАНАЈЛЕВА 148а
ПОРУЧЕНИНЕ ПОУЗЕЋЕМ

ЕНИГМАТИКА

РЕШЕЊА

Скандинавка: миом, Бил, ископати, К, С, рман, имеле, ЛО, марама, Ј, Паја Патак, Белка, Лвов, труст, Спа, у, релаксирати се, тад, ока, Мини, С, Опа, зачаурити се, Нинка, ИБМ, Сибир; **Силуете**: 4; **Анаграм**: гондола; **Анаграм**: Новосајанка; **Звезда**: Стеван Сремац, апаратерка, Анатолиј, историја, стреличари, материјалист; **Могаичка укрштеница**: Боб Гелдоф, адресанти, кокс, Реал, аб, травка, Роик, нат, коп, елите, овас, Акил, пораст, и, иљ, ро, бај, Тихомирка, Атин, КСР, Ринго Стар; **Испуњаљка**: Витни Хјустон (ловина, ситниш, приход, мајури, прстен, Амон Ра; **Рибус**: Војска у боју (во "ЈС" каубој "У"); **Помицаљка**: марама, опасач, туника; **Анаграм**: Винона Рајдер; **Индиректи**: 1. запад (за пад), 2. досада (до САД-а), 3. самоа (само а); **Осмисмерка**: Круз; **Да-не питалице**: 1. да, 2. не, врста морске рибе, 3. да, 4. да, 5. не, Ласкер, 6. не, по коцки, 7. да, 8. не, амстердамски аеродром, 9. да, 10. да; **Бела укрштеница**: Слободан, "Аида", а, е, Тренк, во, Еол, Оман, јашмак, АБ, терет, ракетари, професор, Ели, слог, а, Ир, мода, скиф.

Енигматске стране припрема:
ЕД "Борђе Натошевић", Сомбор
Уређује Славко Бован
Аутори: Димовић, Милин, Мунишић, Ј. Недић и Бован.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2275

YU ISSN 0032-339X
Први број "Политикиног Забавника" изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси
Директор "ПОЛИТИКЕ"
Хаџи Драган Антић

Издаје НП ПОЛИТИКА Д.О.О.
11000 Београд, Македонска 29

Штампа графичко предузеће
"Штампарија Политика"

Председник комисије "ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Уредник сатрија Мирјана Маринковић
Ликовно графички уредник Соња Јашовић
Редакција Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патригић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција
Душан Глушац, Радоје Савић,
Зоран Петканић и Радана Весовић
Секретаријат Зорица Филиповић
Дописници "ПОЛИТИКЕ" из иностранства:
Петар Поповић (Москва), Душан Пешкић (Њујорк), Мирослав Стојановић (Бон), Дарко Рибникар (Париз), Душан Симић (Лондон), Бошко Јакшић (Рим), Верица Рупар (Будимпешта) Момчило Пантелић (Пекинг), Радислав Бук (Атина)

Редакција "ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"
Македонска 29, 11001 Београд, П.фак 124.
Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција 3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
претплата: 3228-776.
Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 3220-645.
Рукописи, фотодографије и цртежи се не враћају.

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата за нашу земљу
1 месец 19,50 дина. 3 месеца 58,50 дина.
6 месеци 117,00 дина.

Претплата на жиро рачун број:
40801-603-3-42104, уз обавезну назнаку:
Н.П. "ПОЛИТИКА" — ПРЕПЛАТА НА ЛИСТ "ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

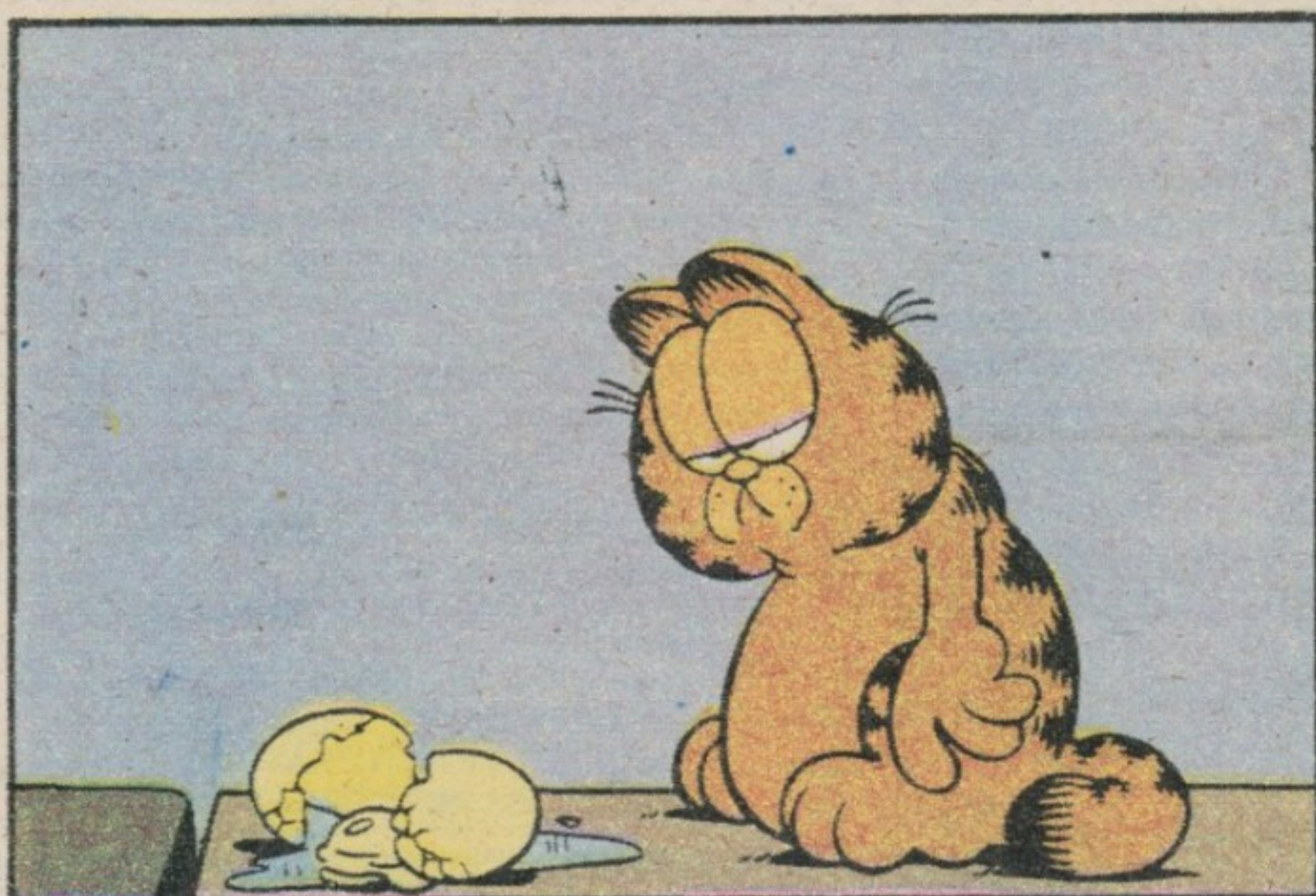
ПРЕПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
Полугодишња — возом: 90 DEM, 40 USD
или противвредност осталих валута.
Полугодишња — авионом:
I група-Европа: 129 DEM. II група-Блиски исток: 130 DEM. III група-Африка, Азија: 135 DEM.
IV група-Америка, Канада: 136 DEM. V група-Далеки исток: 138 DEM. VI група-Јужна Америка: 144 DEM. VII група-Аустралија: 146 DEM.
или противвредност осталих валута
Претплата се врши преко фирме
"EINS PLUS ZWEI" GmbH, FRANKFURT/M
у противвредности валута USD или DEM и то:
DEUTSCHE BANK AG, Fr/M. (BLZ 50070010)
За DEM — КОНТО — 092430800
За USD — КОНТО — 05092430801
Код уплате ОБАВЕЗНО навести — "Сврха плаћања"
ПРЕПЛАТА НА "ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" — откуп дуга.
Копију уплате ОБАВЕЗНО послати на факс бр. ++381 11 3228 776 или на адресу:
ПРЕДУЗЕЋЕ "ПОЛИТИКА" 11000 БЕОГРАД,
29. НОВЕМБРА 24/1, ЈУГОСЛАВИЈА

Годишњу претплату на лист не примамо.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

By Jim Davis

ГАРФИЛД

РЕКЛИ СУ...

О СЕКСУ

Ако се изводи на прави начин, секс може да буде једно од највећих задовољстава овог света.

Елизабет Тејлор
енглеска филмска глумица
(1932–)

Стидљивост је измислила одећу да би се више уживало у голотињи.

Карло Доси
италијански књижевник
(1849–1910)

Секс је ствар која захтева најмање времена, а доноси највише неприлика.

Џон Баримур
амерички филмски глумац
(1882–1942)

Уживање је грех, али понекад је и грех уживање.

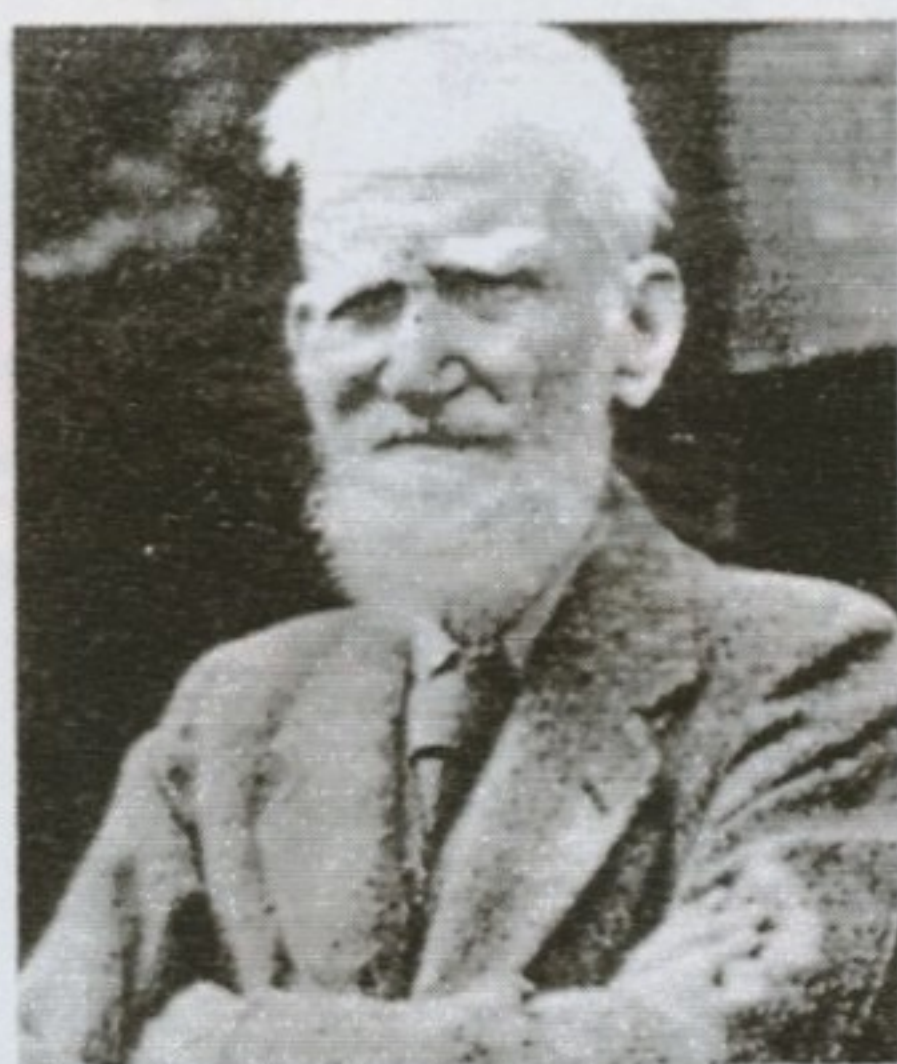
Џорџ Гордон Бајрон
енглески песник
(1788–1824)

Похота је као бибер: подноси се само у малим дозама.

Луј-Себастијан Мерсије
француски књижевник
(1740–1814)

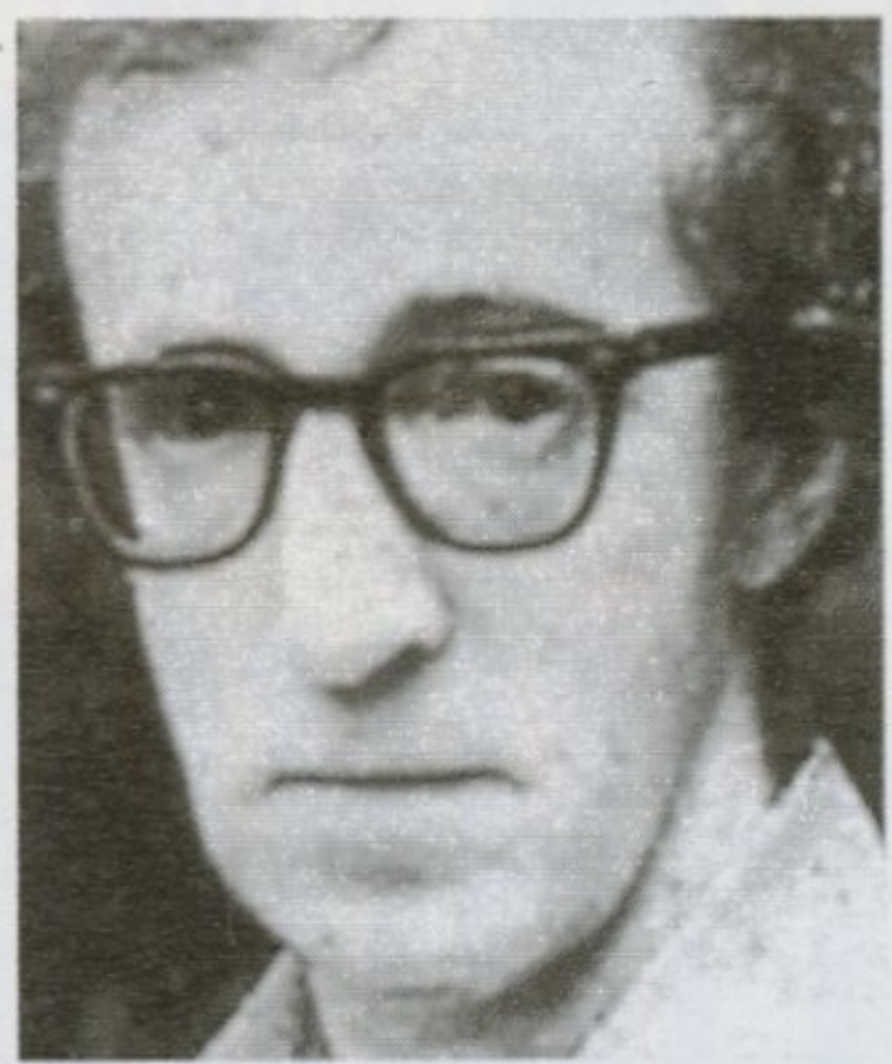

Илустровао Растко Ђирић

Невиност је најопаснија од свих сексуалних перверзија.

Џорџ Бернард Шо
ирски књижевник
(1856–1950)

Да ли је секс прљав? Наравно, али само ако је добро изведен.

Вуди Ален
амерички филмски
режисер и глумац
(1935–)

Једна половина човечанства не успева да разуме задовољство друге половине.

Џејн Остин
енглеска књижевница
(1775–1817)

Човек може сам да издржи бол, али је за уживање потребно двоје.

Елберт Хабард
амерички писац и
историчар
(1856–1915)

Што се секса тиче, обични људи су сувише обични, а интелигентни нису довољно интелигентни.

Морис Сакс
француски књижевник
(1906–1945)

Прогласивши љубав за грех, хришћанство је у суштини много учинило за љубав.

Анатол Франс
француски књижевник
(1844–1924)

Неке ствари су боље од секса, неке су лошије, али не постоји ниједна која је као он.

Виљем Клод Филдс
амерички глумац
(1879–1946)

